

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
PREFEKTI I QARKUT GJIROKASTËR

Nr. 839 prot.

Gjirokastrë më, 21.05.2019

MIRATOHET

PREFEKTI

PLAN I

I

**PËRBALLIMIT TË EMERGJENCAVE CIVILE DHE
KRIZAVE TË QARKUT GJIROKASTËR**

VITI 2019

PËRMBAJTJA

1. HYRJE	4
1.1 Synimet e planifikimit	6
1.2 Përditësimi/rishikimi	7
1.3 Përgjegjësia	8
1.4 Procesi i planifikimit	15
1.5 Kuadri ligjor	16
 2. KONSTEKSTI GJEOGRAFIK	 18
2.1 Paraqitja e përgjithshme	18
2.1.1 Përshkrimi i shkurtër i zonave vulnerabël	20
2.1.2 Relievi	20
2.2 Klima e rajonit	20
2.2.1 Temperaturat e ajrit	20
2.2.2 Rreshjet atmosferike	21
2.2.3 Erërat	22
2.2.4 Bora	23
2.3 Resurset ujore	23
2.3.1 Lumenjtë	23
2.3.2 Përrenjtë	24
2.3.3 Ujërat nëntokësore dhe burimet	24
2.3.4 Lumi i Drinos	25
2.3.5 Kurrizet malore dhe malësitë	25
2.3.6 Luginat	26
2.3.7 Ujëmbledhësat (Rezervuarët)	29
2.4 Infrastruktura strategjike për menaxhimin e emergjencave civile	30
2.4.1 Rrjeti i rrugëve nacionale	31
2.4.2 Rrjeti i rrugëve rurale	32
2.5 Shëndetësia	33
2.6 Arsimi	36
2.6.1 Numri i shkollave dhe nxënësve	36
2.6.2 Numri i kopshteve, fëmijve, edukatoreve	41
2.7 Demografia	44
a) Të dhënat demografike	44
b) Karakteristika të popullsisë aktive	46
 3. SKENARËT E RRISKUT	 50
3.1 Metodologjia	50
3.2 Identifikimi i Riskut	50
3.2.1 Analiza e riskut (Zonat në risk)	52
3.3 Hartat e Rrezikut dhe Riskut	57
3.4 Skenarët e Riskut	58
3.4.1 Elementët e ekspozuar	59
3.4.2 Përdorimi i indikatorëve sasior	67
 4. SISTEMI I ALARMIT	 67
4.1 Sistemi shqiptar i paralajmërimit të hershëm	67
4.2 Aktivitete monitoruese në kohë reale	69
4.2.1 Procedurat e monitorimit	70

4.2.2	Shkëmbimi i të dhënave të monitorimit	74
5.	MODELI I NDËRHYRJES	75
5.1	Përshkrimi i Modelit të Ndërhyrjes	76
5.1.1	Organizimi i Qendrës Operacionale të Emergjencave	86
5.1.2	Zonat e emergjencës	89
5.1.3	Mjetet e brendshme dhe të jashtme	90
5.1.4	Fluksi i komunikimit	90
6.	FAZAT OPERACIONALE	91
6.1	Faza VËMENDJE	93
6.2	Faza PARA ALARM	94
6.3	Faza ALARM	95
6.4	Konsiderata për të tre fazat (Përgjigje)	97
6.4.1	Raportim i situatave të emergjencave civile	97
6.4.2	Rolet dhe përgjegjësitë gjatë fazës së Përgjigjes	97
6.4.3	Shpërndarja transmetimi i informacionit publik	101
6.4.4	Doganat, emigracioni dhe karantina	101
6.4.5	Çështje financiare	102
6.4.6	Raportimet dhe vlerësimet	103
7.	INFORMACIONI DHE KOMUNIKIMI	103
7.1	Parimet e komunikimit	103
7.2	Ushtrime	104
8.	RRITJA E NDËRGJEGJËSIMIT	104
9.	Përkufizime (Fjalori i termave të përdorura (A-Z))	105
10.	SHKURTESAT (Lista e shkurtimeve)	108
11.	SHTOJCAT (<i>Lidhje më vete</i>)	

- **Shtojca A** Tabela dhe kontakte, kapacitete.....

- **Shtojca B** Harta dhe ilustrime.....

1. HYRJE

Plani i Emergjencave Civile për Qarkun Gjirokastrë (PECQGj), është dokumenti kryesor që realizon bashkëpunimin dhe bashkërendimin e të gjitha institucioneve dhe strukturave që veprojnë në qark, për përballimin e emergjencave civile, bazuar në ligje dhe vendime.

Ky plan përcakton parimet e përgjithshme të sistemit të mbrojtjes civile në përputhje me ligjin.

- **PECQGj** koordinon gjithë aktivitetin e strukturave civile në qark në rast emergjencash si në fazën e para alarmit, alarmit dhe kthimin në normalitet.
- Evidenton strukturat operative, strukturat mbështetëse, institucionet etj. që duhen të futen në veprim.
- Fikson procedurat organizative për t'u përballuar me situatën në rast se kërcënohemi nga dukuri natyrore ose njerëzore me dëme në njerëz, infrastrukturë.
- Jep referenca ligjore sipas natyrës së ndërhyrjes.
- Është një burim praktik i përdorshëm për të gjitha fazat e ciklit të emergjencave, duke filluar nga parapërgatitja, përgjigjja dhe duke vazhduar më tej në fazën e rikthimit në gjendjen normale dhe lehtësimin e pasojave. Sipas studimeve të bëra, për vlerësimin e rreziqeve në Shqipëri, Qarku i Gjirokastrës vlerësohet si një rajon i mundshëm për një numër të konsiderueshëm fatkeqësish natyrore dhe jo natyrore, që mund të vijnë nga veprimtaria njerëzore. Rreziku më i madh në qark nga fatkeqësitë natyrore mund të vijë nga tërmete por dhe nga rrëshqitjet e tokës, përmbytjet, veprimet terroriste dhe me pak nga reshjet e dëborës.

Qarku i Gjirokastrës është plotësisht i ekspozuar nga fatkeqësitë, që mund të shkaktohen nga veprimtaria njerëzore.

Si rajon me kufij tokësor, përkatësisht me Greqinë, është vend i mundshëm për ardhje të emigrantëve nga vendet e lindjes. Në këto kushte duhen marrë në konsideratë në PQEC.

Shteti Shqiptar si anëtar i NATO dhe kontribues në misionet paqeruajtës në disa shtete, është në listën për sulme terroriste.

Nisur nga realitetet dhe përgjegjësitë e të gjithë institucioneve dhe strukturave shtetërore si dhe të shoqërisë civile që veprojnë në qark,

Ka për qëllim:

- Të parandalohet, të lehtësohet dhe të riaftësohet gjendja nga çdo dëmtim që prek popullatën, gjënë e gjallë, pronën, trashëgimin kulturore dhe mjedisin nga emergjencat civile.
- Të sigurohen kushtet për institucionet shtetërore, publike dhe private për veprimtaritë ekonomike dhe për popullatën, për kalimin nga gjendja normale e jetesës dhe e punës në një situatë emergjente, me humbje sa më të vogla, për ruajtjen e rendit të jetës së njerëzve, për gjënë e gjallë, për pronën, për trashëgiminë kulturore dhe për mjedisin, ndaj efekteve të një emergjence civile.
- Të garantohet përdorimi i të gjitha burimeve të mundshme në qark dhe mbështetja e qeverisë me qëllim sigurimin publik, ruajtjen e vazhdueshme të ekonomisë, lokalizimin e zonës së emergjencës dhe lehtësimin e pasojave.
- Të koordinohen dhe bashkërendohen detyrat e OQV, me institucionet shtetërore, shërbimin e emergjencës, OJF dhe shërbimet vullnetare për përballimin e emergjencave civile.

Procesi i hartimit të këtij Plani për emergjencat civile është udhëhequr nga parime të cilat do të jenë të njëjta edhe në procesin e zbatimit të tij. Plani pasqyron kuadrin ligjor ekzistues i cili e bën të mundshëm zbatimin e tij.

Plani përfshin të dhëna e informacione nga të gjitha institucionet në një mënyrë të përshtatshme.

Bashkëpunimi dhe bashkërendimi përbëjnë elementet kryesor që përshkojnë planin për të bërë të mundur shfrytëzimin e të gjitha mundësive dhe kapaciteteve ekzistuese.

Plani inkurajon iniciativa dhe nuk shndërrohet në një dokument (akt) strikt për strukturat dhe njerëzit që duhet të veprojnë.

Plani do të mbetet një punë në progres për të qenë i përshtatshëm dhe i zbatueshëm në çdo kohë.

Aktualisht, Parlamenti i Shqipërisë ka kaluar një sërë reformash duke filluar me rinovimin rrënjësor të të gjithë sistemit të Mbrojtjes Civile. Ndër të tjera, Ligji Nr. 115/2014 “Për ndarjen administrativo-territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë” ndryshoi rrënjësisht organizimin e administratës publike në nivel bashkie, prefekti të qarkut dhe qarku. Me miratimin e kësaj reforme, sistemi i Mbrojtjes Civile është forcuar përmes ngritjes së komisioneve vendore për planifikimin dhe menaxhimin e emergjencave, që parashikohen për të mbështetur qeveritë vendore në menaxhimin e emergjencave dhe koordinimin me nivelet e tjera administrative. Reforma ka riformësuar hartën e Shqipërisë, duke ndryshuar përbërjen dhe duke kërkuar një përpjekje madhore nga periferitë për përditësimin e procedurave operationale që kërkojnë për të fuqizuar kapacitetet bashkiake.

Krahas ndryshimeve të tilla madhore në hartën administrative, së fundmi ka ndryshuar edhe struktura institucionale e sistemit të Mbrojtjes Civile në Shqipëri (Janar 2018). Drejtoria e Përgjithshme e Emergjencave Civile ka kaluar në varësinë e Ministrisë së Mbrojtjes, duke ripërcaktuar tërësisht zinxhirin e saj të ndërlidhjes, komandës dhe kontrollit. Megjithatë, ligji që drejton sistemin e Mbrojtjes Civile është ende Ligji Nr. 8756, datë 26.03.2001 “Për emergjencat civile” dhe vendimet vijuese.

Një rëndësi të veçantë për njohjen e kuadrit ligjor të planifikimit të emergjencave në Shqipëri ka Vendimi Nr. 532, datë 01.08.2003 “PËR PËRGJEGJËSITË DHE DETYRAT E DEPARTAMENTIT TË PLANIFIKIMIT DHE TË PËRBALLIMIT TË EMERGJENCAVE CIVILE”, i cili në Nenin 1.b i referohet PKEC-së, duke qartësuar se “*Hartimi i planeve për plotësimin dhe freskimin e rezervave të emergjencave civile [duhet bërë] në përputhje me Planin Kombëtar për Emergjencat Civile*”.

Referencat e planeve të emergjencave në PKEC-në janë prezantuar pas publikimit të udhëzimeve të UNDP-së, dhe duhet të përfshihen në procesin e përditësimit duke siguruar koherencë me kuadrin normativ.

PKEC-ja pohon qartësisht se “*është përgjegjësia e autoriteteve në nivel qarku, njësi administrative dhe bashkie që të hartojnë planet e tyre të emergjencave, të cilat që të gjitha bëhen pjesë e Planit kombëtar për Emergjencat Civile, si dhe procedurat, rolet dhe përgjegjësitë që ai përshkruan*¹” (PKEC, 2003, fq.9). Prefekti i ndërmerr këto përpjekje duke ngritur Komisionin e Qarkut për Planifikimin dhe Përballimin e Emergjencave Civile, i cili artikulon planet dhe përgjigjen e përgjithshëm në nivel Prefekti qarku. Për më tepër, PKEC-ja bën

gjithashtu thirrje për një Sistem më efikas të Paralajmërimit të Hershëm (EËS) duke theksuar se:

“Është përgjegjësi e Departamentit të Planifikimit dhe Përballimit të Emergjencave Civile dhe autoriteteve vendore të shqetësuara për të siguruar se të gjitha palët e interesit janë njohur me sistemet vendore dhe kombëtare të paralajmërimit të hershëm dhe kontaktet e procedurat e nevojshme. Gjithashtu, është përgjegjësi e strukturave të emergjencave civile në nivel qendror dhe zyrtarëve të caktuar të emergjencave civile në nivel qarku, njësi administrative dhe bashkie, që të sigurojnë se mesazhet e duhura dhe në kohë të paralajmërimit i përcillet publikut dhe institucioneve, duke këshilluar ata për riskun dhe hapat e nevojshme për t’i ndërmarrë ata”
Në fakt sipas PKEC-së:

Paralajmërimi i hershëm është detyrë e të gjitha strukturave përgjegjëse duke filluar nga ato në nivel vendor deri në ato në nivel qendror, si dhe strukturave të specializuara². (PKEC, 2003, fq.30).

Lidhja me planet e tjerë

Plani në nivel qarku për emergjencat civile është dokument harmonizues, gjithëpërfshirës, i cili “mbledh” se bashku të gjitha institucionet dhe strukturat që veprojnë në qark. Qeverisja vendore dhe institucionet e ndryshme kanë hartuar dhe do të hartojnë planet e tyre të emergjencave civile. **PECQ** nuk zëvendëson planet sektorialë, por bën harmonizimin dhe bashkërendimin e tyre.

1.1 SYNIMET E PLANIFIKIMIT

- Identifikimi i riskut dhe skenarët e tij.
- Përshkrimi i sistemit të mbrojtjes civile në nivel prefekturë nënkupton organizimin në nivele të tjera territoriale (Bashki, Njësi Administrative).
- Masa mbështetëse dhe ndihmë për popullsinë (kërkim dhe shpëtim, ndihmë e parë, evakuim nga zonat në risk, strehim i përkohshëm, mbështetje psikologjike dhe sociale, ndihmë për grupet më të cënueshme të popullsisë, etj.).
- Identifikimi i zinxhirit të koordinimit në nivele të ndryshme territoriale.
- Përshkrimi i sistemit të paralajmërimit të hershëm në nivele të ndryshme institucionale.
- Përcaktimi i procedurave dhe metodave të komunikimit lidhur me sistemin e koordinimit territorial.
- Identifikimi dhe aktivizimi i qendrave të koordinimit, pikave të aksesit për punonjësit e shpëtimit, zonave të emergjencave (pritja, ndihma ndaj popullsisë dhe mbledhja e punonjësve të shpëtimit) sipas kriterëve të identifikuar më parë.
- Zbatimi i masave për mbrojtjen dhe sigurimin e godinave publike dhe private dhe të trashëgimisë kulturore, si dhe për të siguruar funksionimin e rrjeteve të transportit, shërbimeve themelore dhe komunikimeve.
- Vlerësimi i masave mbrojtëse dhe riaktivizimi i shpejtë i sistemit ekonomik produktiv, i zinxhirit të furnizimit të shërbimeve personale në vijimin e masave administrative.
- Ndërmarrja e veprimtarive specifike të komunikimit dhe informimit në situata të zakonshme dhe emergjence, synonte publikun lidhur me ekspozimin ndaj rreziqeve, planin e emergjencave dhe sjelljen vetëmbrojtëse.

1.2 PËRDITËSIMI / RISHIKIMI

Ky Plan i Emergjencave Civile për Qarkun Gjirokastrë, është rishikim i planeve të Emergjencave Civile, të bëra në vazhdimësi nga Prefekti i Qarkut Gjirokastrë ndërkaq Plani do të ketë përditësim të bazës së të dhënave dhe aspekteve që kanë ndryshuar në kohë.

Plani i Përballimit të Emergjencave Civile të Qarkut Gjirokastrë, është një instrument dinamik që përditësohet dhe rishikohet për të bërë të mundur pasqyrimin në të, qoftë të eksperiencave të përfituara nga situata të ndodhura por dhe për të bërë të mundur futjen e informacioneve të reja.

Rishikimi i Plani i e E.C. u imponua nga nevoja e një plani të thjeshtë, funksional dhe me më shumë akses për këdo që mund ta përdorë këtë plan. Plani nuk do të ketë ndryshime esenciale në krahasim me planet e tjerë në aspektin e objektivit të cilin kërkon të realizojë. Ai është i mbështetur mbi të njëjtën bazë ligjore dhe është në linjë me Planin Kombëtar për Emergjencat Civile si dhe dokumenteve të tjera. Strukturat monitoruese dhe koordinuese janë të njëjta.

Plani do të ketë disa ndryshime nga planet e prezantuar më parë në disa kënd vështrimesh:

- Në këtë plan do të materializohen një sërë direktivash dhe udhëzimesh të PNUD, të Projektit PRONËS etj. dhe konventa të pranuar nga Qeveria Shqiptare.
- Ndryshimi do të jetë në radhë të parë në lehtësimin e përdorimit jo vetëm të grupit që kanë përgjegjësinë e përpilimit të planit por dhe të tjerëve që në një farë mënyre janë pjesë e zbatimit të këtij plani.
- Ky plan do të përdoret më lehtë nga të gjithë anëtarët e shtabit dhe strukturave që mbajnë përgjegjësi për përballimin emergjencave civile. Plani do të jetë dhe një manual përdorimi. Baza e të dhënave do t'i bashkëngjitet një shtojce më vete, gjë që do të krijojë lehtësira në përdorimin dhe azhurnimin e tij.
- Sipas këtij Plani rreziqet, rrisqet, lajmërimi i hershëm etj. do të jenë të bazuara në vlerësime sasiore (qualitativë) ose në shifra që kanë zënë vend nga studimet dhe eksperiencat në vite.

Procedurat e përditësimit të planit :

- Plani duhet të përditësohet rregullisht.
- Plani duhet të përditësohet sa herë që ndodh një ndryshim madhor në prefekturë, si në aspektin politik edhe në atë territorial:
 - miratimi i një ligji të ri.
 - sa herë që ndryshon një anëtar i komisionit apo shtohet një funksion mbështetës.
 - pas ose para miratimit të master planit urban.
 - nëse risku ndryshon rrënjësisht në territorin e prefekturës.
- Plani duhet përditësuar nëse ndryshon diçka në nivelin teknik apo shkencor.
 - Publikohet një buletin i ri i besueshëm dhe i koduar meteorologjik/sizmik/për zjarret në pyje.
 - Zbatohen procedurat e reja për monitorimin e rreziqeve natyrore (stacione të reja atmosferike, radarë të rinj, të dhëna të reja...).
 - Hartohen procedurat e reja për komunikimin e riskut.

Afati kohor i përditësimit : Çdo muaj dhe sa herë që të ketë ndryshime.
Personi Përgjegjës : Përgjegjës i Sektorit të Emergjencave Civile dhe Krizave.

• **Procedurat e rishikimit:**

- Plani rishikohet sa herë që ndodhin ndryshime madhore.
- Personi/institucioni përgjegjës siguron korrespondencat me kuadrin ligjor dhe institucional në nivel kombëtar dhe prefekturë.
- Personi/institucioni përgjegjës i komunikon DPEC-së ndryshimet përkatëse që i lejojnë institucioneve në nivel kombëtar të kenë një vështrim të përgjithshëm të situatës aktuale të planeve.

Afati kohor : Sa herë që të ketë ndryshime madhore.
Personi Përgjegjës : Komisioni Emergjencave Civile dhe Krizave të Qarkut.
Përgjegjësi Sektorit të Emergjencave Civile dhe Krizave

1.3 PËRGJEGJËSIA

Drejtoria e Përgjithshme e Emergjencave Civile mbështet drejtpërdrejtë Ministrinë e Mbrojtjes në funksionet e saj koordinuese dhe përgjegjësitë përkatëse lidhur me situatat e emergjencave civile në nivel kombëtar, prefekturë, njësie administrative dhe bashkie. Procedurat e koordinimit kombëtar ndiqen 24 orë nga Qendra Kombëtare Operacionale për Emergjencat Civile (QKOEK), e cila ka lidhje të drejtpërdrejta me të gjitha forcat operacionale dhe palët e tjera të interesit, duke përfshirë sektorët e Emergjencave Civile të ngritur në secilën prefekturë e bashki.

Prefekti i Qarkut Gjirokastrë luan një rol të rëndësishëm në Planifikimin dhe Menaxhimin e Emergjencave Civile. Duke qenë niveli administrativ i ndërmjetëm midis nivelit kombëtar dhe vendor, ajo ofronë mbështetje themelore për të dyja nivelet në koordinimin e përpjekjeve gjatë emergjencave

Përgjegjësia e menaxhimit të Emergjencave Civile për qarkun mbështetet në ligje dhe vendime, ku ndahen përgjegjësit dhe detyrimet institucionale si më poshtë :

Prefekti i qarkut

Prefekti do të:

- Mbikëqyrë dhe menaxhojë, në nivel qarku, të gjithë përfaqësuesit e strukturave qendrore, që janë përfshirë në planin e emergjencave civile të qarkut.
- Ngrejë Komisionin e Qarkut për Planifikimin dhe Përballimin e Emergjencave Civile dhe Krizave.
- Përgjigjet ndaj situatave të emergjencave civile përtej kapaciteteve dhe mjeteve të qarkut, duke kërkuar shpalljen e gjendjes së jashtëzakonshme në një pjesë apo në të gjithë territorin e rajonit apo qarkut me Vendim të Këshillit të Ministrave.
- Përgjigjet ndaj situatave të emergjencave civile në nivel kombëtar, duke mbajtur kontakte të vazhdueshme, duke raportuar apo duke koordinuar veprimet e tij/saj me Ministrin e Pushtetit Vendor dhe Decentralizimit, Departamentin e Emergjencave Civile, Komitetin Ndërminstor të Emergjencave Civile dhe Drejtorinë e Operacioneve, dhe në varësi të situatës i koordinon ato edhe me kryeministrin.

Komisioni i Planifikimit dhe Përballimit të Emergjencave Civile për Qarkun.

Komisioni i Qarkut për Planifikimin dhe Përballimin e Emergjencave Civile do të:

- Koordinojë veprimet institucionale të nevojshme në të gjitha fazat e përgjigjes ndaj emergjencave civile.
- Koordinojë veprimet e strukturave qendrore në nivel rajonal me veprimet dhe veprimtaritë e strukturave të qeverisjes vendore, Kryqin e Kuq Shqiptar, vullnetarët, dhe donatorë të ndryshëm.
- Diskutojë dhe do të marrë vendime paraprake për nevojat materiale dhe financiare, që kërkojnë për të parandaluar dhe lehtësuar situatat e emergjencave civile, për të vlerësuar dëmin e mundshëm të shkaktuar nga fatkeqësitë natyrore apo ato të shkaktuara nga njeriu, për të vlerësuar kostot e rindërtimit dhe rehabilitimit të rajonit të prekur nga fatkeqësitë, dhe për të kërkuar mbështetjen e strukturave të tjera qendrore në nivel qarku.
- Koordinojë veprimet e komiteteve bashkiake dhe komunale, dhe ekipet e ndihmës dhe vullnetarët që veprojnë në rajon.

Në niveli qarku ose Drejtori i Operacioneve i Qarkut

Në situatat e emergjencave civile, burimet materiale dhe njerëzore që sigurohen në Planin e Qarkut për Emergjencat Civile kalojnë nën autoritetin e Drejtorit të Operacioneve të Qarkut. Ai/ajo bëhet përgjegjës sipas rastit për menaxhimin e situatave të emergjencave civile.

Drejtori i Operacioneve të Qarkut do të:

- Organizojë, mbikëqyrë dhe menaxhojë strukturat qendrore në nivel vendor, si dhe ato struktura të disponueshme për të ofruar ndihmë lehtësuese në emër të strukturave qendrore apo ndërkombëtare.
- Ruajë marrëdhënie të rregullta dhe kontakte të vazhdueshme, do të informojë dhe do të kërkojë ndihmë nga Komiteti Ndërmintor për Emergjencat Civile dhe Drejtori i Operacioneve në qarqet fqinjë.

Në nivel nënprefekti

Nënprefektët, që përfaqësojnë Prefektin në nivel bashkie: në bashkitë Tepelenë, Memaliaj, Përmet dhe Këlcyrë.

Nënprefektët që përfaqësojnë Prefektin në nivel bashkie: në bashkitë Tepelenë, Memaliaj, Përmet e Këlcyrë **kanë përgjegjësi dhe detyra:**

- Informojnë Prefektin për ndodhinë e një situatë emergjence civile aktuale apo të mundshme në bashkitë ku ata ushtrojnë funksionet e tyre.
- Në bashkëpunim me Përgjegjësat e Stacioneve të Zjarrfikësve të 7 bashkive, ata do të organizojnë dhe koordinojnë veprimet e forcave operacionale për emergjencat civile, si dhe do të kërkojnë ndihmë për ndërhyrje nga strukturat e tjera në territorin e bashkive.
- Raportojnë te Prefekti dhe te Komisioni Rajonal i Planifikimit dhe Përballimit të Emergjencave Civile për situatën e emergjencave civile dhe përgjigjen ndaj tyre, si dhe do të trajtojnë kërkesat e nevojshme për të garantuar ofrimin e ndihmës lehtësuese.

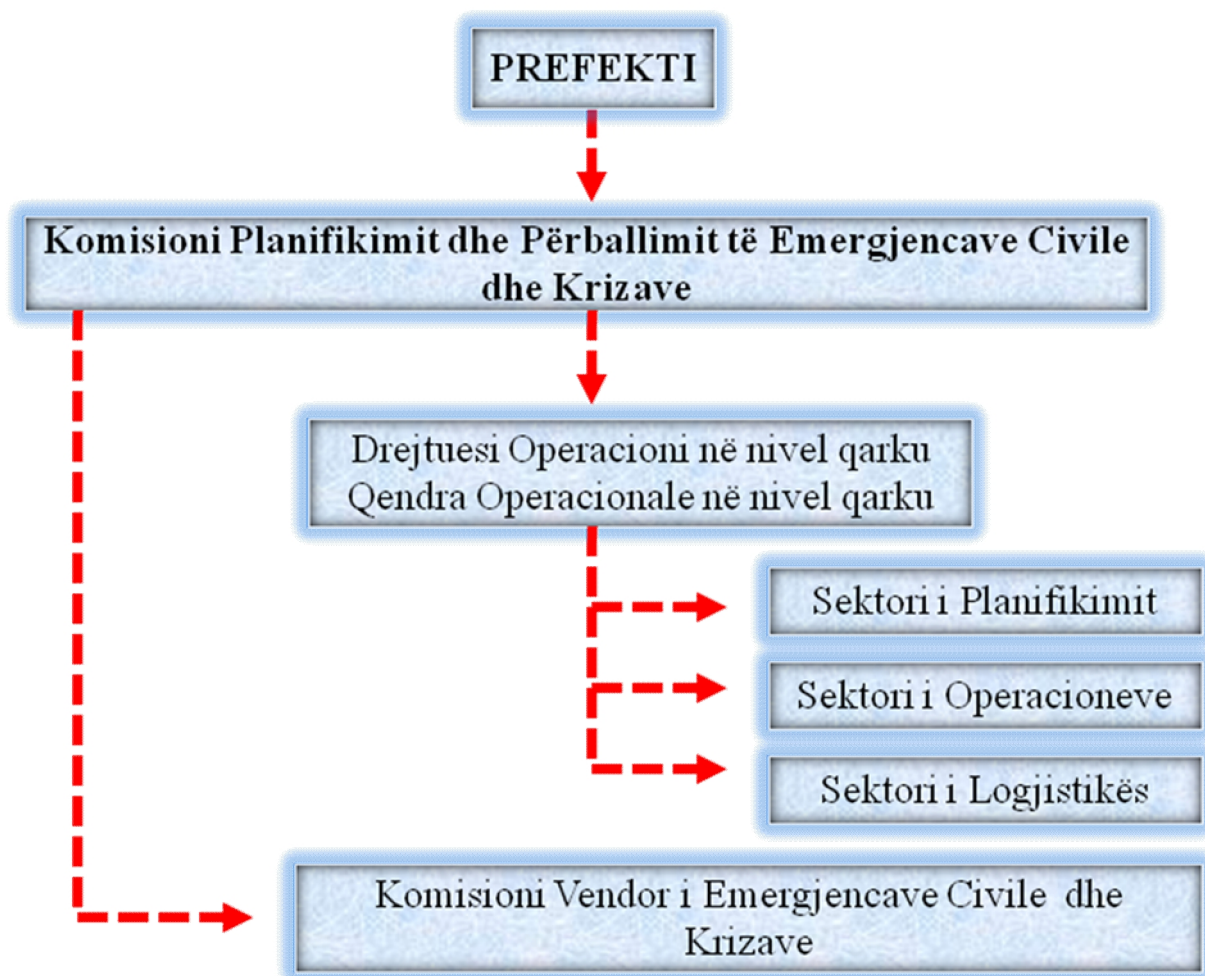
Këshilli i Qarkut

Këshilli i Qarkut është një nivel shtesë vartës i qeverisë vendore, i cili përfshihet edhe në menaxhimin e emergjencave civile, bashkëpunimin dhe koordinimin e veprimeve të tij me Prefektin, Komisionin e Qarkut për Planifikimin dhe Përballimin e Emergjencave Civile, si dhe me bashkitë dhe njësitë e vetëqeverisjes vendore. Në rast të një situatë të emergjencës civile,

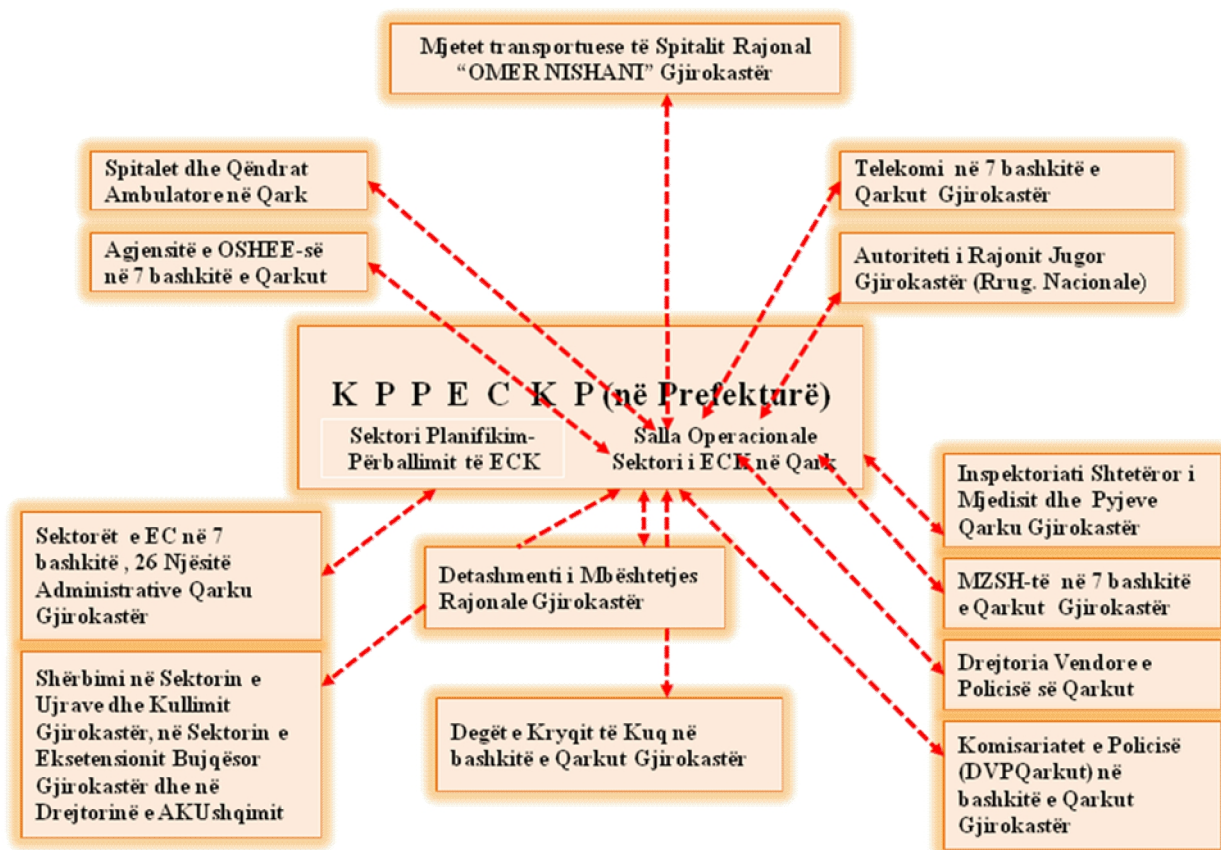
Këshilli i Qarkut do të:

- Përfshijë administratën dhe strukturat e tij aktive dhe ndihmëse në procesin e vlerësimi dhe llogaritjes së dëmit të shkaktuar, dhe kërkon masat e duhura mbështetëse për banorët dhe zonat e dëmtuara.
- Në bashkëpunim me organe të ndryshme të qeverisë vendore, përcakton terrenet për ngritjen e strehave të përkohshme, magazinave të përkohshme dhe pikave të shpërndarjes, zonat për varret masive dhe nevojat e tjera të mundshme.

PËRGJEGJËSITË NË NIVEL QARKU

STRUKTURAT E GATISHMËRISË TË EMERGJENCAVE CIVILE DHE KRIZAVE

Këshilli i Qarkut

Këshilli i Qarkut është një nivel shtesë vartës i qeverisë vendore, i cili përfshihet edhe në menaxhimin e emergjencave civile, bashkëpunimin dhe koordinimin e veprimeve të tij me prefektin, Komisionin e Qarkut për Planifikimin dhe Përballimin e Emergjencave Civile dhe Krizave, si dhe me bashkitë dhe njësitë administrative. Në rast të një situatë të emergjencës civile, **Këshilli i Qarkut do të:**

- Angazhojë administratën dhe strukturat e tij aktive dhe ndihmëse në procesin e vlerësimit dhe llogaritjes së dëmit të shkaktuar, dhe kërkon masat e duhura mbështetëse për banorët dhe zonat e dëmtuara, si dhe në përballimin e situatës emergjente.
- Bashkëpunojë me organe të ndryshme të qeverisë vendore, përcakton terrenet për ngritjen e strehave të përkohshme, magazinave të përkohshme dhe pikave të shpërndarjes, zonat për varret masive dhe nevojat e tjera të mundshme.

Përgjegjësitë në nivel bashkie

Bashkitë dhe njësitë administrative kanë përgjegjësi për parapërgatitjen, planifikimin dhe operacionet e përgjigjes ndaj situatave emergjente që ndodhin në territorin e tyre.

Menaxhimi i emergjencave civile në bashki, njësi administrative bëhet në përputhje me planet e emergjencave ose planet e gatishmërisë që ato përgatitin dhe freskojnë periodikisht. Çdo bashki dhe njësi administrative, krijojnë dhe mbajnë një sistem të:

- Njoftimit të hershëm dhe informimit të strukturave kyç.
- Alarmit dhe evakuimit të popullsisë.
- Skuadrave, grupeve dhe strukturave të tjera aktive të përgatitura për të parandaluar, për të lehtësuar dhe për t'u përgjigjur në raste të emergjencave civile.
- Ndërmarrin dhe administrojnë aktivitetet e rehabilitimit për zonën e prekur nga emergjenca.

Komisioni vendor i emergjencave civile (KVECO) është përgjegjës për:

- Hartimin e masave për parandalimin, lehtësimin, përgatitjen, mbrojtjen dhe përgjigjen ndaj emergjencave civile.
- Sigurimin e zonave të emergjencës së përkohshme.
- Vlerësimin e dëmeve dhe nevojave.
- Mbajtjen e kushteve higjienike duke siguruar furnizimin me ujë, mirëmbajtjen e kanalizimeve dhe kujdesen për viktimat.
- Bashkërendimin dhe mbështetjen për grupet e kërkim shpëtimit dhe të vullnetarëve.
- Çështje të tjera për qëllimin përgjigjen efektive ndaj situatës së emergjencës civile.

PËRGJEGJËSITË NË NIVEL BASHKIE

1.4 PROCESI I PLANIFIKIMIT

Planifikimi për Përballimin e Emergjencave Civile dhe Krizave bazohet në plane e dokumente të rëndësishëm të përpiluara në mbështetje të Ligjit Nr. 8756, datë 26.04.2001 “*Për emergjencat civile*”, përditësuar me Ligjin nr. 10137 datë 11.5.2009, Ligjit Nr. 107/2016 “*Për Prefektin e Qarkut*”, të dispozitave ligjore që kanë lidhje me gjithë legjislacionin drejtpërdrejtë ose të tërthortë me emergjencat civile si dhe për zbatimin e kërkesave të Planit Kombëtar të Emergjencave Civile.

Planifikimi për përballimin e situatave emergjente është i lidhur ngushtë me buxhetin e parashikuar si në nivel qendror ashtu dhe në nivel lokal.

Planifikimi për përballimin e emergjencave civile është i lidhur me strategjinë kombëtare për përballimin e ngjarjeve ndëshkuese, si dhe politikave të qeverisë.

Institucioni i Prefektit nuk ka buxhet për përballimin e emergjencave civile përveç aksesit që qeveria i ka dhënë për koordinime në kohë të shkurtër nëpërmjet QKOE dhe Zyrës Operative të Situatës. Këto koordinime demonstrohen në kohën e shkurtër të plotësimit të kërkesave të bërë nga Institucioni i Prefektit, për mjete tokësore (të *Forcave të Armatosura*) ose ndërhyrjen nga ajri për shuarjen e zjarreve ose operacioneve të shpëtimit.

Bazuar në udhëzime të DPEC, bashkitë janë të detyruara të planifikojnë mbi 3% të buxhetit të tyre për përballimin e emergjencave civile. Bashkitë duhet të kontribuojnë në dëmshpërblimin në djegien e banesave të dëmeve në infrastrukturë etj. Aktualisht dëmet e krijuara nga reshjet si dhe dëmet nga djegiet e banesave e kalojnë disa herë vlerën e planifikuar në buxhetin e bashkive.

Shqipëria ka nënshkruar një sërë marrëveshesh me partner evropian dhe fqinj për kontribute të përbashkëta për përballimin e emergjencave civile.

Procesi i planifikimit, mbështetet mbi një sërë dokumentesh bazë dhe raportesh të UNPD, si:

“*Vlerësimi i rreziqeve nga fatkeqësitë natyrore në Shqipëri*”, Tetor 2003.

“*Manuali i përballimit të emergjencave civile*”, Dhjetor 2003.

“*Udhëzues për trajnerët e menaxhimit të fatkeqësive*”, Dhjetor 2003.

“*Projekti PRONEËS*”, financuar nga PNUDⁱ

Plani i Përballimit të E.C. në Qark **nuk është një dokument strikt dhe i pa ndryshueshëm**. Ai është gjithmonë **objekt i ndryshimeve** në varësi të defekteve që mund të konstatohen si dhe ndryshimeve strukturore të vetë emergjencave civile.

Në këtë plan janë materializuar e përfshinë eksperiencat të një sërë seminaresh e takimesh të nivele kombëtare dhe lokale.

Plani përfshinë të dhëna e informacione nga të gjitha institucionet në një mënyrë të përshtatshme.

- Bashkëpunimi dhe bashkërendimi përbëjnë elementet kryesor që përshkojnë planin për të bërë të mundur shfrytëzimin e të gjitha mundësive dhe kapaciteteve ekzistuese.
- Plani inkurajon iniciativa dhe nuk shndërrohet në një dokument (*akt*) strikt për strukturat dhe njerëzit që duhet të veprojnë.
- Plani do të mbetet një punë në progres për të qenë i përshtatshëm dhe i zbatueshëm në çdo kohë.

1.5 KUADRI LIGJOR

Plani i Emergjencave Civile të Qarkut mbështet në një sërë ligjesh, vendimesh, udhëzimesh. Në përpilimin e Planit gjejmë reflektim eksperiencat e marra në vite, nga trajnimet e ndryshme dhe së fundi Projekti PRO-NEËS. Përpilimi i planit të E.C. bazohet kryesisht në ligjet, vendimet dhe udhëzimet e më poshtme:

Ligji bazë mbi të cilin mbështet përpilimi i Planit të E.C. është Ligji nr. 8756, datë 26.3.2001 **“Për Emergjencat Civile”**, i ndryshuar, me Ligjin nr. 10137 datë 11.5.2009.

Ligji **“Për emergjencat Civile”** është ligji bazë që përcakton detyrimin të përgjegjësive.

Planëzimi dhe përballimi i emergjencave civile janë detyra të shtetit shqiptar dhe strukturave vendore dhe synon:

- a) parandalimin, pakësimin dhe riaftësimin nga çdo dëmtim që prek popullatën, gjënë e gjallë, pronën, trashëgiminë kulturore dhe mjedisin nga emergjencat civile;
- b) sigurimin e kushteve për institucionet shtetërore, publike e private, për veprimtaritë ekonomike dhe për popullatën, për kalimin nga gjendja normale e jetesës dhe e punës në një situatë emergjente, me humbje sa më të vogla për ruajtjen e rendit, për jetën e njerëzve, për gjënë e gjallë, për pronën, për trashëgiminë kulturore dhe për mjedisin kundër efekteve të një emergjence civile;
- c) garantimin e përdorimit të të gjitha burimeve të mundshme të shtetit, me qëllim sigurimin publik, ruajtjen e vazhdueshme të ekonomisë kombëtare, lokalizimin e zonës së emergjencës dhe lehtësimin e pasojave.

Ligji ndan përgjegjësit ligjore të strukturave.

Vendimi KM nr. 532, datë 1.8.2003, **“Përgjegjësit dhe detyrat e departamentit të planifikimit të përballimit të emergjencave civile”**.

Vendimi ndan përgjegjësit për planifikimin e përballimit të emergjencave civile, për përpilimin planeve në përputhje me planin kombëtar si dhe zbërthen në nivel lokal elementët domosdoshëm të koordinimit të planifikimit të përballimit të emergjencave civile.

Vendimi KM nr. 533, datë 1.8.2003, **“Për pjesëmarrjen e shtetasve në parandalimin dhe përballimin e emergjencave civile”**.

Vendimi, detajon marrëdhëniet me qeverisjen vendore dhe struktura e tjerave për detyrimin e njësive dhe strukturave të tjera për pjesëmarrje në përballimin e emergjencave civile.

Vendimi KM nr. 664, datë 18.2.2002, **“Për kriteret dhe procedurat e shpalljes së gjendjes së jashtëzakonshme”**.

Vendimi përcakton kriteret për procedurat e shpalljes së gjendjes së jashtëzakonshme në një pjesë territori. Ky vendim e vë prefektin në krye të detyrimit ligjorë për të konsultuar dhe vendosur për shpalljen e gjendjes së jashtë zakonshme.

Vendimi KM nr. 665, datë 18.2.2002, **“Për ngritjen dhe funksionimin e strukturës së sistemit kombëtar të planifikimit dhe përballimit të emergjencave civile”** Nenet 1, 2, 6 të këtij vendimi janë shfuqizuar.

Vendimi përcakton përfaqësimin institucional dhe lokal të anëtarëve të komisionit të planifikimit të përballimit të emergjencave civile, në nivel qendror dhe në nivel prefekturë. Vendimi cakton dhe afatet e mbledhjeve.

Ligji nr. 115/2014 datë 31.07.2014 **“Për ndarjen administrative të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë”**.

Është ligji më i fundit që përcakton ndarjen administrative në RSH, në 61 bashki dhe njësit administrative. Ligji përcakton detyrimin e parë për kontrollin për territorin në kënd vështrimin e emergjencave, arsimit, shëndetësisë etj.
Vendimi KM nr. 835, datë 03.12.2004, <i>“Për Adaptimin e Planit Kombëtar të Emergjencave Civile”</i> . Ky vendim i jep fuqi ligjore, <i>“Planit Kombëtar të Emergjencave Civile”</i> .
Vendimi KM nr. 148, datë 24.02.2016, <i>“Për ngritjen dhe funksionimin e sistemit të integruar të informacionit dhe statistikës të Këshillit të Ministrave”</i> .
Vendimi KM nr. 835, datë 03.12.2004, <i>“Për adaptimin e Planit Kombëtar të Emergjencave Civile”</i> .
Vendimi KM nr. 965, datë 02.12.2015, <i>“Për bashkërendimin e ndërinstitutional të strukturave të drejtimit në rastet e emergjencave civile dhe krizave”</i> .
Udhëzues dhe instrumente ndërkombëtarë.
UNISDR Vlerësimi i Aftësive ripërtëritëse nga fatkeqësitë/ UNISDR Disaster Resilience Scorecard.
ËMO – Sistemet me shumë rreziqe të para alarmit të hershëm (MHEËS), Praktikrat e Mira dhe parimet e lidhura me udhëzimet /ËMO - Multi - Hazard Early Earning System (MHEËS), Good Practices and related guidance principles.
IASC Cluster Approach Evaluation, 2ND phase April 2010.
Udhëzues dhe direktiva të BE-së.
Udhëzimet e Vlerësimit dhe Hartimit të Riskut për menaxhimin në Fatkeqësive SEC (2010) 1626 final.
Direktiva e Përmblyjes 2007/60 e Komisionit Evropian Floods direktivës 2007/60 EC.
Udhëzues për Vlerësimin dhe Hartimin e Riskut për Menaxhimin e Fatkeqësive të Komisionit Europa in (2010) 1626 final /Eu Risk management Capacities Assessment Guiderlines (2015/C 261/03).
Udhëzuesi i Planifikimit të Emergjencave Civile në Prefekturë, sipas projektit PRONEËS.

2. KONTEKSTI GJEOGRAFIK

2.1 Paraqitja e përgjithshme

Qarku i Gjirokastrës ndodhet në Jug të Vendit dhe ka një sipërfaqje prej 2.884 km² ose 332.677 ha. Qarku i Gjirokastrës kufizohet në veri me [Qarkun e Beratit](#), në veriperëndim me [Qarkun e Fierit](#), në jug deri në perëndim me [Qarkun e Vlorës](#), në juglindje me Republikën e [Greqisë](#) - Rajoni Epirit të Veriut dhe në lindje me [Qarkun e Korçës](#).

Shtrihet në gjerësinë gjeografike 39°47'06" Jugore (Sotirë) dhe 40°31'22" Veriore (Allkomemaj) dhe me gjatësi gjeografike 19°44'38" Perëndimore (1 km në jug të m. Kudhësit) dhe 20°36'42" Lindore (Tri Urat).

Është pozicionuar në qendër të Shqipërisë Jugore dhe përshkohet nga dy prej luginave më të rëndësishme në shqipërinë Jugore, Lugina e Vjosës së Sipërme dhe Lugina e lumit Drino.

Qarku i Gjirokastrës shtrihet pjesërisht në zonën e ulët dhe në atë kodrinore malore, duke filluar me lartësi nga niveli i detit prej 160 m në fushën e Subashit e deri në lartësinë 2484 m Maja e Dritës në malin e Nemërçkës. Relievi i tij përbëhet prej 45.104 ha të sipërfaqes me tokë të punueshme, 95.533 ha e zënë kullotat, 84.662 ha e zënë pyjet me shkurre dhe drurë të ndryshëm, ndërsa 49.053 ha e zë sipërfaqe me lumenjtë dhe male të thatë. Klima në Qarkun e

Gjirokastrës është mesdhetare me temperaturë mesatare vjetore shumë vjeçare 15.3 gradë C, me dimër të lagësht dhe verë të thatë e të nxehtë. Sasia mesatare e rreshjeve në vit është 1426 mm, muaji me rreshje janë Nëntor, me 233 mm, ndërsa muaji më i thatë Korriku me 36 mm. Sasia e rreshjeve më të mëdha prej 2250 mm janë shënuar gjatë vitit 1978, ndërsa në vitin 1983 në 5 orë ranë 180 mm rreshje shiu.

Pozita gjeografike kushtëzon tiparet më të shprehura mesdhetare të peisazhit, sidomos të klimës, të hidrografisë, të tokave e të bimësisë së tij. Në të njëjtën kohë, kjo pozitë gjeografike është e përshtatshme për zhvillimin ekonomik, e lidhur me krijimin e kushteve për kultivimin e bimëve dhe zhvillimin e turizmit. Qarku përshkohet nga rrugë të rëndësishme automobilistike, që e lidhin me rajonet e tjera të vendit dhe me Greqinë, nëpërmjet dy pikave të kalimit kufitar: Kakavije, Sopikut dhe Tri Urat.

Përbërja administrative e qarkut

Territori i Qarkut Gjirokastrë është rregulluar sipas ligjit 8652, datë 31/07/2000, “*Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore*”. Sipas ndarjes administrative të vitit 2015 përfshin tre rrethe: Gjirokastrë, Tepelenë dhe Përmet. Qendra e Qarkut është qyteti i Gjirokastrës.

Ka 7 Bashki, 6 Qytete, 32 Njësi Administrative me 271 fshatra.

1. **Bashkia Gjirokastrë: ka 6 Njësi Administrative:** Lunxhëri, Antigone, Odrie, Picar, Cepo dhe Lazarat.
2. **Bashkia Libohovë: ka 2 Njësi Administrative:** Zagori dhe Qendër Libohovë.
3. **Bashkia Dropull: 3 Njësi Administrative:** Dropulli i Poshtëm, Dropull i Sipërm dhe Pogon.
4. **Bashkia Tepelenë: ka 3 Njësi Administrative:** Qendër Tepelenë, Lops, Kurvelesh.
5. **Bashkia Memaliaj: ka 5 Njësi Administrative:** Memaliaj Fshat, Krahës, Luftinjë, Buz, Qesarat.
6. **Bashkia Përmet: ka 4 Njësi Administrative:** Qendër Piskovë, Çarshovë, Petran, Frashër.
7. **Bashkia Këlcyrë: ka 3 Njësi Administrative:** Dëshnicë, Sukë, Ballaban.

2.1.1 Përshkrimi i shkurtër i zonave (territoreve) vunerabël

Tiparet natyrore

Qarku Gjirokastrë është kryesisht malor, ka natyrë, sidomos ndërtim gjeologjik, reliev më të thjeshtë se rajonet e tjera malore të vendit. Ndërtimi gjeologjik përbëhet nga gëlqerorë dhe terrigjene. Me formacionet sedimentare të ndërtimit gjeologjik lidhen pasuritë nëntokësore, si: qymyrguri, fosforitet, gurët dekorative, materialet e ndërtimit etj.

2.1.2 Relievi

Shtrihet nga niveli i detit deri në 2465 m (Nemërçkë). Mbizotërojnë lartësitë deri në 800 m mbi nivelin e detit. Në përbërje të relievit dallohen: vargje malore, malësi, lugina. Vargjet malore janë formuar në strukturat alkaline, kurse luginat, në strukturat sinklinale. Ato ndërthuren në mënyrë të rregullt. Malësitë janë të pakëta dhe copëtohen nga shumë lumenj e përrenj që rrjedhin në drejtime të ndryshme. Njësitë e relievit lidhen ndërmjet tyre me gryka të ngushta dhe qafa, nëpër të cilat kalojnë rrugë automobilistike.

2.2 Klima

Klima është tipike mesdhetare, me dimër më të butë e më të lagësht dhe verë më të thatë. Temperaturat mesatare vjetore lëkunden nga 12°C në 17.6°C , e janarit nga $3 - 4^{\circ}\text{C}$ në lartësitë e maleve deri në 10°C në luginat, kurse e korrikut, nga 23°C deri 25°C . Më shumë rreshje bien në malësinë e Kurveleshit (mbi 2500 mm në vit). Në drejtim të lartësisë së maleve rriten rastet me dëborë e cila formon shtresë me zgjatje mjaft të mëdha.

2.2.1 Temperaturat e ajrit – një ndër elementët kryesorë në përcaktimin e veçorive klimatike të qarkut tonë në regjimin e saj mesatar me ecurinë e saj vjetore e ditore si dhe me vlerat ekstreme :

Temperaturë mesatare e ajrit

Tabela 1

Vendmatja	MUAJT E VITIT												Mesatarja
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gjirokastrë	5.4	6.9	9.3	12.8	17.2	21.2	23.5	23.6	20.1	15	10.3	6.7	14.3

Temperaturat maksimale absolute të ajrit

Tabela 2

Vendmatja	MUAJT E VITIT												Vjetore
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gjirokastrë	20.1	22.5	26.2	27.5	32.5	39.9	42.6	39.5	37.4	31.4	26.8	20.6	42.6

Temperaturat minimale absolute të ajrit

Tabela 3

Vendmatja	MUAJT E VITIT												Vjetore
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gjirokastrë	-7.0	-6.4	-6.6	0.0	2.2	6.5	8.7	9.5	5.6	-1.5	-4.6	-17.4	-17.4

Numri ditëve me temperaturat $< 0^{\circ}$

Tabela 4

Vendmatja	MUAJT E VITIT												Vjetore
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gjirokastrë	14.1	8.0	4.3	0.3	0	0	0	0	0	1.3	4.4	13.8	46.2

Numri ditëve me temperaturat $< 5^{\circ}$

Tabela 5

Vendmatja	MUAJT E VITIT												Vjetore
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gjirokastrë	1.5	0.8	0.2	0	0	0	0	0	0	0	0.3	0.6	5.4

Muaji më i ftohtë i vitit është janari ku temperaturat mesatare mujore në Gjirokastrë janë 5.4° C. Muaji më i nxehtë është korriku me temperatura mesatare mujore 23.5° C.

Numri i ditëve të akullta (për temperaturën nën zero gradë) është për vendmatjet meteorologjike Gjirokastrë 46.2 ditë në vit. Ndërsa numri i ditëve me temperatura nën 5° C është respektivisht 5.4.

2.2.2 Reshjet atmosferike

Reshjet atmosferike janë një nga elementët më të rëndësishëm klimatik që përcaktojnë veçoritë klimatike të zonës (Qarkut Gjirokastrë).

Rreshjet mujore dhe vjetore në mm

Tabela 1

Vendmatja	MUAJT E VITIT												Vjetore
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gjirokastrë	281	237	168	119	77	34	20	32	94	196	324	346	1930

Rreshjet më të mëdha 24 – orëshe mujore dhe vjetore në mm

Tabela 2

Vendmatja	MUAJT E VITIT												Vjetore
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Gjirokastrë	216	168	93	97	65	53	21	51	95	199	288	216	288

Reshjet mesatare shumëvjeçare në zonën Gjirokastrë janë rreth 1800 mm. Kjo tregon se kemi të bëjmë në një zonë me reshje të shumta dhe të rrëmbyera. Në krahasim me vlerën mesatare të territorit shqiptar (1400 mm) kjo zonë renditet ndër zonat më të lagëta të Shqipërisë. Shpërndarja e reshjeve gjatë vitit është tipike e një regjimi Mesdhetar të reshjeve, sasia më e madhe pritët në periudhën e ftohtë të vitit dhe muajt më të lagët janë Nëntor-Dhjetor (Gjirokastra 324, 346). Muaji më i thatë është korriku (përkatesisht, 20 mm/muaj). Duke patur parasysh sasinë maksimale për 24 orë të reshjeve dhe intensitetin për intervale të ndryshme kohe në periudha të ndryshme kthimi (return periods), kjo zonë karakterizohet nga një intensitet i lartë i reshjeve. Në vendmatjen meteorologjike Gjirokastrë sasia e reshjeve 24 orëshe arrin deri në 288 mm. Më datën 15.11.1962 dhe 16.11.1962 me përqendrim të madh në pjesën jugore dhe qendrore të territorit në vendmatjen meteorologjike të qytetit të Gjirokastrës (Fusha e Aeroplanit) ranë 295 mm dhe një shtresë mesatare për të gjithë territorin 105 mm. Plotat e lumit Drinos në urën e Leklit arriti në 3 max Q ms = 1280. Prurje të mëdha patën lumi Vjosë.

Ky shi që ka rënë në Gjirokastrë në 30 minuta 58mm dhe në 1 orë 80 mm, në 12 orë 212 mm që tejkalon kufijtë e rrebesheve që jep Berga (klasifikimi i reshjeve dhe rrebesheve) p.sh. për reshje 1 orëshe më se 6 herë. Ku Bergu thotë se shtrëngatat e shiut në 40 mm në orë ose 0.7 mm në minutë dhe shiu katastrofik 100 mm në orë është 1.7 mm/min.

Sasia më të mëdha të rrebesheve për intervale të ndryshme dhe koha e rënies vërtetuar gjatë viteve me të dhëna (në mm).

Tabela 3

Vendmatja	Data	Minuta			Orë					Sasia	Orë
		2	15	30	1	2	4	8	12		
Gjirokastrë	15.01.1962	12	35	53	80	96	123	176	216	295	28.5

Intensiteti (i mm/min) të disa rrebesheve karakteristike në Gjirokastrë.

Tabela 4

Viti	Data	Minuta									
		2	5	15	30	60	120	180	240	360	720
1955	14.11	4.0	2.0	1.53	1.32	0.85	0.70	0.57	0.49	0.40	0.28
1962	15.11	5.0	3.6	2.3	1.93	1.33	0.80	0.59	0.59	0.47	0.30
1966	12.01	0.9	0.56	0.33	0.22	0.31	0.29	0.28	0.26	0.24	0.21
1969	31.03	1.5	1.2	0.83	0.65	0.50	0.34	0.30	0.25	0.22	0.18

Në Gjirokastrë kanë rënë 523 mm në 5 ditë dhe 405 mm në 3 ditë (1970) ndërsa në vendmatjen meteorologjike Kardhiq (afër Gjirokastrës) ka rënë 571 mm në 5 ditë dhe 480 mm në 3 ditë në shkurt 1953.

Numuri i ditëve me rreshje atmosferike gjatë vitit më të vogla se 0.1 mm është 115 ditë, më të vogla se 1 mm është 103 ditë dhe më të vogla se 10 mm është 54 ditë.

2.2.3 Erërat

Pozicioni gjeografik i Qarkut Gjirokastrë, bën që zona të jetë nën ndikimin e erërave jo shumë të forta, që janë të ndryshme për nga forca dhe prania gjatë vitit. Erëra të zakonshme janë ato veriore, jugore dhe me drejtim jugperëndimor. Efekti i tyre ndihet më tepër gjatë luginës së Vjosës, Drinos dhe në gryka.

Gjatë periudhës tetor-mars mbizotërojnë erërat nga lindja, ndërsa gjatë pranverës erërat nga jugu dhe veriperëndimi dhe nga qershori në shtator ato nga veriperëndimi e perëndimi. Shpejtësia mesatare e erërave gjatë vitit është 2,5 m/sek. Teritori i Qarkut në përgjithësi dallohet për erërat mesatare e kjo për shkak të konfigurimit të relievit.

Ekzistenca e grykave dhe e qafave ndërmallore lejon depërtimin e erërave kontinentale sidomos në stinën e dimrit.

Erërat e dëmshme, si erërat e ftohta dhe të forta të dimrit por edhe erërat e ngrohta dhe të thata të verës, ndikojnë mjaft negativisht në zhvillimin e ekonomisë bujqësore.

Erërat e nxehta dhe të thata sjellin dëme të konsiderueshme sidomos në ekonominë bujqësore në faza të ndryshme të jetës së bimëve. Në qarkun tonë këto erëra fryjnë në drejtime të ndryshme edhe mund të kenë origjinë lokale ose origjinë jashtë territorit të Shqipërisë.

2.2.4 Bora

Në Qarkun Gjirokastrë në periudhën e ftohtë të vitit bie një sasi e konsiderueshme bore në zonat malore, ndërsa në luginën e Vjosës dhe të Drinos bie pak borë për shkak të influencës së zonës nën ndikimin e masave ajrore të ngrohta nga deti Adriatik dhe pak nga deti Jon.

Lartësia maksimale e shtresës së borës është 20 deri në 50 cm në zonat malore (Malësia e Dangëllisë, Kurveleshit, Malëshovë e Zagori). Numri i ditëve me borë shkon nga 5 deri në 10 ditë.

Mundësia e rënies së borës për më shumë se 5 ditë të njëpasnjëshme është në masën 35%. Rreziku i mbulimit 5 ditë nga bora për këtë zonë përfshin rreth 30 % të sipërfaqes me një periudhë rikthimi prej 2 vjetësh. Zonat të cilat rrezikohen nga rënia e borës së madhe janë kryesisht zonat malore të cilat ndodhen në lartësitë mbi 1000 m mbi nivelin e detit dhe larg njësive administrative. Si rezultat i rënies së borës së madhe dhe ngricave populësia e këtyre zonave mund të bllokohet deri në 10 ditë dhe kjo do të ketë pasoja sidomos për arsye të mungesës së shërbimeve të ndryshme dhe sidomos ushqimore dhe shëndetësore.

Sasia e reshjeve të borës vitet e fundit, ka ardhur duke u zvogëluar si rezultat i ndryshimeve klimatike dhe duhet të theksojmë se vitet e fundit kanë qënë të pakta ditët me borë dhe për këtë nuk janë shfaqur problematika në lidhje me bllokimin e rrugëve dhe pengesa në transport me përjashtim të Nj. Ad. Frashër (bashkia Pëmet), Fushë Bardhë - Golem (bashkia Gjirokastrë), Kurvelesh (bashkia Tepelenë), Malëshovë (bashkia Këlcyrë), Zagori (bashkia Libohovë).

2.3 Resuset Ujore

2.3.1 Lumenjtë

Hidrografia është mjaft e pasur dhe përbëhet nga lumenjtë **Vjosa** dhe **Drino** që dallohen për regjim të shprehur mesdhetar (prurje të mëdha në dimër e të vogla në verë).

Lumi Vjosa me sipërfaqe të përgjithshme të pellgut ujëmbledhës 6710 km² dhe gjatësi 272 km është lumi më i madh i Shqipërisë së Jugut. Fillimin e vetë e ka jashtë territorit të Shqipërisë në shpatin jugor të maleve të Voljakalldit, që shtrihen në jug të maleve të Pindit në Greqi. Vjosa merr ujrat e Vojdomares (nga e majta) dhe pak para se të futet në teritorin tonë derdhet dhe dega kryesore Sarandaporos nga territori Grek. Në territorin Shqiptar (Tri Urat), Vjosa futet si një lumë i formuar dhe kalon në ultësirën ndërmjet vargmaleve të Nemërçkës nga Veriperëndimi dhe nga malet e Leskovikut nga Verilindja.

Lumi deri në Dragot formon një luginë të shoqëruar nga taraca në të dy brigjet ose në njërën anë apo tjetrën sipas rastit. Shtrati në këtë pjesë është i ngushtë dhe brigjet e tij janë përbërë prej konglomeratesh plot zgavra. Në sektorin Këlcyrë - Dragot, Vjosa futet në një luginë të tipit erozional me drejtim lindjeperëndim ku pret tërthorazi një radhë strukturash antiklinale si vargmalet Nemërçkë - Dhëmbel nga mali Trebeshinës dhe më poshtë malet Lunxhëri- Golik nga mali i Shëndëllisë. Këtu lugina është në formë V dhe në përgjithësi është simetrike. E veçanta e kësaj pjese është fakti që masivi gëlqerorë Nemërçkë- Dhëmbel si dhe ai Trebeshinë, Shëndëlli drenojnë ujrat e tyre në Grykën e Këlcyrës direkt në Vjosë, ku nga më të shquarit është ai i quajtur burimi i Ujit të Zi me prurje disa m³ në sekondë.

Gjatësia e Grykës së Këlcyrës ka një gjatësi prej 13 km dhe gjerësi 1-1.5 km. Zona hidrografike e Vjosës pas Dragotit dhe pas bashkimit me lumin Drinos, karakterizohet

nga një luginë më e gjerë. Në vendet ku ndërpret gëlqerorët, ka krijuar gryka të ngushta siç është ajo e Dorëz - Kalivaç, e cila është e gjatë rreth 4 km e gjatë dhe gjerësi 150 m.

Në Vjosë derdhen degë të shumta. Përveç degës kryesore Drinos, që në fakt për nga madhësia e pellgut ujëmbledhës si dhe sasia e ujit që transporton është lumë më vete ka dhe një sërë përrenjsh që derdhen në trungun e Vjosës.

2.3.2 Përrenjtë.

Që nga hyrja në teritorin shqiptar deri në Dragot derdhen përrenjtë e **Çarshovës** (90.8 km²), **Langaricës** (337 km²), **Lemnicës** (103 km²), **Dishnicës** (137 km²) nga ana e djathtë si dhe përroi i **Zagories** (171.6 km²) nga ana e majtë. Nga Dragoti deri në Kalivaç derdhen përrenjtë e **Bënçës**, **Luftinjës**, **Dhemblanit**, **Sinanaj** etj.

2.3.3 Ujrat nëntokësore dhe burimet .

Zona është e pasur me ujra nëntokësore gjë që duket nga numri i madh i burimeve me prurje nga **0,01 - 500 litra në sekondë**. Përhapja e ujrave nëntokësore dhe burimeve si dhe sasia e tyre ndryshon nga njeri territor në tjetrin. Burimet që ndeshen në këtë territor janë të përkohshëm dhe të përhershëm. Burime të përhershme takohen në luginën e Pogonit, në fshatrat Hllomo e Mavrojer, në luginën e Zagories në fshatrat Zhej e Hoshtevë, në Lunxhëri në fshatrat Kakoz (Hosi) e Tranoshishtë, në shpatin e Buretos: Libohovë, Nepravishtë, Glinë, Peshkëpi, Ujët e Ftohtë të Tepelenës e shumë të tjerë.

Nga këto burime bëhet edhe furnizimi me ujë të pijshëm i popullatës së rajonit tonë, duke u grumbulluar në depot përgatitura për këtë qëllim, nëpërmjet rrjedhjes së lirë apo elektropompave me linjat kryesore dhe prej andej bëhet shpërndarja nëpërmjet linjave të shpërndarjes.

Me përjashtim të ujit të burimeve të “Ujit të Ftohtë,, dhe të Glinës të cilët përpunohen dhe ambalazhohen uji i burimeve të tjera nuk përpunohet përveçse kryerjes së klorifikimit të tij.

Burime të rëndësishme janë Gëlqerorët në zonën e Dropullit, të Gurit të Zi në Zagorie dhe Përmet si dhe të Argjilave në Memaliaj.

Zona e Shqerrit - shtrihet **12- 15 km** në juglindje të Përmetit. Aty ka burime me ujë termale, flora dhe faunë të pasura dhe pamje piktoreske. Ka burime termale në të dy anët e lumit Langaricë, përroi kryesor i lumit Vjosë e Sipërme. Ujra me bazë sulfuri që kanë vlera të larta kuruese ku temperatura e ujit varion nga **26 °C- 32 °C**.

Në “**Urën e Dashit,,** - fillon **kanioni i lumit Langarica**. Është **30 m** e lartë dhe **2 m** e gjerë, pas **5 - 6 km** ai bëhet **10 - 12 m** më i gjerë dhe **150 m** i lartë.

Pranë burimeve ujore termale shtrihet “**Shpella e Pëllumbave,,** e erës së **Neolitikut**, **160 m** e gjatë dhe **3 m** e gjerë. Ajo ka vlera arkeologjike siç janë stalaktidet dhe stalagmitet.

2.3.4 Lumi Drinos

Sipërfaqja e pellgut ujëmbledhës e lumit Drino deri në derdhje në lumin Vjosa është **S=1324.4 km²**, gjatësia e lumit **L=84 km**. dhe lartësia mesatare e pellgut ujëmbledhës të lumit Drinos është **Hmes=745.5m**, Lumi Drinos e ka fillimet e tij në Greqi, në shpatet perëndimore të malit Elatos. Futet në Shqipëri midis Radatit dhe Kakavijës dhe ndjek rrjedhën VP pa dredhime nëpër një luginë relativisht të rregullt. Kalon nëpër ultësirën që shtrihet ndërmjet strukturave të Malit të Gjerë - Stugarës dhe Lunxhëri-Bureto kryesisht nga depozitime fluviale. Ky lumë ka

një ndërtim specifik të pellgut ujëmbledhës, ku shkëmbinjtë karstik mbulojnë pjesën më të madhe të territorit. Deri në Hundëkuq lumi Drinos kalon nëpër një shtrat të gjerë, pastaj rrjedh në një grykë të thellë e të ngushtë deri sa derdhet në Vjosë pak më poshtë Urës së Leklit. Gjatë kësaj rrjedhje nga bregu i djathtë dhe ai i majtë i këtij lumi zbresin përrenj me rrjedhje të përkohshme dhe të vazhdueshme shumë erodues që derdhen me lumin Drinos shumë material të ngurtë si përroi Vraseras, Suhës, Nimicës e tjerë.

Në pellgun ujëmbledhës të lumit Drinos gjatë periudhës së lagët të vitit bien rreth 90% të reshjeve vjetore nga muaji (maj - tetor).

2.3.5 Kurrizet malore dhe malësitë

Malësia midis Tomorrit dhe Postenanit shtrihet në verilindje të Qarkut. Është zonë kalimtare midis relievit të rregullt të rajonit jugor. I cili vazhdon me malin e Kulmakut, Miçanit dhe malësinë e Dangëllisë me reliev shumë të copëtuar nga gërryerja. Mbyllet me malin e Pestenanit dhe të Kutulishtës. Dallohet kanioni Langaricës (Degë e Vjosës) monument natyre.

Vargjet malore midis Vjosës së Sipërme e Drinosit përbëhen nga dy vargje: Trebeshinë - Dhëmbel - Nemërçkë dhe Shëndëlli - Lunxhëri - Bureto. Lartësia më e madhe shënohet në **majën e Papingut të malit të Nemërçkës 2465 m**. Me përbërjen gëlqerore lidhen format e shumta karstike dhe relieve i ashpër. Në malin e Lunxhërisë ndodhet **Qafa e famshme e Çajupit (monument natyre)**, ku kalon rruga që lidh luginën e Drinos me të Zagorisë. Midis dy vargjeve malore ndodhet lugina e Zagories dhe e Pogonit. Këto lugina kanë reliev të copëtuar.

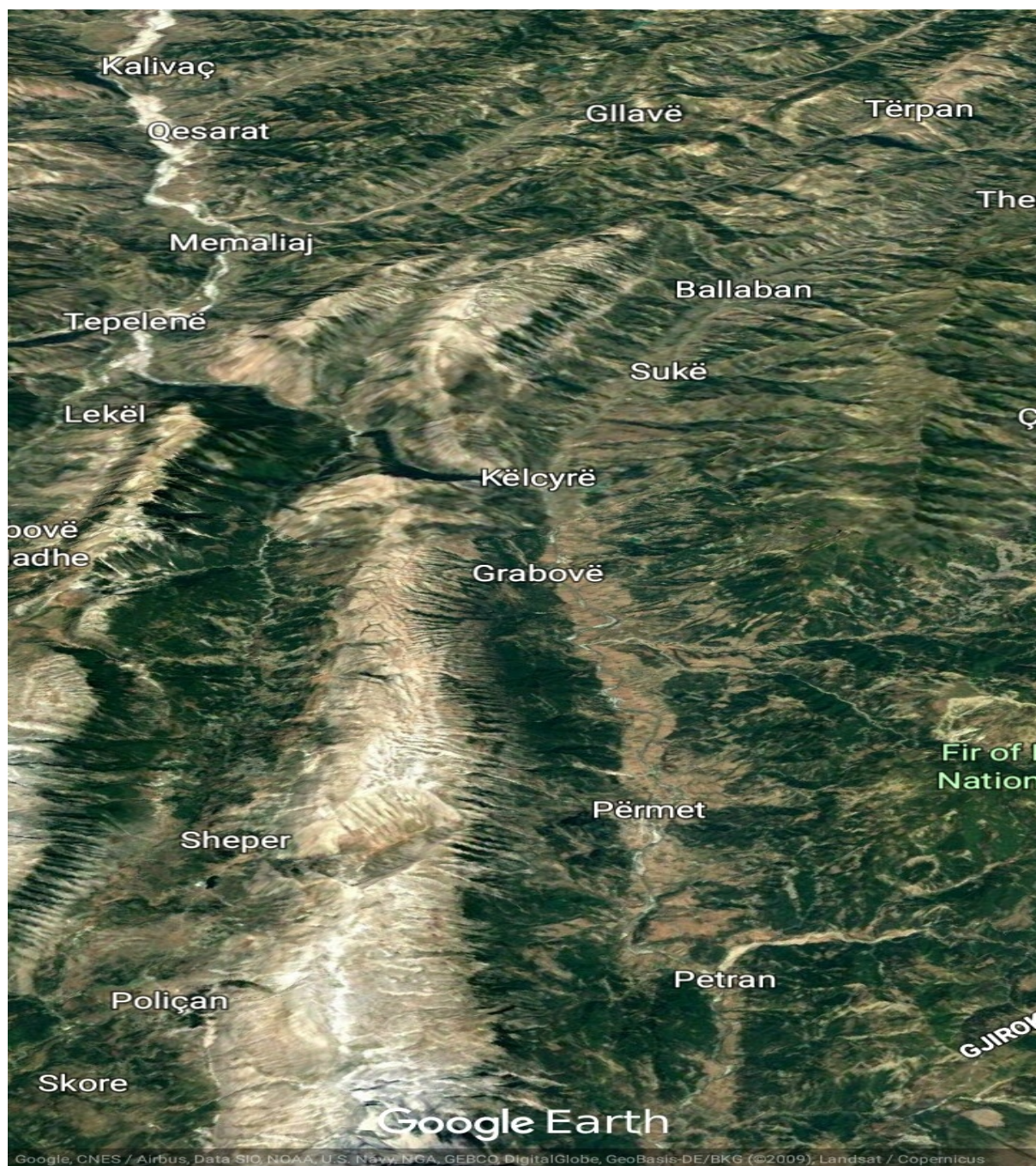
Malësia e Kurveleshit dhe vargu Mali Gjerë - Strugarë shtrihen midis luginës së Drinosit dhe asaj të Shushicës. Malësia e Kurveleshit rrethohet nga shpate të thepisura, kurse pjesa e sipërme përbën një pllajë të valëzuar me lartësi 800 – 1000 m dhe me fusha karstike ku janë vendosur qendrat e banuara. Është e përmendur për pusët karstike dhe kanionet e thella. Në juglindje të saj shtrihet **lugina e ngushtë e tërthore e Kardhiqit** dhe në vazhdim **Mali Gjerë (1583 m)** me pjerrësi të vogël të shpatit lindor dhe shumë të madhe të shpatit perëndimor. **Qafa e Muzinës** e ndan këtë mal nga **mali Strugarës** që vazhdon edhe jashtë kufirit shtetëror. Në këtë Qafë kalon rruga automobilistike që lidh Gjirokastrën me Sarandën.

2.3.6 Luginat

Lugina e Vjosës është më e madhja në gjithë qarkun. Pjesa e sipërme (deri në Këlcyrë) me lartësi 200 - 400 m mbi nivelin e detit ka reliev të butë me disa fusha si ajo e **Çarshovës, Kaludhit, Petranit, Kosinës, Këlcyrës**, të formuara në nivelet taracore të lumit të Vjosës. Në këto fusha janë të vendosura tokat e punuara dhe qendrat e banuara kryesore, midis të cilave dhe qytetet Përmet dhe Këlcyrë dhe në vazhdim edhe Tepelenë e Memaliaj.

Në vazhdim, lugina ngushtohet e formon **Grykën e famshme të Këlcyrës** (13 km e gjatë, rreth 1000 m e thellë). Pas kësaj gryke, lugina dhe shtrati zgjerohen e ngushtohen disa herë deri në grykën e Dorëz - Kalivaç.

LUGINA E VJOSËS

Lugina e Drinosit (degë e Vjosës).

Shtrihet në anën perëndimore të vargut Lunxhëri - Bureto dhe në lindje të shpateve të Malit të Gjerë, në një lartësi rreth 200 m deri në 270 m mbi nivelin e detit. Në sektorin e sipërm lugina është mjaft e gjerë, e rrafshët dhe me toka pjellore. Kjo dukuri lidhet me mbi zotërimin e lëvizjeve ulëse. Lugina është e pasur me burime të mëdha ujore të përqëndruara në krahun e saj lindor.

Ajo ka një gjatësi 42 km prej fshatit Kakavije deri në Hundëkuq dhe një gjerësi deri në 7 km. Vetëm në veri të Hundëkuqit dhe deri afër Tepelenës ajo ngushtohet në formën e një gryke. Lugina e Drinos është e përbërë nga toka livadhore - aluviale dhe shfrytëzohet gjerësisht për

bujqësi. Aty rriten të gjitha llojet e kulturave që nga drithërat e bukës deri tek pemët e drunjtat. Lugina ka dhe një dendësi të madhe popullate, të cilat janë të vendosura në faqet e maleve ku dhe nuk përbën rrezik për përmbytje nga ana e Drinos.

Në luginë shtrihen fushat e **Gjirokastrës, Dropullit të Sipërm, Dropullit të Poshtëm, Suhës, Valares, Mashkullorës, Kardhiqit etj.**

LUGINA E DRINOS

Përsa u përket lumenjve të rajonit të Prefektit të qarkut Gjirokastrë sipas bashkive janë :
Në bashkitë Gjirokastrë, Dropull, Libohovë:

Tabela 1

Emërtimi	Gjatësia (km)	Gjatësia brenda bashkive
Lumi Drino	75	46 km (Gjirokastrë, Libohovë, Dropull)
Lumi Suhës	34	34 km (Gjirokastrë, Libohovë, Dropull)
Lumi Kardhiqit	24	24 km (Gjirokastrë)
Lumi Nimicës	14	14 km (Gjirokastrë)
Lumi Zagories	19	8 km (Libohovë)
Lumi Kserias	14	14 km (Dropull)

Në bashkitë Tepelenë, Memaliaj:

Tabela 2

Emërtimi	Gjatësia (km)	Gjatësia brenda bashkive
Lumi Vjosës	272	50 km (Tepelenë, Memaliaj)
Lumi Drino	75	12 km (Tepelenë)
Lumi Bënçës	10	10 km (Tepelenë)
Lumi Luftinjës	15	15 km (Memaliaj)

Në bashkitë Përmet, Këlcyrë:

Tabela 3

Emërtimi	Gjatësia (km)	Gjatësia brenda bashkive
Lumi Vjosës	272	Lumi kryesor është lumi Vjosa i cili vjen nga Greqia dhe përshkon teritorin e rrethit të Përmetit me 58 km.
Lumi Sarandoporos	8	Është 8 km i gjatë, vjen nga Greqia, shoqëron kufirin dhe në afërsi të fshatit Perat derdhet në Vjosë.
Lumi Çarshovës	19	Është 19 km i gjatë, buron nga malet e Kolonjës, derdhet në Vjosë në fshatin Çarshovë.
Lumi Lumnicës	18	Është 18 km i gjatë mbledh ujrat e Malësisë së Dangëllisë dhe pjesërisht nga Qarishta derdhet në Vjosë në afërsi të Piskovës.
Lumi Zalli i Dëshnicës	28	Është 28 km i gjatë mbledh ujrat e Malësisë së Trebeshinës, Qarishtës dhe Qafës së Kiçokut dhe derdhet në Vjosë në qytetin e Këlcyrës.
Lumi Zagories	19	Buron nga malet e Zagories dhe përshkon 11 km krahinën e Malëshovës dhe derdhet në Vjosë në Grykën e Këlcyrës.

2.3.7 Ujëmbledhësit (Rezervuarët) qarku Gjirokastrë

Në territorin e qarkut Gjirokastrë ndodhen 63 ujëmbledhës të cilët shërbejnë për ujitjen e tokave bujqësore. Gjendja teknike e tyre, dëmtimet e pritave dhe argjinaturave, deri më sot nuk kanë ndikuar me problemet që mbartin dhe kanë aktualisht këto ujëmbledhës për shkak të mungesës së investimeve në vite. Disa nga problemet që kanë këta ujëmbledhës, të cilët mund të ndikojnë drejtpërdrejt në krijimin e fatkeqësisë së përmbytjeve janë :

- Si pasojë e mbushjes me aluvione ekziston rreziku, në rast piku të reshjeve dhe prurjeve, i mbushjes së kupës së ujëmbledhësit dhe ngritjes mbi kurorën e digës, duke rrezikuar shkarkuesin atmosferik.
- Mungesa e funksionimit normal deri në bllokim të ujëlëshuesave, dëmtimi i mureve mbajtëse.
- Bllokimi i pusetave të brendëshme etj.

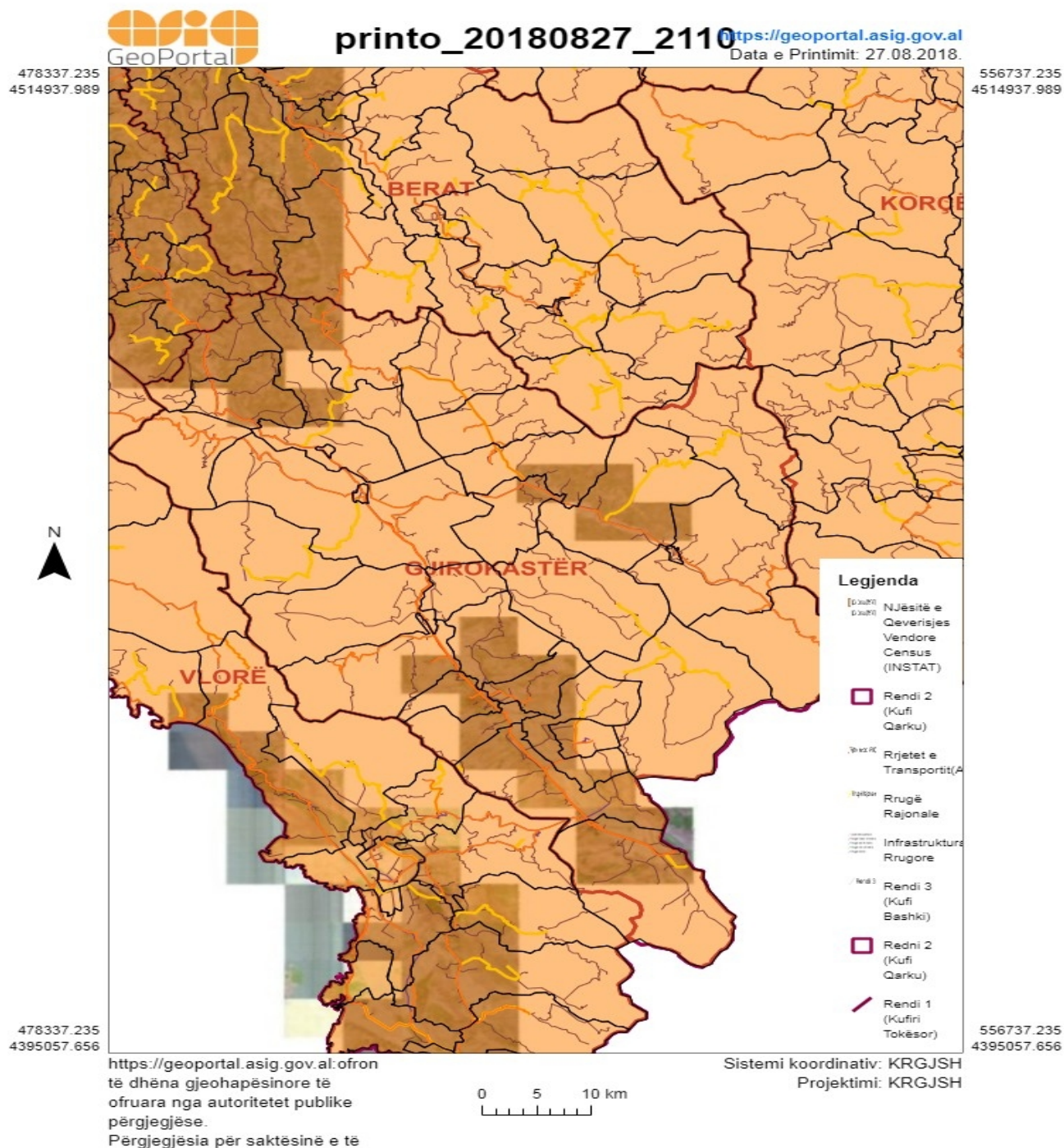
Nga studimet e kryera, institucionet përgjegjëse kanë konkluduar se për shmangien e situatave të emergjencës është kërkuar çelja e investimeve për normalizimin e funksionit të ujëlëshuesve në ujëmbledhës problematik, riparimin e argjinaturave, mbrojtjen nga gërryerjet, rehabilitimin e veprave të marrjes dhe rivënien në gatishmëri të shkarkuesve katastrofik.

VKM-ja nr.1108 datë 30.12.2015 “Për transferimin, nga Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave te Bashkitë, të Infrastrukturës së Ujitjes dhe Kullimit, të personelit dhe të aseteve të luajtshme e të paluajtshme të Bordeve të Kullimit”, ngarkon bashkitë për ujëmbledhësat që kanë në territorin administrativ të tyre.

Këta rezervuarë janë të listuar: numri i ujëmbledhësve sipas bashkive, monitoruesi, nr. Telefonit Celular, gjendja teknike, kapaciteti i tyre **bashkangjitur në Shtojcën A.**

2.4 Infrastruktura strategjike për menaxhimin e emergjencave civile.

HARTA E INFRASTRUKTURËS RRUGORE

Rrjeti i rrugëve në qarkun e Gjirokastrës është pothuajse 651 kilometra i gjatë, nga të cilat rreth 270 kilometra janë rrugë nacionale dhe rreth 381 janë rrugë rurale.

2.4.1 Rrjeti i rrugëve nacionale në qark ndahet si më poshtë:

Tabela 1

Nr. SEGMENTIT	EMËRTIMI AKSIT RRUGOR	GJATËSI/ km	GJERËSI/ m
4 /5	Kufi Mallakastër (Zhulaj) - Degëzim Memaliaj	27	6
	Degëzim Memaliaj - Tepelenë	7	6
	Tepelenë - Degëzim Shtëpëz (Kufi Gjirokastrë)	14.3	6
4 /6	Degëzim Shtëpëz (Kufi Gjirok.) - Kryqëzim i Urës së Kardhiqit	4.9	10.5
	Kryqëzim i Urës së Kardhiqit - Mashkullorë	3	10.5
	Mashkullorë - Gjirokastrë	7.3	10.5
	Gjirokastrë - Degëzim Lazarat	3.4	10.5
	Degëzim Lazarat - Haskovë (Degëz. Libohovë)	6.2	10.5
	Haskovë (Degëz. Libohovë) - Jorgucat	9.1	10.5
	Jorgucat - Kakavijë	9.4	10.5
99	Jorgucat - Qafa e Muzinës (Kufi Sarandë)	5.4	6
75 / 4	Kufiri i Qarkut (Korçë - Gjirokastrë) - Çarshovë	4.3	4.5
	Çarshovë - Kaludh	14.9	4.5
	Kaludh - Petran	4.9	4.5
	Petran - Përmet	7	4.5
	Përmet - Piskovë	9.8	5
	Piskov - Këlcyrë	7.6	5
	Këlcyrë - Mezhgoran	7.7	5
	Mezhgoran - Degëzim Dragot	4.15	5
75 / 4	Degëzim Dragot - Ura e Leklit (Dëgëzim i rrugës Nr. 4	6.15	5
76 / 1	Tepelenë (degëzim i rrugës nr.4) - Degëzim Turan	5.9	4.5
	Degëzim Turan - Degëzim Salari	5.7	4.5
	Degëzim Salari - Martallos	9.6	4
	Martallos - Sinanaj	5	4
	Sinanaj - Qafë Dorëz (Kufiri Tepelenë - Vlorë)	7.4	4
80 / 1	Çarshovë (K / Rr. Nr.75) - Tre Urat (dogana)	7.6	7.2
	Ura e Kardhiqit - Kryqëzim Zhulat - Prongji	6.1	9
	Kryqëzim Zhulat - Prongji - Qafa e Skarficës (Kufi Delvinë)	17.9	4.5
74 / 3	Kufiri Q. Berat - Fundi rrugës Gllavë Memaliaj	3.3	5
	Fundi rrugës Gllavë - Buz	7.21	3.2
	Buz - Degëzim Shalës	9.45	3.2
	Degëzim Shalës - Fundi rrugës Ballaban	7.2	3.2
	Fundi rrugës Ballaban - Sukë	6.8	4.2
	Sukë - Këlcyrë	7.6	4.2

I një rëndësie të veçantë është sistemi i rrugëve që përbëjnë rrjetin Kakavijë-Gjirokastrë-Tepelenë, të cilat jo vetëm lidhin jugun e vendit me veriun, por gjithashtu krijojnë lidhje me Greqinë.

Meqë numri i automjeteve transportuese, që transportojnë si mallra ashtu edhe udhëtarë, rritet çdo vit, riparimi dhe mirëmbajtja e rrjetit rrugor bëhet nga firmat kontraktore nën mbikqyrjen e Autoritetit Rajonit Jugor Qarku Gjirokastrë.

Rrjeti i rrugëve rurale përbëhet nga 342 kilometra rrugë që lidhin komunat me rrugët nacionale dhe fshatrat. Ndonëse mirëmbajtja e këtij rrjeti është përgjegjësi e 7 bashkive të Qarkut kushtet mbeten për t'u përmirësuar gjithandej. Nga harta është e dukshme se jashtë rrugëve nacionale të asfaltuara ka vetëm pak rrugë të mirëmbajtura. Me përjashtim të një pakice rrugësh të mirëmbajtura, në të shtatë bashkitë e qarkut ka shumë rrugë fshati dhe rrugë stinore. Këto rrugë fshati dhe rrugë stinore nuk janë as të asfaltuara e as të mirëmbajtura, dhe gjatë ditëve me shi dhe me lagështi mund të jetë e pamundur dhe e rrezikshme për t'i përdorur.

2.4.2 Rrjeti rrugëve rurale sipas bashkive

Tabela 2

BASHKIA	NJ.ADMINIS TRATIVE	RRJETI RRUGOR	GJATËSIA Km	
			Total	Shtruar
Gjirokastrë	Cepo	K / Mashkullorë - Mashkullorë	5	5
		K / Ura e Kardhiqit - Fushëbardhë	26	-
	Picar	K/ Votuc - Golem - Guri Shpuar	20	-
		Ura e Drinos - Erind - Çajup	22	22
	Lunxhëri	Dhoksat - Qestorat	3	-
		Erind - Dhoksat	5	5
	Antigone	Ura e Drinos - Sarqinisht	14	14
	Lazarat	K / Lazarat - Lazarat	3	3
	Odrie	Ura e Subashit - Andon Poçi	6	6
		Ura e Subashit - Labovë	9	-
Libohovë	Q. Libohovë	K / Suhës - Labovë e Sipërme	8	-
	Zagori	K / Goranxi - Bullo	3	3
		K / Libohovë - Hoshteve	38	38
Dropull	Dropull i Sipërm	K / Bularat - Bularat	4	4
		K / Koshovicë - Koshovicë	6	-
		K / Bularat - Bodrishtë	4	4
	Dropull i Poshtëm	Hyrjet në fshtrat Dropull	3	3
		K / Glinës - Glinë	4	4
		Fabrika e Glinës - Glinë	1	1
	Pogon	Poliçan - Sopik	12	-
		Stacioni Pyjor - Çatistër	14	-
Tepelenë	Qendër Tepelenë	Tepelenë - Progonat - Nivicë	31	31
		K / Salari - Salari	4	-
		K/Salari - Salari - Nivicë	20	-
		Subash - Qendër Hormovë	9	9
		Ura e Dragotit - Ish NB	5	4
	Kurvelesh	K / Gusmsr - Gusmar	2	-
		Progonat - Kufi Gjirokastrë	3	-
Memaliaj	Buz	Kufi Gllavë - Repeditori	2	-
	Luftinjë	Luftinjë - Sektori 4	2	2
		Agjensi - Luftinjë - Izvor	17	17
Përmet	Petran	Petran - Bënjë	7	7
		Degëzim - Bodar	5	5
		Përmet - Badëlonjë	3	-

	Qendër Piskovë	Degëzim - Kosinë	1	1
		Piskovë - Frashër	31	31
Këlcyrë	Ballaban	Kiçok - Malas	10	-
	Dëshnicë	Kthesa e Katundishtës - Katundishtë	4	4
		Bedyqas - Tolar	4	4
		Degëzim - Luarë	5	-
	Sukë	Sukë - Kthesa e Zhepovës	2	2

2.5 Shëndetësia

Qarku Gjirokastrë ka një sistem shëndetësor të stabilizuar me Spitalin Rajonal “Omer Nishani” të Gjirokastrës dhe shërbim ambulatorë në çdo lagje dhe fshat. Spitali rajonal është i kompletuar me personel dhe salla operatore të kohës. Spitali rajonal ka plan gatishmërie dhe veprimi për t’iu përgjigjur çdo situatë emergjente.

Reformat e nisura në sistemin shëndetësor kanë filluar të ndjehen dhe të përqafohen nga banorët e qarkut si dhe të inkurajohen për përmirësime të mëtejshme. Konsolidimi i institucioneve bazë që ofrojnë shërbime si poliklinikat, qendrat shëndetësore, ambulancat dhe shërbimet e veçanta të konsultorit të fëmijëve dhe të gruas, ka rritur numrin e shërbimeve si dhe cilësinë e tyre ndër vite.

Strukturat e shëndetësisë që ushtrojnë aktivitetin në territorin e Qarkut Gjirokastrë të cilat angazhohen në përballimin e një emergjence të mundshme:

- Spitale : 3 (Gjirokastrë, Tepelenë dhe Përmet)
- Qendra shëndetësore : 31
- Ambulanca: 158
- Konsultore e fëmijëve: 167

Numri më i madh i instucioneve shëndetësore është përqëndruar në qytetet ku dhe numri i popullsisë është më i lartë. Bazuar në statistikat e INSTAT mbi shërbimin spitalor, rezulton se qarku Gjirokastrë ka dëndësinë më të lartë të shtretërve spitalor, gati 57 shtretër për 10 mijë banorë.

Institucioni shëndetësor kryesor i rajonit i cili ofron shërbim spitalor për një numër të konsiderueshëm banorësh, jo vetëm për popullsinë lokale, por dhe për popullsinë banuese nga zonat përreth, është Spitali Rajonal “Omer Nishani” i qytetit të Gjirokastrës. Në këtë spital shërbejnë rreth 242 personel dhe ka kapacitet 180 shtretër.

Ky spital është i kompletuar me të gjitha shërbimet spitalore ku përfshihen dhjetra reparte shërbimi spitalor, si reparti i urgjencave, pediatria, patologjia, infektivi, reanimacioni, dializa, kirurgjia, materniteti, radiologjia dhe laboratorë për kryerjen e të gjitha analizave dhe egzaminimeve mjekësore.

Gjithashtu, që prej fillimit të këtij viti ky spital ofron falas një shërbim të domosdoshëm për të gjitha gratë dhe vajzat; mamografinë.

- Qendrat shëndetësore në zonat e thella rurale kanë makinë lëvizëse –tip fouristradë. DRSH disponon 2 laboratorë (fiziko - kimik dhe bakterialogjik) për të përballuar çdo problematikë shëndetësore siç janë aplikimi i analizave fizike, kimike dhe bakterialogjike për ndotjet mjedisore të tokës, ujit, ajrit, sëmundjet ngjitëse në komunitet dhe situatën epidemiologjike.

- DRSH disponon 2 mjete fouristradë për lëvizjen në zonat e thella dhe në rrugë të vështira. Këto mjete përdoren për furnizimin me mjete, medikamente dhe vaksina për dhënien e ndihmës urgjente në raste emergjencash shëndetësore për evakuimin dhe transportimin e personave të sëmurë në spitale.
- Spitali rajonal disponon një flotë autoambulancash me aksesin e duhur logjistik dhe personel të trajnuar për të ofruar ndihmën e parë dhe kujdesin e specializuar mjekësor në raste emergjencash.
- Në ato raste kur nuk është e mundur të mbërrijnë autoambulanat në vendngjarje koordinohet me njësinë mjekësore të fluturimeve ajrore.

Detyrat që kryejnë ato janë :

- Vënë në dispozicion të gjithë personelin për t'i ardhur në ndihmë komunitetit të zonës së dëmtuar duke aktivizuar qendrat shëndetësore të bashkive si dhe personel rezervë me grup mjekësh dhe infermierësh etj.
- Bëjnë identifikimin e kurimin e njerzve që janë dëmtuar në zonën e dëmtuar.
- Sigurojnë rezerva në medikamente mjekësore e bëjnë kërkesë për ndihmë për medikamente të tjera për kurimin e të sëmurëve në zonat e dëmtuara.
- Në bashkëpunim me OJF bëjnë ekzaminimin e të sëmurëve dhe të komunitetit në nevojë në zonën e dëmtuar.
- Çdo qendër shëndetësore ka një sistem komunikimi të telefonisë fikse – celulare dhe akses interneti.
- Çdo mjek është udhëzuar t'i përgjigjet nevojave dhe kërkesave shëndetësore të popullatës dhe nëpërmjet sistemit on calling 24 orë në 24 orë.

Qëndrat shëndetësore në bashkitë Gjirokastrë, Dropull, Libohovë:

Tabela 1

Nr.	Qendrat shëndetësore	Njësia Administrative	Nr. mjekëve	Nr. i infermierëve
1.	Gjirokastrë	Bashkia Gjirokastrë	12	43
2.	Zagorie	Zagorie Nivan	1	5
3.	Pogon	Pogon Poliçan	1	3
4.	Antigone	Antigone	1	5
5.	Lunxhëri	Lunxhëri	1	11
6.	Cepo	Cepo	1	16
7.	Libohovë	Bashkia Libohovë	3	16
8.	Dropulli i Sipërm	Bashkia Dropull (Vrisera)	2	15
9.	Dropulli i Poshtëm	Bashkia Dropull (Sofratikë)	3	17
10.	Picar	Picar	1	6
11.	Odrie	Odrie	1	5
12.	Lazarat	Lazarat	1	5
13.	TOTAL		28	148

Spitali Rajonal Gjirokastrë disponon këto të dhëna faktike për kapacitetet dhe numrin e shtretërve të miratuara nga Ministria e Shëndetësisë si më poshtë:

Tabela 2

Nr.	Spitali / pavionet	Nr. i shtretërve
1.	Urgjenca	3

2.	Pedriatria	20
3.	Kirurgji	33
4.	Patologji	45
5.	Reaminacion	4
6.	Infektiv	20
7.	Maternitet	45
8.	TOTALI	180

Numri i farmace në bashkitë Gjirokastrë, Dropull, Libohovë:

Tabela 3

Nr.	Klinika Private	Adresa	Aktiviteti profesional
1.	Farmacia “Bujar Shehu”	Qafa e Pazarit	Shitje barnash
2.	Farmacia “Dorian Shehu”	Lagj. “18 Shtatori”- Hyrja e Spitalit Rajonal Gjirokastrë	Shitje barnash
3.	Dispes Farma “Antoneta Semi”	Lagj. “Punëtorë”	Distribucion barnash
4.	Farmaci SOPOTI “Eli Biti”	Lagj. “18 Shtatori”	Shitje barnash
5.	Farmaci “Zhaneta Çumaku”	Pallatet tek tregu supermaket “Ariani”	Shitje barnash
6.	Farmaci “Gramoz Braja”	Lagj. “18 Shtatori”	Shitje barnash
7.	Farmaci “Kristaq Nasto”	Lagj. “18 Shtatori”	Shitje barnash
8.	Farmaci “Fatbardha Ganxo”	Lagj. “18 Shtatori”	Shitje barnash
9.	Depo farmaceutike	Lagj. “18 Shtatori”	Distribucion barnash
10.	Farmaci “Silvana Koro”	Lagj. “18 Shtatori”- Tek rruga e NPV	Shitje barnash
11.	Farmaci “Lunxhëria”	Lagj. “18 Shtatori”	Shitje barnash
12.	Farmacia “Gaço Çano”	Lagj. “18 Shtatori”- Pranë shkollës “Xhuzepe Gras”	Shitje barnash
13.	Farmaci “Albana Çabeli”	Lagj. “18 Shtatori”- Pranë 9 katëshit përballë gjykatës së rrethit	Shitje barnash
14.	Farmaci “Parime Stoka”	Bashkia Libohovë	Shitje barnash
15.	Farmaci “Mirela Kore”	Lagj. “18 Shtatori”- stacioni i autobusave	Shitje barnash
16.	Farmaci “Margarita Muho”	Bashk. Dropull - Dervician	Shitje barnash
17.	Farmaci “Suxho”	Bashk. Dropull - Sofratikë	Shitje barnash

2.6 Arsimi

Qarku Gjirokastrë, ka një sistem arsimor të stabilizuar, me nivel të ulët të braktisjes së shkollës dhe shkallë frekuentimi mbi mesataren e vendit. Në Qarkun Gjirokastrë nuk ekziston gjakmarrja si fenomen. Nuk ka asnjë rast të marrjes hak ndaj fëmijëve.

Në këtë kuadër, institucioni i Prefektit të qarkut ka monitoruar në mënyrë të vazhdueshme zbatimin e politikave në arsimin parauniversitar, me qëllim që këto reforma të funksionojnë dhe të japin inpaktin e dëshiruar. Bazuar në informacionet e marra nga DAR Gjirokastrë, gjatë vitit 2018 është bërë përmirësimi i infrastrukturës bazë si dhe janë përmirësuar kushtet për zhvillimin e një procesi normal mësimor, me krijimin e laboratorëve të informatikës dhe sigurimin e internetit në të gjitha shkollat. Gjithashtu, janë krijuar struktura mbështetëse për zhvillimin e mësimin për nxënësit me aftësi ndryshe duke caktuar mësues mbështetës për një zhvillimin normal të procesit mësimor për këta nxënës.

Numri i nxënësve të regjistruar në klasën e parë për vitin shkollor 2018-2019 në qarkun e Gjirokastrës është 735 nxënës. Krahësuar me vitin e kaluar, vihet re një rënie e numrit të nxënësve të cilët janë regjistruar e vazhdojnë shkollën, si pasojë jo vetëm nga lëvizja e popullsisë, por edhe nga rënia e numrit të lindjeve.

Më poshtë janë të dhënat për shkollat në nivel qarku.

2.6.1 Numri i shkollave dhe nxënësve qarku Gjirokastrë

1. Institucione arsimore, DAR Gjirokastrë:

Tabela 1

Nr.	Institucione Arsimore	Arsimi publik	Arsimi jopublik
1.	Kopshte	18	2
2.	Shkolla 9-vjeçare	9	2
3.	Shkolla të mesme të bashkuara (ShMB)	4	2
4.	Klasa Arsimit Fillor (vartëse)	5	-
5.	Gjimnaze të përgjithshëm	3	-
6.	Gjimnaz gjuhësor	1	-
7.	Shkollë e mesme artistike	1	-
8.	Shkollë e mesme profesionale	1	-

a. Të dhënat statistikore për numrin e nxënësve në sistemin arsimor parauniversitar, DAR Gjirokastrë:

Tabela 2

Nr.	Arsimi	Arsimi parashkollor		Arsimi mesëm i ulët		Arsimi i mesëm i lartë	
		Nxënës gjithësej	Femra	Nxënës gjithësej	Femra	Nxënës gjithësej	Femra
1.	Publik	1054	486	2980	1444	1251	578
2.	Jo Publik	157	85	459	232	40	7
3.	TOTAL	1211	571	3439	1676	1291	585

2. Institucione arsimore, ZA Tepelenë:

Tabela 3

Nr.	Institucione Arsimore	Arsimi publik
1.	Kopshte	42 (2 me drejtori të tjerat në varësi)
2.	Shkolla 9-vjeçare	9 me drejtori (me 46 klasa vartëse)
3.	Shkolla të mesme të bashkuara (ShMB)	2
4.	Klasa Arsimit Fillor (vartëse)	46
5.	Gjimnaze të përgjithshëm	4

b. Të dhënat statistikore për numrin e nxënësve në sistemin arsimor parauniversitar, ZA Tepelenë:

Tabela 4

Nr.	Arsimi	Arsimi parashkollor		Arsimi mesëm i ulët		Arsimi i mesëm i lartë	
		Nxënës gjithësej	Femra	Nxënës gjithësej	Femra	Nxënës gjithësej	Femra
1.	Publik	679	366	1864	941	577	330
2.	Jopublik	-	-	-	-	-	-
3.	TOTAL	679	366	1864	941	577	330

3. Institucione arsimore, ZA Përmet:

Tabela 5

Nr.	Institucione Arsimore	Arsimi publik
1.	Kopshte	15
2.	Shkolla 9-vjeçare	5 me drejtori (me 28 klasa vartëse)
3.	Shkolla të mesme të bashkuara (ShMB)	2
4.	Klasa Arsimit Fillor (vartëse)	28
5.	Gjimnaze të përgjithshëm	3

c. Të dhënat statistikore për numrin e nxënësve në sistemin arsimor parauniversitar, ZA Përmet:

Tabela 6

Nr.	Arsimi	Arsimi parashkollor		Arsimi mesëm i ulët		Arsimi i mesëm i lartë	
		Nxënës gjithësej	Femra	Nxënës gjithësej	Femra	Nxënës gjithësej	Femra
1.	Publik	380	192	1353	622	535	262
2.	Jopublik	-	-	-	-	-	-
3.	TOTAL	380	192	1353	622	535	262

(burimi i informacionit; DAR Gjirokastrë)

1- Bashkia Gjirokastrë

Tabela 7

Nr.	Institucioni Arsimor	Njësia Administrative	Lloji Institucionit	Nxënës Gjithësej
1	Shkolla 9-vjeçare "A.Z.Çajupi"	Gjirokastrë	9-vjeçare	205

2	Shkolla 9-vjeçare "Naim Frashëri"	Gjirokastrë	9-vjeçare	196
3	Shkolla 9-vjeçare "Urani Rumbo"	Gjirokastrë	9-vjeçare	338
4	Shkolla 9-vjeçare "Koto Hoxhi"	Gjirokastrë	9-vjeçare	895
5	Shkolla 9-vjeçare "Petro Poga" Lunxhëri	Gjirokastrë	9-vjeçare	121
6	Shkolla 9-vjeçare "Asim Zeneli"	Gjirokastrë	9-vjeçare	47
7	Gjimnazi "Asim Zeneli"	Gjirokastrë	Gjimnazi	305
8	Gjimnazi "Siri Shaplllo"	Gjirokastrë	Gjimnazi	377
9	Gjimnazi Gjuhësor "Pandeli Sotiri"	Gjirokastrë	Gjimnazi Gjuhësor	
	Shk. Mesme Artistike "Feim Ibrahimi"	Gjirokastrë	Shkolla Mes. Artistike	47
10	SHMB "Muhamet Gjollësia" Lazarat	Gjirokastrë	Shk. M. Bashkuar	46
	Shk. Mesme Bashkuar "Bilal Golemi"	Gjirokastrë	Shk. M. Bashkuar	37
11	Shkolla 9 - vjeçare Picar. Klasa Vartëse: Golem, Kolonjë, Picar, Shtëpëz	Gjirokastrë	Klasa Vartëse në Picar	24
12	SHMB "Bilal Golemi" Klasa Vartëse: Kodër, Fushë Bardhë, Zhulat, Hundëkuq	Gjirokastrë	Klasat Vartëse Ura e Kardhiqit	17

2- Bashkia Libohovë

Tabela 8

Nr.	Institucioni Arsimor	Njësia Administrative	Lloji Institucionit	Nxënës Gjithësej
1	Shkolla 9-vjeçare "Zagori": - Sheper	Libohovë	9-vjeçare	8
	- Zhej	Libohovë	Klasë vartëse "Zagori"	3
2	Shkolla 9-vjeçare "Nepravishtë"	Libohovë	9-vjeçare	23
3	Shkolla 9-vjeçare "Avni Rustemi"	Libohovë	9-vjeçare	10
4	Gjimnazi "11 Shkurti"	Libohovë	Gjimnazi	24

3- Bashkia Dropull

Tabela 9

Nr.	Institucioni Arsimor	Njësia Administrative	Lloji Institucionit	Nxënës Gjithësej
1	SHMB Dervician	Dropull	SHMBashkuar	114
2	SHMB Bularat	Dropull	SHMBashkuar	60

4- Bashkia Tepelenë

Tabela 10

Nr.	Institucioni Arsimor	Njësia Administrative	Lloji Institucionit	Nxënës Gjithësej
1	Gjimnazi "Abaz Shehu"	Tepelenë	Gjimnaz	212
2	Shkolla 9-vjeçare "Nimete Progonati"	Tepelenë	9-vjeçare	282
3	Shkolla fillore "Lame Kanani"	Tepelenë	fillore	7
4	Shkolla 9-vjeçare "Nimet Muçi"	Tepelenë	9-vjeçare	11
5	Shkolla fillore Bylysh	Tepelenë	fillore	2
6	Shkolla 9-vjeçare "Lilo Beta"	Tepelenë	9-vjeçare	30
7	Shkolla 9-vjeçare "Jonuz Balili"	Tepelenë	9-vjeçare	17
8	ShMB "Ormën Selami"	Tepelenë	ShMBashkuar	81
9	Shkolla fillore "Qazim Shehaj"	Tepelenë	fillore	2
10	Shkolla 9-vjeçare "Medi Çela"	Tepelenë	9-vjeçare	24
11	Shkolla 9-vjeçare "Selman Çausi"	Tepelenë	9-vjeçare	13

12	ShMB "Adem Alushi"	Tepelenë	ShMBashkuar	102
13	Shkolla fillore "Qani Ramaj"	Tepelenë	fillore	7
14	Shkolla 9-vjeçare "Musa Rrapi"	Tepelenë	9-vjeçare	11
15	Shkolla fillore "Allkomemaj"	Tepelenë	fillore	9
16	Shkolla 9-vjeçare "Xhemal Hada"	Tepelenë	9-vjeçare	30
17	Shkolla fillore "Xhaxhaj"	Tepelenë	fillore	4
18	Shkolla 9-vjeçare "Sami Nela"	Tepelenë	9-vjeçare	56
19	ShMB "Xhevit Çela"	Tepelenë	ShMBashkuar	56
20	Shkolla 9-vjeçare "Baba Abaz"	Tepelenë	9-vjeçare	3
21	Shkolla fillore "Tefik Azbiu"	Tepelenë	fillore	6
22	Shkolla fillore "Didaj"	Tepelenë	fillore	6
23	Shkolla 9-vjeçare "Ismail Caca"	Tepelenë	9-vjeçare	28
24	Shkolla fillore "Martalloz Tosk"	Tepelenë	fillore	2
25	Shkolla fillore "6 Dëshmorët"	Tepelenë	fillore	9
26	Shkolla fillore "Sadik Çiça"	Tepelenë	fillore	5
27	Shkolla 9-vjeçare "Skënder Rrapi"	Tepelenë	9-vjeçare	8
28	Shkolla 9-vjeçare "Hysen Goxhara"	Tepelenë	9-vjeçare	12
29	ShMB "Tafil Buzi"	Tepelenë	ShMBashkuar	17
30	Shkolla fillore "Barjam Selmani"	Tepelenë	fillore	9
31	Shkolla fillore "Feim Mahmutaj"	Tepelenë	fillore	2
32	Shkolla 9-vjeçare "Muharrem Iljazi"	Tepelenë	9-vjeçare	5
33	Shkolla 9-vjeçare "Ali Vela"	Tepelenë	9-vjeçare	4
34	Shkolla fillore "Hasan Dyrka"	Tepelenë	fillore	7
35	Shkolla fillore "Komar"	Tepelenë	fillore	2

5- Bashkia Memaliaj

Tabela 11

Nr.	Institucioni Arsimor	Njësia Administrative	Lloji Institucionit	Nxënës Gjithësej
1	Gjimnazi "Sali Nivica"	Memaliaj	Gjimnaz	100
2	Shkolla 9-vjeçare "Avni Rustemi"	Memaliaj	9-vjeçare	70
3	Shkolla 9-vjeçare "7-Marsi"	Memaliaj	9-vjeçare	250
4	Shkolla 9-vjeçare "Shuko Dalipi"	Memaliaj	9-vjeçare	15
5	Shkolla 9-vjeçare "Asim Zeneli"	Memaliaj	9-vjeçare	32
6	Shkolla fillore "Sinan Kërpi"	Memaliaj	Fillore	7
7	Shkolla 9-vjeçare "Selam Musai"	Memaliaj	9-vjeçare	35
8	Shkolla fillore "Sali Beqiri"	Memaliaj	Fillore	5
9	Shkolla 9-vjeçare "Halil Ramo"	Memaliaj	9-vjeçare	26
10	Shkolla 9-vjeçare "Memo Nexhipi"	Memaliaj	9-vjeçare	43
11	Shkolla 9-vjeçare "Mustafa Zoto"	Memaliaj	9-vjeçare	9
12	Shkolla fillore "Kordhaj"	Memaliaj	Fillore	2
13	Shkolla fillore "Myslym Beluli"	Memaliaj	Fillore	39
14	Shkolla fillore "Ferit Çela"	Memaliaj	Fillore	8
15	Shkolla fillore "Fato Kuçi"	Memaliaj	Fillore	5
16	Shkolla 9-vjeçare "Nevro Selimi"	Memaliaj	9-vjeçare	29
17	Shkolla fillore "Sejdi Dosti"	Memaliaj	Fillore	8
18	Shkolla fillore "Anashor Halili"	Memaliaj	Fillore	4
19	Shkolla 9-vjeçare "Xhafer Bani"	Memaliaj	9-vjeçare	9
20	Shkolla fillore "Llukan Ceka"	Memaliaj	Fillore	6

21	Shkolla 9-vjeçare "Misto Shumeli"	Memaliaj	9-vjeçare	10
22	Shkolla fillore "Seit Demiri"	Memaliaj	Fillore	1

6- Bashkia Përmet

Tabela 12

Nr.	Institucioni Arsimor	Njësia Administrative	Lloji Institucionit	Nxënës Gjithësej
1	Gjimnazi "Sami Frashëri"	Përmet	Gjimnazi	279
2	Shkolla 9-vjeçare "Meleq Gosnishti"	Përmet	9-vjeçare	381
3	Shkolla 9-vjeçare "Nonda Bulka"	Përmet	9-vjeçare	219
4	Shkolla 9-vjeçare "At Stath Melani", Petran	Përmet	Shkoll. vartëse	21
5	Shkolla fillore Gjinkar	Përmet	Shkoll. vartëse	4
6	Shkolla 9-vjeçare Iljarë	Përmet	9-vjeçare	45
7	Shkolla 9-vjeç Çarshovë	Përmet	Shkoll. vartëse	8
8	Shkolla 9-vjeçare Zhepë	Përmet	Shkoll. vartëse	1
9	Shkolla fillore Draçovë	Përmet	Shkoll. vartëse	4
10	Shkolla fillore Stërmbec	Përmet	Shkoll. vartëse	2
11	Shkolla fillore Kaludh	Përmet	Shkoll. vartëse	10
12	Shkolla 9-vjeçare "Stefan Zhaka", Kosinë	Përmet	9-vjeçare	25
13	Shkolla fillore Rapckë	Përmet	Shkoll. vartëse	5
14	Shkolla fillore Bual	Përmet	Shkoll. vartëse	4
15	Shkolla fillore Kutal	Përmet	Shkoll. vartëse	6
16	Shkolla fillore Borockë	Përmet	Shkoll. vartëse	2
17	Shkolla fillore Kosovë	Përmet	Shkoll. vartëse	2
18	Shkolla fillore Gostivisht	Përmet	Shkoll. vartëse	2
19	Shkolla fillore Seniçan	Përmet	Shkoll. vartëse	3
20	Shkolla fillore Riban	Përmet	Shkoll. vartëse	2
21	Shkolla fillore Tolar	Përmet	Shkoll. vartëse	2
22	ShMB "1 Maji", Piskovë	Përmet	ShMB	77
23	Shkolla fillore Pacomit	Përmet	Shkoll. vartëse	3

7- Bashkia Këlcyrë

Tabela 13

Nr.	Institucioni Arsimor	Njësia Administrative	Lloji Institucionit	Nxënës Gjithësej
1	Gjimnazi "Sejfulla Malëshova"	Këlcyrë	Gjimnazi	121
2	Shkolla fillore Fratar	Këlcyrë	Shkoll. vartëse	4
3	Shkolla 9-vjeçare "Kamber Bënja"	Këlcyrë	9-vjeçare	340
4	Shkolla fillore Limar	Këlcyrë	Shkoll. vartëse	3
5	Shkolla fillore Katundishtë	Këlcyrë	Shkoll. vartëse	4
6	ShMB "Lumo Pavari", Sukë	Këlcyrë	ShMB	102
7	Shkolla fillore Goricë	Këlcyrë	Shkoll. vartëse	3
8	Shkolla fillore Fshat i Ri	Këlcyrë	Shkoll. vartëse	3
9	Shkolla fillore Zhepovë	Këlcyrë	Shkoll. vartëse	3
10	ShMB "Zyrihana Xhako", Ballaban	Këlcyrë	ShMB	93
11	Shkolla 9-vjeçare Toshkës	Këlcyrë	Shkoll. vartëse	7

12	Shkolla 9-vjeçare Psar	Këlcyrë	Shkoll.vartëse	2
13	Shkolla 9-vjeçare Bubës II-të	Këlcyrë	Shkoll.vartëse	7
14	Shkolla 9-vjeçare Kajcë	Këlcyrë	Shkoll.vartëse	2

2.6.2 Numri i kopshteve, fëmijëve dhe edukatoreve Qarku Gjirokastrë

1-Bashkia Këlcyrë:

Tabela 1

Nr.	Kopështi	Vendndodhja	Numri fëmijëve	Numri i edukatoreve
1	Këlcyrë	Qytet	83	4
2	Bedyqas	Fshati Bedyqas, Nj. Ad. Dëshnicë	12	1
3	Sukë	Fshati Sukë, Nj. Ad. Sukë	7	1
4	Qaf-Sukë	Fshati Qaf-Sukë, Nj. Ad. Sukë	9	1
5	Goricë	Fshati Goricë, Nj. Ad. Sukë	7	1
6	Ballaban	Fshati Ballaban, Nj. Ad. Ballaban	18	1
	Gjithsej		136	9

2- Bashkia Dropull:

Tabela 2

Nr	Kopështi	Vendndodhja	Numri fëmijëve	Numri i edukatoreve
1	Jorgucat	Fshati Jorgucat, Nj. Ad. Dropulli i Sipërm	10	1
2	Goranxi	Fshati Goranxi, Nj. Ad. Dropulli i Poshtëm	11	1
3	Dervician	Fshati Dervician, Nj. Ad. Dropulli i Poshtëm	10	1
4	Bularat	Fshati Bularat, Nj. Ad. Dropulli i Sipërm	15	1
	Gjithsej		46	4

3- Bashkia Tepelenë:

Tabela 3

Nr	Kopështi	Vendndodhja	Numri fëmijëve	Numri i edukatoreve
1	“Murat Koçiu”	Qyteti Tepelenë	115	1 + 17
2	Lagja “Demokracia”	Lagje qyteti	9	1
3	Lagja “Majkosh”	Lagje qyteti	10	1
4	Veliqot	Fshati Veliqot, Nj. Ad. Qendër	10	1
5	Dukaj	Fshati Dukaj, Nj. Ad. Qendër	10	1
6	Salari	Fshati Salari, Nj. Ad. Qendër	7	1
7	Bënçë	Fshati Bënçë, Nj. Ad. Qendër	6	1
8	Mamaj	Fshati Mamaj, Nj. Ad. Qendër	6	1
9	Corodol	Lagje qyteti	5	1
10	Turan	Fshati Turan, Nj. Ad. Qendër	11	1
11	Luzat	Fshati Luzat, Nj. Ad. Qendër	5	1
12	Hormovë	Fshati Hormovë, Nj. Ad. Qendër	10	1
13	Kodër	Fshati Kodër, Nj. Ad. Qendër	5	1
14	Dragot	Fshati Dragot, Nj. Ad. Qendër	8	1
15	Mezhgoran	Fshati Mezhgoran, Nj. Ad. Qendër	8	1

16	Dhemblan	Fshati Dhemblan, Nj. Ad. Lopës	13	1
17	Sinanaj	Fshati Sinanaj, Nj. Ad. Lopës	6	1
18	Progonat	Fshati Progonat, Nj. Ad. Kurvelesh	11	1
	Gjithsej		248	35

4- Bashkia Memaliaj:

Tabela 4

Nr .	Kopështi	Vendndodhja	Numri fëmijëve	Numri i edukatoreve
1	Memaliaj	Qytet	105	11
2	Fshat Memaliaj	Fshati Memaliaj, Nj. Ad. Memaliaj	5	1
3	Damës	Fshati Damës, Nj. Ad. Memaliaj	7	1
4	Cërrilë	Fshati Cërrilë, Nj. Ad. Memaliaj	7	1
5	Vasjar	Fshati Vasjar, Nj. Ad. Memaliaj	10	1
6	Lulëzim Krahës	Fshati Lulëzim Krahës, Nj. Ad. Krahës	15	1
7	Kalivaç	Fshati Kalivaç, Nj. Ad. Krahës	11	1
8	Krahës	Fshati Krahës, Nj. Ad. Krahës	10	1
9	Qesarat	Fshati Qesarat, Nj. Ad. Qesarat	8	1
10	Toç	Fshati Toç, Nj. Ad. Qesarat	8	1
11	Iliras	Fshati Iliras, Nj. Ad. Qesarat	8	1
12	Anë Vjosë	Fshati Anë Vjosë, Nj. Ad. Qesarat	5	1
13	Tosk Martalloz	Fshati Tosk Martalloz, Nj. Ad. Luftinjë	10	1
14	Arrëz	Fshati Arrëz, Nj. Ad. Luftinjë	4	1
15	Izvor	Fshati Izvor, Nj. Ad. Luftinjë	12	1
16	Didaj Luftinjë	Fshati Didaj Luftinjë, Nj. Ad. Luftinjë	3	1
17	Canaj Izvor	Fshati Canaj Izvor, Nj. Ad. Luftinjë	3	1
18	Zhapokikë	Fshati Zhapokikë, Nj. Ad. Luftinjë	8	1
19	Selckë e Vogël	Fshati Selckë e Vogël, Nj. Ad. Buz	2	1
20	Xhafaj	Fshati Xhafaj, Nj. Ad. Buz	7	1
	Gjithsej		248	30

5- Bashkia Gjirokastrë:

Tabela 5

Nr .	Kopështi	Vendndodhja	Numri fëmijëve	Numri i edukatoreve
1	Asim Zenel	Fshati “Asim Zenel”, Nj. Ad. Antigone	10	1
2	Lazarat	Fshati Lazarat Qendër, Nj. Ad. Lazarat	30	2
3	Lazarat	Fshati Lazarat, Nj. Ad. Lazarat	65	4
4	Arshi Lengo	Fshati “Arshi Lengo”, Nj. Ad. Antigone	10	1
5	Kolonjë	Fshati Kolonjë, Nj. Ad. Picar	10	1
6	Lunxhëri	Fshati Valare, Nj. Ad. Lunxhëri	42	3
7	Picar	Fshati Picar, Nj. Ad. Picar	10	1
8	Bilal Golemi	Ura e Kardhiqit Nj. Ad. Cepo	19	2
9	Humelic	Fshati Humelic, Nj. Ad. Cepo	10	1
10	Nr.1 Fluturat	Lagja “Manalat”, qyteti Gjirokastrë	28	1+3
11	Nr.2 Cicërimat	Lagja “18 Shtatori”, qyteti Gjirokastrë	134	1+11
12	Palorto	Lagja “Palorto”, qyteti Gjirokastrë	10	1
13	Dunavat	Lagja “Dunavat”, qyteti Gjirokastrë	10	1
14	Nr.4 Dallëndyshet	Lagja “11 Janari”, qyteti Gjirokastrë	81	1+7

15	Nr.5 Shpresa Dema	Lagja “Zinxhira”, qyteti Gjirokastrë	87	1+5
16	Nr.6 Rreze Drite	Lagja “Punëtori”, qyteti Gjirokastrë	63	1+6
17	Nr.7 Buzëqeshja	Lagja “18 Shtatori”, qyteti Gjirokastrë	192	1+14
	Gjithsej			70

6- Bashkia Libohovë:

Tabela 6

Nr.	Kopështi	Vendndodhja	Numri fëmijëve	Numri i edukatoreve
1	Nr.1 Libohovë	Qyteti Libohovë	57	3
2	Nr.2 Libohovë	Qyteti Libohovë	10	1
3	Nepravishtë	Fshati Nepravishtë, Nj. Ad. Qendër Libohovë	22	1
4	Bulo	Fshati Bulo, Nj. Ad. Qendër Libohovë	11	1
	Gjithsej		100	6

7- Bashkia Përmet:

Tabela 7

Nr.	Kopështi	Vendndodhja	Numri fëmijëve	Numri i edukatoreve
1	Nr.1 Përmet	Qyteti Përmet	84	7
2	Nr.2 Përmet	Qyteti Përmet	61	6
3	Petran	Fshati Petran, Nj. Ad. Petran	14	1
4	Kaludh Fushë	Fshati Kaludh Fushë, Nj. Ad. Petran	11	1
5	Kosinë	Fshati Kosinë, Nj. Ad. Piskovë	10	1
6	Kutal	Fshati Kutal, Nj. Ad. Piskovë	10	1
7	Piskovë	Fshati Piskovë, Nj. Ad. Piskovë	15	1
8	Pacomit	Fshati Pacomit, Nj. Ad. Piskovë	12	1

2.7 Demografia

a) Të dhënat demografike

Popullimi i hershëm, migrimet e popullsisë dhe pasojat

Zbulimet arkeologjike në Qarkun e Gjirokastrës tregojnë se ka patur një popullim më të hershëm se rajonet e tjera të vendit. Qysh në shekujt VII – VI para Krishtit kanë filluar të ngriheshin qytetet antike. Nga fundi Shekullit të XVI, ky rajon bënte pjesë në zonat me dendësi më të madhe të popullsisë në krahasim me trevat e tjera shqiptare. Në vijim, popullsia u shtua me ritme të ngadalta (shtesa natyrore sa gjysma e mesatares së vendit), si Zona e Zagorisë, Pogonit, Rrëza e Përmetit, qyteti Gjirokastrë etj.

Shtimi shumë i vogël i popullsisë lidhet me numurin e pakët të lindjeve, por sidomos me migrimet e shumta dhe të vazhdueshme, veçanërisht jashtë vendit, para vitit 1945. Pas vitit 1992 lidhet me largimin e madh në rajonet e tjera të vendit dhe jashtë shtetit, ku u ripërtëri migrimi i dikurshëm.

Me migrimin lidhet pakësimi i popullsisë në periudhën midis dy luftërave botërore. Disa zona si Zagoria (Libohovë), Shqeria (Përmet) kanë pasur pakësim të popullsisë edhe në periudhën 1945 – 1990. Për shkak të emigracionit të jashtëm e të brendshëm, pas vitit 1990 popullsia e qarkut u pakësua me ritme shumë të shpejta. I gjithë rajoni në vitin 2011 kishte më pak se gjysmën e popullsisë së vitit 1989, dallohet bashkia e Tepelenës e cila kishte 64 % banorë më pak. Me migrimin e madh të popullsisë lidhen dhe ndryshimet strukturore të saj moshore qytet dhe fshat.

Shpërndarja gjeografike e popullsisë

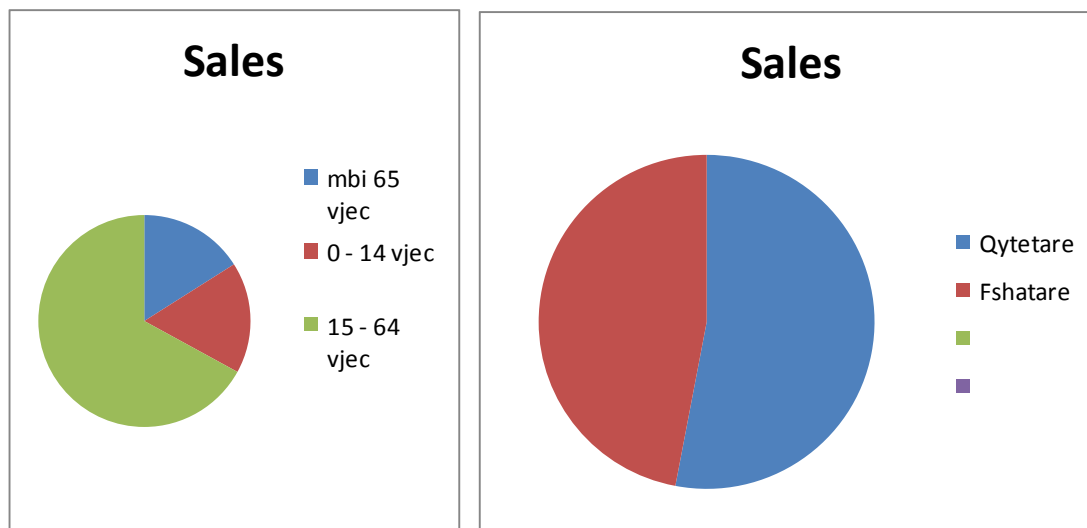
Shpërndarje gjeografike e popullsisë është e pa barabartë. Dëndësia mesatare e popullsisë është më vogël se mesatarja e vendit. Kjo dendësi është zvogëluar nga 61 banorë / (km²1989) në rreth 30 banorë / km² 2011 dhe 22 banorë / km² në 2018. Vlerat më të vogla të dendësisë i ka bashkia e Përmetit (rreth 17 banorë/km²), kurse më të lartat bashkia Gjirokastrë (rreth 50 banorë për km²) me kushte më të mira jetese. Ndryshimet e dendësisë së popullsisë janë më të mëdha në njësi të ndryshme gjeografike. Më të larta këto janë në luginë (Vjosës dhe Drinos) me kushte më të mira jetese. Në zonat kodrinore dhe malore dendësia është më e vogël se 20 banorë / km² dhe prirja është drejt zvogëlimit.

Struktura e popullsisë

Struktura moshore e popullsisë. Për shkak të emigrimit dhe të rënies së lindjeve po shfaqet plakja e popullsisë : mosha e re (deri në 14 vjeç) zë 17 përqind më e ulëta në vend, mosha 15 deri 64 vjeç arrin 67 %, kurse mosha mbi 65 vjeç zë 16 % të popullsisë (2011). Siç shihet popullsia mbi 65 vjeç zë përqindjen më të lartë në vend. Kjo flet për shkallën e avancuar të plakjes së popullsisë. Dukuria e plakjes së popullsisë është më e theksuar në njësinë administrative Pogon ku mosha mbi 65 vjeç zë mbi gjysmën e popullsisë, kurse mosha deri në 14 vjeç zë mbi 5 % të saj. Prefektura Gjirokastrë është më e plakura në vend, sepse mosha mesatare e popullsisë së saj është 39.7 vjeç (2011).

Popullsia fshatare e qytetare

Mbizotëron popullsia qytetare, e cila zë mbi 53 % të popullsisë së përgjithshme të qarkut (2011). Shtimi natyror i popullsisë qytetare është i ulët. Rritja e saj lidhet me më shumë me ardhjet nga zonat fshatare, sidomos pas vitit 1990. Popullsia ka tradita kulturore, që ka ndihmuar në kulturën kombëtare .

Struktura moshore e qarkut

Gjirokastrë (Census 2011)

Popullsia qytetare dhe fshatare qarku

Gjirokastrë (Census 2011)

Vendbanimet

Vendbanimet fshatare

Janë më të shumta e më të dendura në luginën e Vjosës dhe të Drinos. Në zonat kodrinore e sidomos në ato malore, vendbanimet rrallohen e zvogëlohen. Duke u nisur nga kushtet gjeografike, dallohen fshatra fushore, kodrinore dhe malore.

Fshatrat fushore janë të përqëndruara, kurse fshatrat kodrinore janë më të vogla, ndërsa fshatrat malore janë të vendosura në reliev të thyer me ofertë shumë të paktë për toka të punueshme, janë të rralla. Kohët e fundit, popullsia e tyre u zvogëlua shumë, kurse disa fshatra janë shpopulluar. Banesat tradicionale fshatare kanë arkitekturë të veçantë, përgjithësisht dy katëshe të ndërtuara me gurë dhe çati me dërrasa guri.

Vendbanimet qytetare

Qarku ka 6 qytete: Gjirokastra, Tepelena, Përmeti, Këlcyra, Memaliaj dhe Libohova. Krijimi i tyre u bë në afërsi të kështjellave (Gjirokastrë, Tepelenë, Libohovë, Këlcyrë) dhe pranë objekteve industriale Memaliaj (Qymyrguri).

Qytetet sipas funksioneve ndahen në: Qytete komplekse (Gjirokastra), Industrialo - bujqësore (Përmet, Këlcyrë, Memaliaj), bujqësore (Libohovë), administrative – ekonomik (Tepelenë).

Qytetet kanë tradita të pasur kulturore, që u japin atyre vlera të mëdha turistike.

b) Karakteristika të popullsisë aktive

TË DHËNA SIPAS VJETARIT STATISTIKOR 2018

Rajoni statistikor (NUTS 3/ administrative - Qarku) Gjirokastrë është rajoni më i vogël në Shqipëri për nga popullsia. Në vitin 2017 ai zinte 2.2% të popullsisë së përgjithshme të vendit. Kjo popullsi është e shpërndarë në 7 bashki. Qarku përjetoi një rënie të numrit të popullsisë nga migrimi i brendshëm neto në shumën -2.210 persona, e cila në nivel vendi ka një vlerë mesatare. Moshë mesatare e vdekjeve ishte 75.8 vjeç. Numri i nxënësve të cilët ndoqën arsimin 9-vjeçar e të mesëm përfaqëson 2,1% të atyre në shkallë vendi. Afërsisht në të njëjtën përqindje ishte edhe numri i të punësuarve në rajonin Gjirokastrë 2,4% ndaj atyre të punësuar gjithsej në Shqipëri, ndërsa shkalla e papunësisë ishte 11,6% .

Numri i ndërmarrjeve në këtë rajon arriti në 4.847 dhe përbën 3% të të gjitha ndërmarrjeve në rang vendi. Mbetjet e gjeneruara komunale ishin 585 kg.

Tabela 1

NR	EMËRTIMI	STATISTIKA
1	Popullsia	64.446
2	Numri bashkive	7
3	Numri Njësive Administrative	32
4	Numri vendbanimeve	276
5	Vendbanimi më i madh	Gjirokastra
6	Migrimi brendshëm neto	8. 2.210
7	Nxënës shkollë	9.264
8	Personat e punësuar (të dhëna administrative)	26.543
9	Shkalla e papunësisë e regjistruar	11.6%
10	Të ardhurat mujore mesatare (sektori shtetëror)	55.930
11	Shpenzimet mesatare mujore për konsum	66.237
12	PPB rajonale për frymë (në mijë lek)	522
13	Numri ndërmarrjeve	4.847
14	Automjetet e pasagjerëve për 1000 banorë	133
15	Sipërfaqja mesatare e banesës m ²	84.5
16	Mbetjet e gjeneruara komunale (kg për banorë)	585
17	Banesa	19.128

Tabela 2

Popullsia banuese sipas gjinisë, grupmohës dhe bashkisë /njësisë administrative
Qarku Gjirokastrë (sipas censurit 2011)

2.1.2 Popullsia banuese sipas gjinisë, grupmohës dhe bashkisë/komunës

2.1.2 Resident population by sex, age group and municipality/commune

Bashkia/ Komuna Municipality/ Commune	Gjinia dhe grupmosha Sex and age group											
	Gjithsej Total				Meshkuj Male				Femra Female			
	Gjithsej Total	0-14	15-64	65+	Gjithsej Total	0-14	15-64	65+	Gjithsej Total	0-14	15-64	65+
Gjithsej Total	72 176	12 052	48 565	11 559	36 542	6 246	24 808	5 488	35 634	5 806	23 757	6 071
ANTIGONË	998	170	643	185	511	96	329	86	487	74	314	99
BALLABAN	1 047	195	697	155	547	100	374	73	500	95	323	82
BUZ	737	174	475	88	400	95	258	47	337	79	217	41
CEPO	1 727	221	1 148	358	897	115	598	184	830	106	550	174
ÇARÇOVË	918	120	536	262	455	62	257	136	463	58	279	126
DISHNICË	1 159	202	763	194	602	100	408	94	557	102	355	100
DROPULL I POSHTËM	2 100	195	1 338	567	1 044	106	677	261	1 056	89	661	306
DROPULL I SIPËRM	971	58	518	395	458	21	254	183	513	37	264	212
FRASHËR	387	64	277	46	210	26	156	28	177	38	121	18
FSHAT MEMALIAJ	1 606	282	1 074	250	832	137	572	123	774	145	502	127
GJIROKASTËR	19 836	3 360	13 939	2 537	9 868	1 738	6 982	1 148	9 968	1 622	6 957	1 389
KËLCYRË	2 651	468	1 773	410	1 352	252	902	198	1 299	216	871	212
KRAHËS	2 554	522	1 692	340	1 282	268	849	165	1 272	254	843	175
KURVELESH	705	141	442	122	365	76	231	58	340	65	211	64
LAZARAT	2 801	574	1 958	269	1 433	290	1 016	127	1 368	284	942	142
LIBOHOVË	1 992	371	1 376	245	1 011	201	699	111	981	170	677	134
LOPËS	723	138	487	98	379	62	267	50	344	76	220	48
LUFTINJË	1 734	319	1 159	256	931	172	624	135	803	147	535	121
LUNXHËRI	1 941	285	1 286	370	1 004	161	662	181	937	124	624	189
MEMALIAJ	2 647	449	1 782	416	1 336	240	915	181	1 311	209	867	235
ODRIE	433	51	233	149	216	23	115	78	217	28	118	71
PËRMET	5 945	976	3 981	988	2 961	509	1 982	470	2 984	467	1 999	518
PETRAN	1 622	221	1 080	321	831	112	558	161	791	109	522	160
PICAR	937	147	649	141	497	78	349	70	440	69	300	71
POGON	432	16	195	221	199	9	95	95	233	7	100	126
QENDËR PISKOVË	1 742	267	1 183	292	897	146	600	151	845	121	583	141
QENDËR (TEPELENË)	3 179	616	2 086	477	1 665	301	1 135	229	1 514	315	951	248
QENDËR LIBOHOVË	1 264	176	788	300	628	87	404	137	636	89	384	163
QESARAT	1 379	250	944	185	697	126	483	88	682	124	461	97
SUKË	1 256	194	865	197	649	108	447	94	607	86	418	103
TEPELENË	4 342	801	2 970	571	2 173	413	1 492	268	2 169	388	1 478	303
ZAGORI	411	29	228	154	212	16	118	78	199	13	110	76

Popullsia banuese sipas gjuhës amtare

Tabela 3

1.1.14 Popullsia banuese sipas gjuhës amtare
1.1.14 Resident population by mother tongue

Gjuha amtare Mother tongue	Popullsia banuese Resident population	Përqindja e popullsisë banuese Percentage of resident population
Gjithsej Total	72 176	100
Shqip Albanian	67 337	93,30
Greqisht Greek	4 051	5,61
Maqedonisht Macedonian	0	0,00
Rome Roma	55	0,08
Arumanisht Aromanian	618	0,86
Turqisht Turkish	0	0,00
Italisht Italian	4	0,01
Serbokroatisht Serbo-Croatian	0	0,00
Tjetër Others	39	0,05
E pavlefshme /e papërcaktuar Not relevant/not stated	72	0,10

Tabela 4

POPULLSIA E QARKUT GJIROKASTËR

(Sipas Regjistrit të Gjendjes Civile Janar 2019)

NR	EMËRTIMI NJËSIVE TË VETËQEVERISJES VENDORE	POPULLSIA	NR.FAMILJEVE
1.	BASHKIA GJIROKASTËR		
-	Njësia Administrative Gjirokastrë	33.710	11.539
-	Njësia Administrative Lazarat	3.473	952
-	Njësia Administrative Cepo, Picar	6.224	1.922
-	Njësia Administrative Lunxhëri, Odrie, Antigone	8.622	2.451
	TOTAL	52.029	16.864
2.	BASHKIA DROPULL		
-	Njësia Administrative Dropulli Poshtëm	9.333	2.793
-	Njësia Administrative Dropulli Sipërm	10.305	3.159
-	Njësia Administrative Pogon	3.047	957
	TOTAL	22.685	6.909
3.	BASHKIA LIBOHOVË		
-	Njësia Administrative Libohovë, Qendër, Zagori	7.078	2.272
	TOTAL	7.078	2.272
4.	BASHKIA TEPELENË		
-	Njësia Administrative Tepelenë	7.672	2.829
-	Njësia Administrative Qendër Tepelenë, Kurvelesh, Lopës	8.203	2.522
	TOTAL	15.875	5.351
5.	BASHKIA MEMALIAJ		
-	Njësia Administrative Memaliaj	6.395	2.500
-	Njësia Administrative Fshat- Memaliaj	2.631	829
-	Njësia Administrative Krahës, Qesarat	6.367	2.014
-	Njësia Administrative Luftinjë, Buz	4.735	1.558
	TOTAL	20.128	6.901
6.	BASHKIA PËRMET		
-	Njësia Administrative Përmet	9.761	3.765
-	Njësia Administrative Çarshovë	2.840	813
-	Njësia Administrative Petran	3.057	973
-	Njësia Administrative Piskovë, Frashër	3.798	1.330
	TOTAL	19.456	6.981
7.	BASHKIA KËLCYRË		
-	Njësia Administrative Këlcyrë	5.067	1.801
-	Njësia Administrative Dëshnicë	2.449	848
-	Njësia Administrative Sukë	2.560	896
-	Njësia Administrative Ballaban	2.002	718
	TOTAL	12.078	4.263
	TOTAL QARKU GJIROKASTËR	149.329	49.541

3. SKENARËT E RISKUT

Përkufizim: Termi "*skenar i riskut*" nënkupton një përshkrim të shkurtër i ngjarjeve potencialisht katastrofal, të shoqëruar me hartografi shpjeguese dhe indikacione për lokalizimin dhe efektet e mundshme mbi njeriun ose mbi pasuritë e pranishme në territorin.

3.1 Metodologjia

Metodologjia e ndjekur për identifikimin e riskut dhe ndërtimin e një panorame të përditësuar të riskut/risqeve për përpilimin e një Plani të Menaxhimit të Emergjencave Civile, bazohet në të dhëna në nivel kombëtar dhe rajonal si dhe eksperiencat në vite. Për të qenë me një metodologji të unifikuar janë zbatuar rekomandime të PNUD-it dhe nëpërmjet Projektit PRONËS, si dhe nga praktikatat më të mira bazuar në studime e eksperiencat.

Qarku Gjirokastrë, me element të përbashkët me rajonet e tjerë dhe me dallime të veçanta nga ato në nivel vendi është e rrezikuar kundrejt fenomeneve natyrore e njerëzore që mund të shkaktojnë humbje të jetës, lëndime, dëmtime të pronës, humbje të mjeteve të jetesës dhe shërbimeve ose dëmtime të mjedisit. Ky konstatim është i dukshëm duke u nisur nga historiku i shumë fatkeqësive të ndodhura në Qarkun Gjirokastrë ose më gjerë. Nisur nga ky fakt duhet marrë masa planifikuese e parandaluese afat gjatë si dhe duke përpiluar plane gatishmërie e reagimi ndaj fatkeqësive të ndryshme.

Identifikimi i rreziqeve dhe risqeve në nivel qarku (*mundësisë së ndodhjes*) bazohet në dokumente statistikore e verbale të shtetit, të strukturave shtetërore për identifikimin e rreziqeve dhe riskut (*mundësisë së ndodhjes së tyre*), si Instituti i Gjeoshkencës, Shërbimi Meteorologjik Ushtarak, si dhe strukturave të tjera të specializuara. Risku (*mundësia e ndodhjes*) vlerësohet në nivel rajonal, nga strukturat e Emergjencave Civile nisur dhe nga eksperiencat dhe historik të ngjarjeve të tilla.

Menaxhimi i riskut përmban identifikimin, vlerësimin dhe kontrollin mbi ato ngjarje apo situata të mundshme që kanë efekt të dëmshëm, në jetën, pasurinë, shëndetin etj. Menaxhimi i riskut kryhet për të dhënë siguri të arsyeshme se ky fenomen apo ngjarje do të ndodhë. Risku matet sipas efektit të tij dhe shkallës së probabilitetit të ngjarjes.

Përcaktimi i skenarit të rrezikut është thelbësor si për përgatitjen e ndërhyrjeve dhe vlerësimeve për të mbrojtur popullsinë dhe pronën në një vend të caktuar, si dhe për të organizuar më mirë ndihmën emergjente.

3.2 Identifikimi i Riskut

Identifikimi i riskut mundësohet nga strukturat përkatëse bazuar në dukuri dhe eksperiencat të mëparshme si dhe nga informacione të dhëna periodike, buletine meteorologjike ose të menjëhershme (*të dhënat për lëkundje sizmike, rrëshqitje, akte terroriste etj.*) pa përjashtuar informacione të verifikuara nga individ apo grupe të cilët kanë në vëzhgim një dukuri.

Identifikimi përbën detyrën parësore të çdo strukture që merret me parandalimin dhe përballimin e emergjencave civile dhe përgjegjësi që kanë për realizimin e aktivitetit.

Rreziqet prezentë në Qarkun Gjirokastrë

Nisur nga historiku dhe frekuenca e ngjarjeve të ndodhura në rajon janë identifikuar këto rreziqe, që përfshijë gjithë ngjarjet e mundshme rrezikuese gjeologjike, hidrologjike, atmosferike, biofizike apo me orgjinë njerëzore.

Në Qarkun Gjirokastrë janë të mundshme (*identifikuar*) këto rreziqe:

- Përmbytja nga lumenjtë, përrenjtë.
- Rrëshqitja e tokës, çarja e digave, rënia e shkëmbinjve dhe lëvizje të tjera masive.
- Zjarret në pyje.
- Tërmetet.
- Epidemitë.
- Ngjarje të mundshme rrezikuese teknologjike.
- Akte terroriste.
- Aksidentet rrugore me pasojë rrezikimin serioz të njerëzve, komunikimit ose ndotjen e mjedisit.

Për menaxhim me sukses, për secilin nga këto rreziqe kërkohen disa “matës sasiore” ose indikatorë (*të statusit ose kritikalitetit*) të unifikuar në marrëveshje qendër - struktura lokale.

- Shtrirja në hapësirë e në kohë e pasojave të dëmshme dhe/ose shkatërrimtare, si dhe/ose zonat potenciale me ndikim të rëndë.
- Pasojat mbi popullsinë dhe tërësinë e ndërtimeve, që përfshihen në hapësirën me pasoja.
- Pasojat mbi infrastrukturën.
- Vlerësimin e dëmeve tek njerëzit, i nevojave për evakuim të përkohshëm nga zona e dëmtuar dhe sa njerëz mbeten pa shtëpi.
- Potenciali i ngjarjeve rrezikuese anësore (*rrëshqitje e tokës, rënia e shkëmbinjve*) vendndodhja e tyre dhe vlerësimet e pasojave të dëmshme mbi njerëzit dhe tërësinë e ndërtimeve, që përfshihen në hapësirën dhe pasojat.

Në pa mundësi për parametra numerik janë të vlefshme diagrame të tipit të më poshtëm:

Nisur nga frekuenca e ndodhjes së rreziqeve të lartë përmendur, rajoni i qarkut Gjirokastrë, rrezik ***më frekuent*** ka përmbytjen e disa zonave të qarkut Gjirokastrë si rezultat i reshjeve të rëna në sezonin vjeshtë dimër.

Shënim: Për të bërë të mundur evoluimin e një risku, ndërtohen tabela (*matrica*) për ndërtimin Indeksit të Kontekstit (IK) dhe Indeksit të Statusit (IS).

Si pasojë reshjeve në një sërë zonash ndodhin:

- Rrëshqitja e tokës.
- Rënia e shkëmbinjve.
- Prishja e urave.
- Mbulimi i tokave bujqësore me material zhavorrishte.
- dëmtime të argjinaturave të lumenjve.

3.2.1 Analiza e riskut (Zonat në risk).

Në risk nga lëkundjet sizmike janë pothuajse uniforme me një prevalencë zona të Gjirokastrës deri në zona të qytetit të Tepelenës.

Rrëshqitjet e tokës, kanë qënë dhe mbetën pjesë e rreziqeve në rajonin e Qarkut Gjirokastrë, për shkak të faktorëve të ndryshëm natyrorë (veprimi mekanik të ujërave sipërfaqësor dhe

nëntokësor, rreshjeve, veprimit sizmik etj.), si dhe nga mpleksja e faktorëve natyrorë dhe antropogjenetik (ndërrhyrjet ndërtimore në shpate, ndërtimi i digave dhe ujëmbledhësive, i rrugëve etj). Paqëndrueshmëria e tokës në zona të veçanta të rajonit të qarkut Gjirokastrë është evidentuar kryesisht pas rënies së shirave të rrëmbyeshëm, rënies së dëborës etj. Ndër format që kanë ndodhur dhe ndodhin në rajonin jugor janë:

- Rëniet e shkëmbinjve në malin e Nemërçkës, ato përgjatë rrugës nacionale Përmet - Çarshovë në zonën e Zhepës dhe të Petranit gjatë vitit 2002-2003, shkëputje të shkëmbinjve në pjesën jugperëndimorë dhe juglindorë të Kalasë Gjirokastrë rreth viteve 1970.

- Shëmbjet (rrëzim i shkëmbinjve dhe i copërinave), shëmbull klasik sipas studiusëve është shëmbja e menjëherëshme e 12 milionë metrave kub të gëlqerorit në fshatin Kapariel të Njesisë Administrative Pica rrethi Gjirokastrë në vitin 1977, shëmbjet në Grykën e Selckës në Njesisë Administrative Qëndër Libohovë të rrethit Gjirokastrë në vitin 1999.

- Rrëshqitjet (vithisje toke), më evidente gjatë vitit 2002 dhe 2003, përgjatë rrugës nacionale Shkallë e Zezë (afër Ujit të Ftohtë Tepelenë) – Tepelenë, Memaliaj - Vasjar (Njësia Administrative Qesarat) rrethit Tepelenë, në rrugët rurale Poliçan – Nivan (Njësia Administrative e Pogonit dhe Zagories), Bëçë – Progonat, (Njësia Administrative Kurvelesh), në fshatin Dhoksat të Njesisë Administrative Lunxhëri dhe në pjesën veri-perëndimore të malit të Buretos në afërsi të bashkisë së Libohovës, si dhe në një pjesë dërmuese të rrugëve rurale.

- Fenomeni i rrëshqitjes së dheut në qarkun e Gjirokastrë e konkretisht në qytetin e Gjirokastrës më problematik në këtë drejtim si rezultat i rreshjeve të pazakonta të datave 30 deri më datat 1 dhe 2 Dhjetor 2017 ranë 281 mm shi si dhe 1-2 Shkurt të 2018 ranë 279 mm pati dëme të mëdha dhe shkarje dheu në disa banesa në lagjen “Çfakë, në pallatin 5 katësh dhe 1 banesë tre katëshe në lagjen “Punëtori” e më së fundi pallati 8 katësh në lagjen “Kodra e Shtufit” që u rrezikua jeta e banorëve të tyre. Dëmi llogaritur i barabartë me një fond limit prej 780.000 mijë lekë nga bashkia Gjirokastrë, për përcaktimin e firmës fituese, e cila realizoi shpimin e puseve për marrjen e kampioneve dhe analizave laboratorike me qëllim hartimin e kollonës gjeologjike të zonës ku rrëshqiti masivi. Gjithashtu nga ana e Ministrisë së Financave në muajin Shtator 2018 çeli fondin e investimit në masën prej 85.000.000 (tetëdhjetë e pesë milionë) lek.

- Rrjedhjet e tokës në rrethin e Tepelenës zona e Izvorit (miniera e Memaliaj) në Njesisë Administrative Luftinjë (Bashkia Memaliaj).

- **Përmbytjet** përbëjnë një rrezik potencial për rajonin e Qarkut Gjirokastrë, duke u shoqëruar me dëme të konsiderueshme si në infrastrukturë, në ekonominë bujqësore dhe atë blegtorale. Përmbytjet në qarkun e Gjirokastrës janë pasojë si e rreshjeve të shumta (në rastet kur ndodh mbi mesataren vjetore në vitet Mars 1978, Shtator 2002, Tetor 2003 dhe Shkurt 2004, 30 deri më datat 1 dhe 2 Dhjetor 2017 nga reshjet e rëna rreth 279 mm dhe 1-2 Shkurt të 2018 rreth 281 mm rreshje shiu), po ashtu dhe e prurjes së madhe të lumenjeve kryesore që përshkojnë territorin e këtij qarku, Vjosa me gjatësi të përgjithëshme 272 km dhe pellgu përmbledhës me sipërfaqe 6706 km² dhe Drino me gjatësi 75 km dhe sipërfaqe 1320 km².

Një ndër përmbytjet më të mëdha të shkaktuara nga lumi Vjosë në të shkuarën jo të largët ka qënë ajo e 31 Dhjetorit 1970 - 1 Janar 1971 e shoqëruar me përmbytjen e 14000 ha tokë, shkatërrimin e argjinaturave, kanaleve ujitëse, urave dhe stacioneve të pompimit.

Në përmbytjet e 22 - 26 Shtatorit 2002 dëmi i llogaritur ishte i barabartë me 40.000.000 lekësh. Nga rreshjet e shumta, prurjet e lumenjëve kryesore, në këtë periudhë, por dhe e lumenjeve të

vegjël dhe përrenjeve malorë, shkaktuan përmytje e dëmtime të rreth 150 shtëpive të banimit (ndërtesa të ulta dhe të kateve të para), u mybyten rreth 300 kokë bagëtive të imta, mbi 1500 ha tokë me kultura bujqësore. U përmytën nënstacionet elektrik të qytetit të Gjirokastrës, të Grapshit po në rrethin e Gjirokastrës, të Memaliajt në rrethin e Tepelenës, të Përmetit, duke dëmtuar rëndë rrjetin e shpërndarjes së energjisë elektrike, u përmytën 35 stacione pompimi, u dëmtuan rëndë infrastruktura rrugore në rrugë nacionale Kakavijë – Ballsh dhe Tepelenë – Tri Urat në Çarshovë, mbi 70 % e rrugëve rurale u bënë të pakalueshme, u dëmtua biznesi i vogël, kryesisht ato pranë brigjeve të lumenjeve. Dëmet më të mëdha u shkaktuan në këtë periudhë nga lumenjtë jo shumë në konsideratë, si Drino, Suha, Kseria, Dishnica, Langaricë, dhe përrenjtë e vegjël malorë që në kohë normale janë lehtësisht të kalueshëm për shkak të sasisë së pakët të prurjeve. Edhe gjatë periudhës Tetor – Nëntor 2003 dhe Janar – Shkurt 2004 pati tendenca të përsëritjes së përmytjeve, ndonse jo të krahasuar me një vit më parë.

Përmytjet e ndodhura në rajonin e qarkut, përveçse prej rreshjeve të shumta dhe prurjeve të lumenjve dhe përrenjve malorë, si dhe problemeve të krijuara nga dëmtimet e pritave dhe argjinaturave të tyre, deri më sot nuk janë ndikuar nga problemet që mbartin dhe kanë aktualisht këto ujëmbledhësa për shkak të mungesës së investimeve në vite. Disa nga problemet që kanë këta ujëmbledhës, të cilët mund të ndikojnë drejtpërdrejt në krijimin e fatkeqësisë së përmytjeve janë :

- Si pasojë e mbushjes me aluvione ekziston rreziku, në rast piku të rreshjeve dhe prurjeve, i mbushjes së kupës së ujëmbledhësit dhe ngritjes mbi kurorën e digës, duke rrezikuar shkarkuesin atmosferik.
- Mungesa e funksionimit normal deri në bllokim të ujëlëshuesave, dëmtimi i mureve mbajtëse.
- Bllokimi i pusëve të brendëshme etj.

Nga studimet e kryera, institucionet përgjegjëse kanë konkluduar se për shmangien e situatave të emergjencës është kërkuar çelja e investimeve për normalizimin e funksionit të ujëlëshuesve në ujëmbledhësa problematik, riparimin e argjinaturave, mbrojtjen nga gërryerjet, rehabilitimin e veprave të marrjes dhe rivënien në gatishmëri të shkarkuesve katastrofik.

Nga lumi Drino rrezikohen nga gërryerja e tokave bujqësore të fshatit Palokastër dhe kërkohet ndërhyrje duke bërë sistemimin e shtratit të lumit për një gjatësi prej 600-800 ml si dhe kërkohet rikonstriksion i argjinaturave mbrojtëse në këtë zonë. Rehabilitimi i saj siguron mbrojtjen në total një sipërfaqe toke bujqësore prej 500 ha.

Mbrojtja nga gërryerja nga lumi Drino i Urës Monument Kulture zona Kordhocë në Lazarat. Mbrojtja e nga gërryerjet e lumit Drino i tokave bujqësore në fshatin Dervician. Po kështu problem mbeten tokat bujqësore të fshatit Mashkullorë rreth 80 ha nga gërryerja dhe përmytja nga lumi Drino. Nga lumi Kserias në Njësinë Administrative Dropulli i Sipërm rrezikohen gërryerje dhe përmytje tokash bujqësore si dhe qendra e banuar e fshatit Vrisera rreth 300 ml. Mbrojtja dhe gërryerja nga lumi Suhës i tokave bujqësore të fshatit Suhë si dhe kërkohet sistemim i shtratit të lumit për një gjatësi prej 600-700 ml, kjo në zonën ura e Zonjës Monument Kulture ku në krahun e majtë të rrjedhjes së tij ka tokat bujqësore të fshatit.

Rehabilitimi i sistemimit të lumit të Suhës siguron mbrojtjen në total një sipërfaqe toke bujqësore prej 400 ha.

Lumi i Kardhiqit në zonën e fshatit Kardhiq gërryen, përmyt dhe zhavoron tokat bujqësore të fshatrave Prongji, Kodër e Çepunë për një sipërfaqe prej 40 ha.

Në bashkinë Këlcyrë nga lumi i Dëshnicës kërkon mbrojtje nga gërryrja e zonës të Ballbanit, po kështu nga ky lumë kërkon mbrojtje nga gërryrja e zonës të fshatit Kodrisht rreth 30 ha tokë bujqësore.

Edhe lumi Vjosa gërryen e përmyt tokat bujqësore në Qesarat në Tepelenë e në zonën e Lëshicës në Përmet si dhe rrugën lidhëse të fshatrave Bodar, Lëshicë e Petran.

Zonat në risk nga përmytjet kur reshjet janë rreth 90 mm janë të mirë evidentuara.

Nga analizimi i deritanishëm i situatës me gjithë punën e bërë vitet e fundit si thellimi i kanalit kullues K-1 që mbron nga përmytja fushat e Dropullit (bashkia Dropull) dhe Nepravishtës (bashkia Libohovë), rikonstrukcioni i argjinaturës së lumit Drino që largoi përmytjen e tokave të Nj.Ad.Cepo (bashkia Gjirokastrë) ose gërryerje e tokave bujqësore në vendin e quajtur kthesa e Subashit, ka ende mjaft pika kritike që paraqesin rrezik si: Në Nj.Ad. Cepo tokat e fshatit Plesat e Çepunë me një sipërfaqe rreth 30 ha, nga devijimi i lumit të Kardhiqit mund të përmyten e zhavorizohen këto toka bujqësore si në vitet e fundit. Ky lumë kërkon devijim të shtratit të lumit edhe pse ndërhyrja ka qënë e pjesshme. Në zonën e Libohovës rrezikohen në rastet e rënies së rreshjeve me intesitet nga lumi i Suhës të përmyten rreth 20 ha tokë bujqësore në fushën e Labovës (Stojan). Gjithashtu në këtë zonë rrezikohen të përmyten 10 ha vreshta. Në Nj. Ad.Odrie bashkia Gjirokastrë në fshatin “Andon Poçi” rrezikohen përmytja e tokave bujqësore kryesisht pemëtore, jonxhishte dhe kultura të tjera në se përmytja është në një shkallë më të lartë që kjo ndodh nga devijimi i shtratit të lumit Drino. Vitin e kaluar në fshatin Dervician Nj.Ad.Dropulli i Poshtëm bashkia Dropull, pranë kthesës së Mongjillës, lumi Drino ka gërryer argjinaturën duke rrezikuar prerjen në mes të një parcele dhe devijim të shtratit të lumit. Kjo është një pikë kritike ku kërkohet ndërhyrje emergjente për ndërhyrje në kohë që lumi nuk ka ujë. Në zonën e fushës së Suhës dhe Lazaratit rrezikohen mbi 100 ha tokë bujqësore në rast se çahet argjinatura e lumit të Suhës e cila në disa pjesë është e shkatërruar duke gërryer rreth 4 ha tokë bujqësore. Për këtë rast theksojmë se shtrati i lumit Suhë është afruar në mënyrë kritike në pjesë të veçanta të argjinaturës.

Fryrja e lumit Drino potencialisht rrezikon 20 ha tokë bujqësore të mbjella në zonën e Luzat - Hormovë si dhe në fshatin Kodër ka çarje të argjinaturës dhe rrezikon 26 ha të mbjella (ullinj, vreshta dhe foragjere).

Në Nj.Ad.F.Memaliaj nga dalja e lumit Luftinjë në fshatrat Çërrilë dhe Vasjar rrezikohen 9 ha tokë bujqësore të cilat përmyten por edhe gërryen.

Në Nj.Ad. Luftinjë përgjatë këtij shtratit të këtij lumi gërryen dhe përmyten në Tosk-Martalloz rreth 6 ha tokë, po kështu në fshatin Zhapokikë ka edhe rrëshqitje në një sipërfaqe 2 ha ullishte.

Në Qesarat, lumi i Vjosës po gërryen 10 ha tokë bujqësore (Parcela Pjeshka), ndërsa mungesa e një bankine në zonën Leshnjë –Kalivaç mund të përmyten 200 ha tokë të mbjella.

Probleme mund të shkaktohen edhe nga dalja e përroit të Turanit në fshtin Veliqot nëse nuk merren masa për sistemimin e tij.

Në Nj.Ad.Kurvelesh nga përmytjet nuk ka probleme për tokat bujqësore, por ka rrëshqitje të dherave për gjtë rrugës automobilistike, e cila bllokton komunikacionin e kësaj Njësie me bashkinë Tepelenë. Në bashkinë Përmet rreth 71 ha tokë që zakonisht mbillen mund të përmyten nga lumi i Dëshnicës që kalon nga Njësinë Administrative Ballaban, Sukë, Dëshnicë e derdhet në lumin Vjosë në bashkinë Këlcyrë. Rrezikohen në Ballaban rreth 35 ha toka bujqësore, në Sukë 21 ha, në Dëshnicë 15 ha. Ky lumë nuk ka shtrat të thelluar në të gjithë

gjatësinë e tij, por është e nevojshme në disa vende të ngrihen prita për moslejimin e vërshimit të ujrave në parcelat e mbjella.

Në bashkinë Përmet rrezikohen gjithësej 16 ha tokë nga lumi i Langaricës dhe disa përrenj si ai i Lipës, Kaludhit dhe i Iljarës. Përroi i Lipës zhavoron 4 ha tokë bujqësore duke kthyer në tokë të pafrytshme. Zhavorimi do të vazhdojë nëse nuk ngrihet një pritë. (Për këtë përrua nuk është marrë asnjë lloj mase.....).

Lumi i Vjosës në fshatrat që përshkon, gjatë stinës së dimrit, me një frekuencë pothuajse një herë në pesë vite, del nga shtrati dhe ka shkaktuar dëme në të mbjella, gjënë e gjallë, por ka rrezikuar dhe jetën e banorëve që kanë shtëpitë afër shtratisë të lumit.

Zonat e përmbytura të lartë përmendura vazhdojnë rreth 36 orë. Ka zona të cilat uji përshkon sipërfaqet dhe më pak se 24 orë.

Zonat në risku nga zjarret nisur nga historiku i zjarreve në qarkun tonë janë të ndryshueshëm në kohë, por investimi më i madh bëhet në zonat e mbrojtura:

- **Kategoria I:** Rezervë Strikte Natyrore “Bredhi i Kardhiqit”, 1800 ha.
- **Kategoria II:** Parku Kombëtar “Bredhi i Hotovë-Dangëlli”, 34361.1 ha (nga të cilat 1200 ha shtrihen në Qarkun e Korçës).
- **Kategoria III:** Monumenti i Natyrës “Bredhi i Sotirës”, 1740 ha rënia e zjarrit do të shkaktonte dhe një dëm ekologjik në zhdukjen e llojit të bredhit “AGHIS”, “BORIS”, “REGIS”, specie e cila është unike për këtë zonë.
- **Kategoria IV:** Parku Natyror “Zagori”, 24590.320 ha.

Përbërja e pyjeve Qarku Gjirokastrë

Tabela 1

Nr.	Njësia Administrative	Njësia	Gjithësej	Pyje të lartë	Pyje të ulët	Shkurre
1.	- Gjirokastrë - Libohovë - Dropull	ha	30471	4680	13920	11871
2.	- Tepelenë - Memaliaj	ha	17284	2190	5194	9900
3.	- Përmet - Këlcyrë	ha	38000	7300	12230	18470
4.	Si Qark	ha	85755	14170	31344	40241

Shumëllojshmëria e kushteve natyrore ka përcaktuar jo vetëm tiparet dhe llojet e bimësisë, por edhe një shpërndarje jo uniforme e me ndryshime të dukshme. Kjo vihet re qartë jo vetëm midis tipeve të ndryshme të relievit nga ai fushor tek ai malor, por edhe midis shpateve lindore e perëndimore të çdo mali. Në lartësitë e maleve kjo bimësi është e rrallë. Nga pikpamja floristike në mbulesën bimore mbizotërojnë llojet mesdhetare dhe shumë pak llojet e trevave më veriore të vendit tonë. Territoti i kësaj zone dallohet për katëzimin vertikal të bimësisë së shprehur në praninë e **katër brezave fitoklimatike: brezi shkurreve mesdhetare, brezi dushkut, brezi bredhit dhe brezi kullotave alpine.**

Karakteristike është se ekspozimi i ndryshëm i shpateve kundrejt masave ajrore të ndryshme shkakton shmangie të kufijve të tyre dhe ndërthurje të llojeve me ato të lartësive. Në shpatet jugore e perëndimore më të ngrohtë të maleve, kufinj të ngjiten më lart se në shpatet lindore e veriore.

- **Brezi i shkurreve mesdhetare** përfshin territore më të ulta të maleve dhe luginat deri në lartësinë **600 m**. Ky brez duket qartë në Grykën e Këlcyrës, Grykën e Suhës dhe rrjedhjen e përrrenjve të Mezhgoranit dhe të lumit të Zagories.
- **Brezi i dushkut** është brezi më i rëndësishëm pyjor, ka shtrirje në drejtim **horizontal** dhe atë **vertikal** dhe zë **80 %** të sipërfaqes së zonës. Llojet më të përhapura të dushkut janë shparthi dhe qarri. Ky brez fillon nga **800 - 900 m** deri në **1000 - 1300 m** mbi nivelin e detit. Në disa sektorë si në Grykën e Selckës ky brez shtrihet nga **550 - 1300 m**, kurse tek pylli i Mavrojerit arrin deri **1500 m**. Pllaja e Hllomosë është e pyllëzuar me qarr dhe arrin lartësinë **1450 m**.
- **Brezi bredhave mesdhetarë** formohet nga bredhi i Maqedonisë që në lartësitë **1000-1700 m**, zë vendin e ahut. Ahu në këtë zonë nuk rritet me përjashtim të një masivi në zonë në faqen verilindore. Bredhi është pak përhapur kryesisht në formë vatrash pa formuar masive të vërtetë. Këtë mund ta shohim tek **Shkëmbi i Zhejit** (Mali Lunxhërisë) me një sipërfaqe të kufizuar. Më shpesh duket në faqet lindore të **Malit të Nemërçkës**, në fshatin Kaludh dhe në Petran (Permet) ku ai zbret shumë poshtë duke u përzier me brezin e shkurreve.
- **Brezi i kullotave alpine** përfaqëson brezin bimor më të lartë në zonë nga **1500 - 1700 m** deri në **2400 m**. Bimësia barishtore është mbizotëruese në vargmalet: Trebeshinë - Dhëmbel - Nemërçkë dhe Shëndëlli - Lunxhëri - Bureto po ashtu edhe në Malin e Gjerë, Malin e Leftokaresë dhe atë të Muzinës.

Zjarret e rëna në disa zona vazhdojnë dhe mbi 2 ditë, kur ato janë në zona malore.

Zonat në rrisht nga rrëshqitjet janë të evidentuara në zona dhe kohë. Softi Desinventar ka një sërë fushash që përmbajnë kyçin e metodologjisë **Desinventar**. Sipas këtij **softi** efektet dëmtuese klasifikohen në katër grupe në:

- Popullsi.
- Shtëpi.
- Infrastrukturë.
- Ekonomi.
- Në grupin: **Popullsi** - vlerësohen (*të vdekur, të sëmurë, të dëmtuar, viktimë, të vuajtur, të shpërngulur, evakuar.*)
- Në grupin: **Shtëpi** - shtëpi të shkatërruara, të dëmtuara.
- Në grupin: **Infrastrukturë** - rrugë të dëmtuara, ujësjellës, shkollat etj.
- Në grupin: **Ekonomi** - dëmtime të gjësë së gjallë, tokë e përmytur etj.

Të gjitha llojet e dëmeve kthehen në vlera monetare.

3.3 HARTAT E RREZIKUT, EKSPOZIMIT DHE RISKUT

Përkufizime

Vlerësimi i Riskut, si një disiplinë profesionale, shprehjet; si "*rrezik*", "*risk*", që përdoren në mënyrë alternative në gjuhën e përditshme është specifik dhe kërkon t'u jap kuptimin e tyre në teorinë dhe zbatimin praktik. Ato përshkruajnë hapa të veçanta të procedurës së Vlerësimit të Riskut.

Rreziku (H): është një fenomen, substancë, veprimatri njerëzore ose gjëndje e rrezikshme që mund të shkaktojë humbje të jetës, lëndime ose ndikime të tjera shëndetësore, dëmtime të pronës, humbje të mjeteve të jetës dhe shërbimeve, çrregullime sociale dhe ekonomike ose dëmtim mjedisor.

Risk (R): është kombinim i pasojave të një ngjarje (*rreziku*) të lidhura me gjasat/probabilitetin që të ndodhë një ngjarje.

Vulnerabiliteti/dobësia (V): është karakteristika e një komuniteti që e bëjnë atë të ndjeshëm ndaj efekteve dëmtuese të një rreziku.

Ekspozimi (E): janë njerëzit, pasuritë, sistemet ose element të tjerë të pranishëm në zonën e rrezikshme që janë subjekt i humbjeve të mundëshme.

Zonat e riskut natyror: janë zona ose zonat e rrezikshme natyrore që përputhen me zonat me popullsi të lartë dhe/ose me zonat me vlerë të veçantë mjedisore, kulturore ose ekonomike.

Në fund të fundit risku është mundësia që një fenomeni i natyrës të mund të shkaktojë dëme në popullsi dhe në pronat e tyre, infrastrukturë, në një periudhë të caktuar kohe.

Me formulë **Risku**, vlerësohet:

$$R=P \times V \times E$$

P – është rrezikshmëria ose probabiliteti ndodhjes së një fenomeni shkatërrues (tërmet, përmbytje, zjarr) në intensitetin e dhënë në një zonë të dhënë.

V- është ndjeshmëria (*dobësia*) e elementit në gjykim (*person, ndërtesë, infrastrukturë, aktivitet ekonomik etj.*) dhe është e ndryshme në vende të ndryshme në kohë të ndryshme.

E- Vlera e ekspozimit të secilit nga elementët e lartë përmendur ndaj rrezikut; person, ndërtesë, infrastrukturë, aktivitet ekonomik etj.

Vlerësimi i Riskut është një procedurë e cila kërkon shfrytëzimin e vlerave shifrore të cilat janë rezultat i studimeve dhe statistikave të standartizuara. Në pamundësi të llogaritjes së sakt, mund të bëhet vlerësimi relative nëpërmjet, ngjyimeve ose Indikatorëve të Statusit (IS) ose të Indikatorët e Kritikalitetit (IK).

Strategjia e riskut përkufizohet si qasja e njësish për menaxhimin e riskut e pasqyruar në politikat e nivelit të lartë të njësish publike dhe më tej. Ajo përcakton mënyrën se si sillet njësia ndaj risqeve dhe vendos kuadrin e përgjithshëm të procesit të menaxhimit të riskut.

Strategjia e riskut të njësish duhet të përcaktojë në mënyrë të qartë strukturat përgjegjëse për menaxhimin, monitorimin dhe raportimin e risqeve. Për risqet që janë cilësuar më të lartat (më kritikët), duhet të hartohet një plan afat-gjatë veprimi.

3.4 Skenarët e Riskut

Bazuar në konsiderata, vlerësime, eksperiencia e ndodhi, në territorin e Qarkut Gjirokastrë ekzistojnë këto tipe risqe rreshtuar sipas frekuencës së ndodhjes:

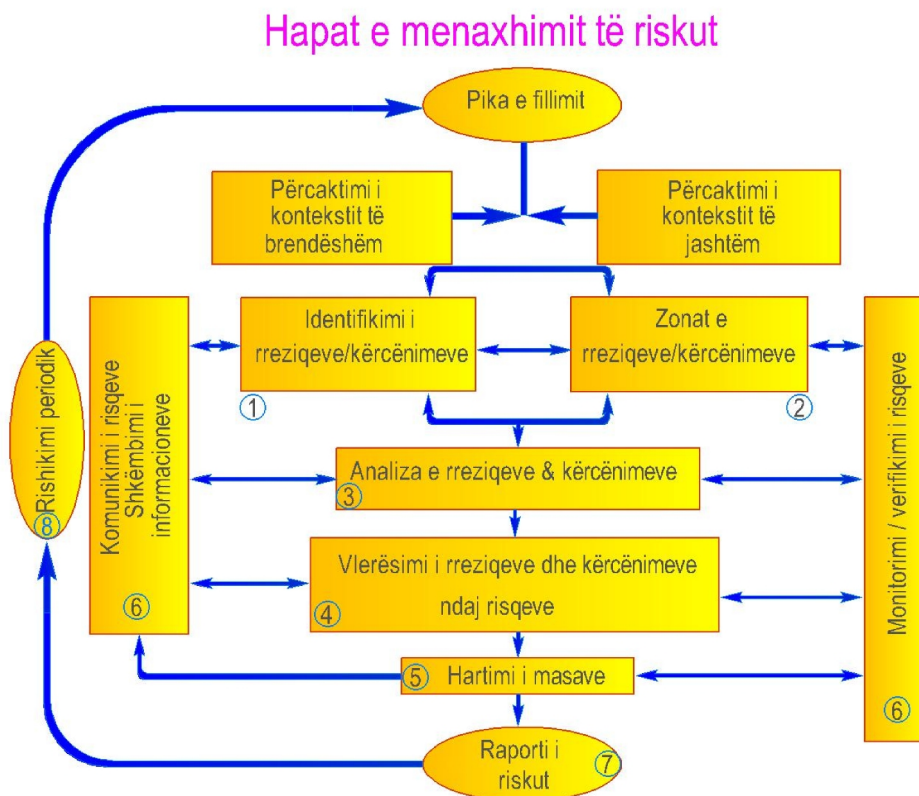
- Përmbytja nga lumenjtë, përrenjtë dhe çarja e digave.
- Rrëshqitja e tokës, rënia e shkëmbinjve dhe lëvizje të tjera masive.
- Zjarret në pyje.
- Tërmetet.
- Epidemitë.
- Ngjarje të mundshme rrezikuese teknologjike.
- Akte terroriste.
- Nga rreziqet industriale.

Plani i Përballimit të Emergjencave Civile dhe Krizave, pikërisht mbështet mbi trajtimin e secilit nga skenarët e lartpërmendur.

Një plan mund të bëhet i saktë kur ndërtohet mbi indikator të matshëm, pra kur ekzistojnë sisteme monitorimi të pranishëm në territor që mundësojnë aktivizimin e përgjegjësive të mbrojtjes civile. Objektivi i monitorimit është pikërisht identifikimi i **pragjeve që shkaktajnë** procedurat e parashikuara për secilin skenar. Një pararendës i një ngjarjeje do të thotë një fenomen, për shembull situatë meteorologjike, i cili zakonisht ose ka shumë të ngjarë se është një prelud i shfaqjes së skenarit të rrezikut.

Në rastin e fenomeneve të njohura dhe të matshme, siç është përmbytja, është e mundur të parashikohet nga një lidhje me të dhënat e siguruara nga rrjetet e monitorimit, meteorologjik, me qëllim të gjykohej **pragu** i reshjeve ose vlerave të rrjedhëse me modelin e aktivizimit dhe të modelit të ndërhyrjes, e cila pastaj do të aktivizohet përmes kodeve të ndryshme të urgjencës: Aktivizimi i kodeve të alarmit kërkon “*llogaritjen*” e riskut. Për këtë do të na duhen, vlerat e Ekspozimit (E), Vunerabilitetit (V), Ekspozimit (E).

Tabela 1

3.4.1 Elementët e ekspozuar

Përcaktimi i elementëve të ekspozuar si dhe standardeve minimale të nevojshme për të siguruar një rrugë analitike mbi të cilën cilin vlerësohet një skenar, është një praktik e cila në varësi të skenarit mund të jetë shifrore por në shumë raste kualifikohet nëpërmjet: **Indikatorëve të Statusit (IS)**, **Indikatorëve të Konstatimit (IK)** ose /dhe hartave dhe diagrameve vlerësuese.

Bashkangjitur janë hartat e zonave të ekspozuar ndaj rreziqeve; nga përmytjet, zjarret, zonat e rrezikuar nga rrëshqitjet (veçanërisht në infrastrukturë). Tërmetet, si dhe segmentet rrugorë të rrezikuar nga rënie shkëmbinje..

a) Gjatë përmytjeve në Qarkun Gjirokastrë

Territori i Qarkut Gjirkastrë përshkohet në një sërë lumenjsh të cilat janë vlera për rajonin por dhe kërcënim në shumë raste. Po japim më poshtë një përshkrim të shkurtër dhe zonat e ekspozuara nga reagimi negativ i tyre.

Lumenjtë kryesorë të Qarkut të Gjirkastrë janë lumi Vjosa dhe lumi Drino.

Lumi i Suhës është i gjatë 80 km. Në rast prurjesh të shumta gërryen sipërfaqe të tokës bujqësore në fushën e Suhës, dhe rrezikon toka bujqësore deri në bashkimin e saj me lumin Drino. Në përmytjet e vitit 2015 nga lumi i Suhës, u krijuan dëme në argjinatura e tokë bujqësore. Dëmtimet ishin më të shumta veçanërisht në toka në territorin e fshatit Suhë. Në vitin 2017 dhe në vitin 2018 nuk pati dëme nga dalja e këtij lumi.

Lumi i Kserias është lumë me shtrat në Nj. Ad. Dropulli i Sipërm, me gjatësi 31.5 km, rrezikon fushën e Vriserasë si dhe aksin rrugor që lidh 8 fshatrat e kësaj Njësie.

Lumi i Bënçës, është i gjatë 34 km, ka pjerrësi 30/km, gjë që ka krijuar probleme për komunitetin e fshatrave, në derdhjen e tij, duke rrezikuar jetën e njerëzve si dhe të mbjellat.

Ka zona që kërcënohen nga reshjet Nëntor - Mars, veçanërisht nga dalja nga shtrati i Lumit Vjosë.

Lumi i Vjosës është i gjatë 272 km, me një sipërfaqe të pellgut ujëmbledhës 6710 km². Prurjet mesatare të Vjosës janë 210 m³/sek. Prurjet minimale janë në periudhën Korrik - Tetor, ndërsa maksimalet në Nëntor - Mars.

b) Rrëshqitja e tokës, rënia e shkëmbinjeve dhe lëvizje të tjera masive

Nga reshjet e shumta veçanërisht gjatë sezonin vjeshtë - dimër – pranverë, përveç përmytjeve, çfaqet fenomeni i rrëshqitjes së tokës, rënies së shkëmbinjeve, dëmtime (*rrëzime*) të urave, lëvizje masive të dherave, në shpatet me pjerrësi të madhe dhe të skarpateve të rrugëve automobilistike etj.

Vitet e fundit si rezultat i çveshjes së shpateve të maleve dhe kodrave nga zjarret janë shtuar shumë rastet e rrëshqitjes dhe rënieve masive të dherave. Gjatë reshjeve të 29 - Nëntor dhe 1-3 Dhjetor 2017 si dhe nga reshjet 3-4 Shkurt 2018, përveç dëmeve nga përmytjet u krijuan dëme të konsiderueshme në infrastrukturën rrugore.

Rreziqet nga rrëshqitjet

Aksi rrugor Gjirkastrë -Tepelenë (*vendin e quajtur “Shkalla e Zezë” Subash*), në disa segmente rrëshqet dhe herë pas here ka nevojë për ndërhyrje. Kohët e fundit po çfaqet rreziku i shkëputjes së shkëmbinjeve, të cilët janë me rrezik të madh pasi në këtë aks rrugor ka një fluks shumë të madh lëvizjesh.

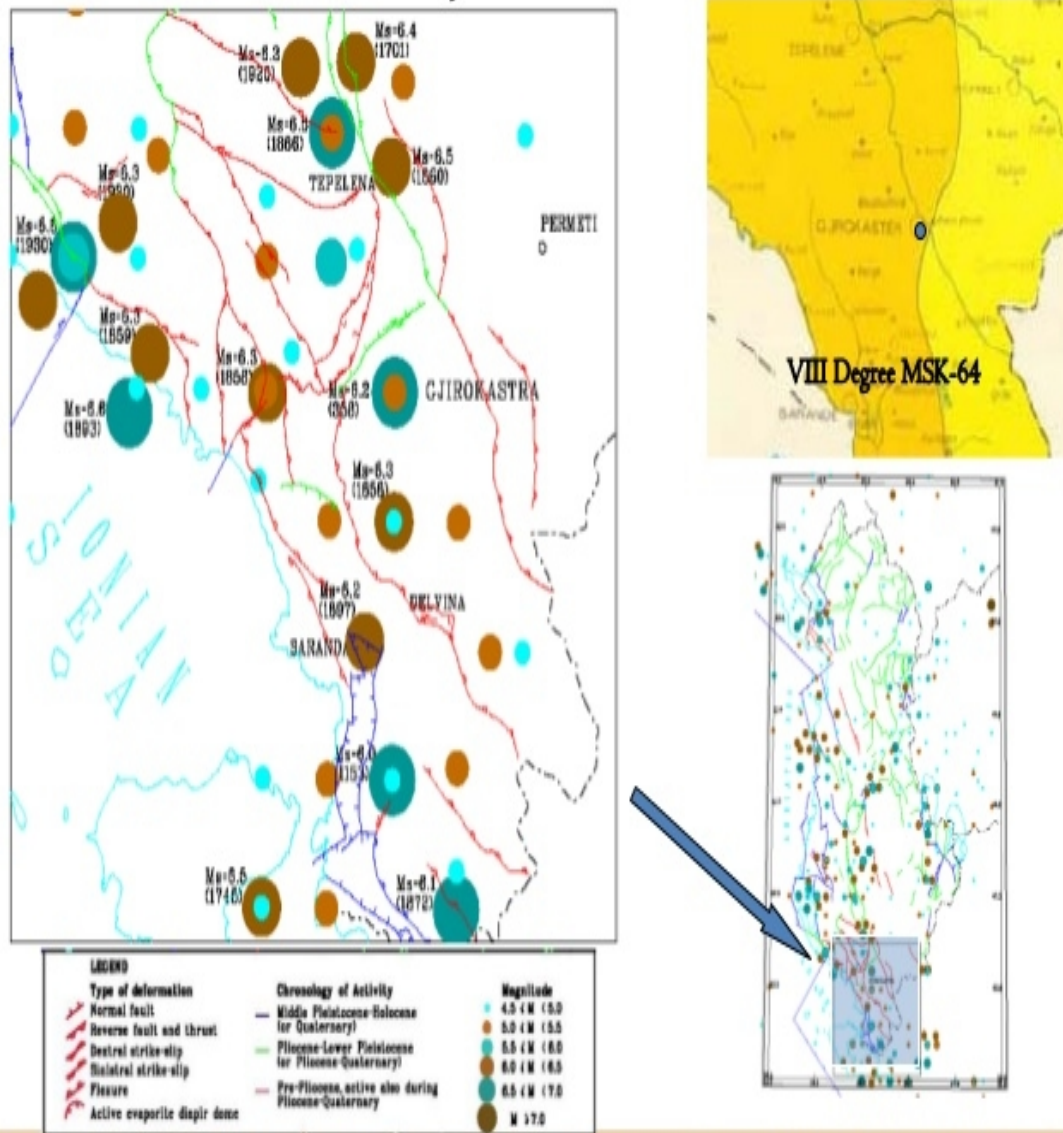
1. Rrëshqitje në segmentin rrugor midis Tepelenës dhe Këlcyrës (rruga Dragot - Këlcyrë).
2. Rrëshqitje masive në aksin rrugor Këlcyrë - Përmet.
3. Rruga në afërsi të Fshatit Çarshovë Nj. Ad.Çarshovë bashkia Përmet.

➤ Tërmetet

HARTA SIZMIKE QARKU GJIROKASTËR (Për më shumë shih Shtojca B)

Seismic Activity and Seismic Hazard in the Cultural Heritage Sites

GJIROKASTRA

Building capacity in the field of risk mitigation for Cultural Heritage properties, LAUNCH MEETING 19 April 2011

Vlerësimet e rreziqeve të mundëshme nga tërmetet.

Qarku i Gjirokastrës është një zonë relativisht aktive, si rrjedhojë e zonave zismoaktive që gjenden në të.

Me pasoja shkatërruese, sipas studiusve të fushës sizmike, kanë qënë tërmetet që kanë goditur rrethin e Tepelenës më 10 Tetor 1865 me intensitet rreth 6.4 ballë të shkallës Rihter, me pasoja shkatërruese në fshatrat Izvor dhe Rabie (Nj. Ad. Luftinjë), me 27 të vdekur, me çarje

toke përgjatë një zonë me 10 - 15 m gjerësi dhe gjatësi disa kilometra duke prekur fshatra të rrethit Berat dhe Fier.

Nga tërmeti i rënë në zonën e Himarës me 14 Qershor 1893, me intensitet 6.4 ballë pati rënie shkëmbinjsh dhe të çara të mëdha toke edhe në fshatin Fushë Bardhë (Njësia Administrative Cepo) të bashkisë Gjirokastrë.

Më 26 Nëntor 1920, bashkia e Tepelenës u godit nga një tërmet, ndër më të fuqishmit dhe më shkatërrimtarit të këtij rajoni. Intensiteti i tij ishte 6.4 ballë të shkallës Rihter, i pasuar me shkatërime të rënda në qytetin e Tepelenës dhe fshatrat Bënçë (Njësia Administrative Kurvelesh), Turan, Salari, Luzat, Dragot, (Njësia Administrative Qëndër Tepelenë), Dhëmban, (Njësia Administrative Lopës), bashkia Memaliaj dhe Kashisht (Njësia Administrative Fshat Memaliaj). Nga pasojat e goditjes së tij vdiqën 102 vetë dhe u plagosën 102 të tjerë, u shkatërruan rreth 2500 shtëpi duke lënë të pastrehë 15000 vetë.

Nga ky tërmet pati rënie shkëmbinjsh dhe çarjet të tokës në segmentet e rrugës Sinanaj - Tepelenë - Gjirokastrë dhe u bllokua pjesa e rrugës në vendin e quajtur Uji i Ftohtë Tepelenë.

Më 18 mars 1962, nga tërmeti prej 6 ballësh, i rënë në rrethin e Fierit u godit edhe rrethi i Tepelenës, ku pati mjaft ndërtesa dhe objekte të dëmtuara.

Më 3 Prill 1969, rrethi i Tepelenës u godit nga një tërmet me intensitet 5.6 ballë të shkallës Rihter, nga i cili u shkatërruan tërësisht fshatrat Rabie, Izvor e Cërrilë (Njësia Administrative Luftinjë) dhe shkëputje të rënda në luginën e Luftinjës.

Shqipëria shtrihet në brezin sizmik alpin-mesdhetar, që përfshin zonën e kontaktit ndërmjet pllakave litosferike të Afrikës e të Eurazisë, e cila shtrihet nga ishujt Azore deri në kufirin lindor të pellgut të Mesdheut. Pjesa më aktive e saj është deti Egje dhe rajoni përreth. Në këtë rajon (33-43°V, 18-30°L), që karakterizohet nga rënia pothuaj vjetore e një tërmeti me $M_s \geq 6.5$, ndodhen: Greqia, Shqipëria, Mali i Zi, Maqedonia, Bullgaria Jugore dhe Turqia Perëndimore. Sizmiciteti i Shqipërisë karakterizohet nga një mikroaktivitet sizmik intensiv ($1.0 < M < 3.0$), nga shumë termite të vogla ($3.0 < M < 5.0$), nga termite të rralla me madhësi mesatare ($5.0 < M < 7$) dhe shumë rrallë nga termite të forta ($M > 7.0$).

Përplasja e pllakës së Adrias dhe Albanideve është shkaku kryesor i tërmeteve në vendin tonë. Vatrë të tërmeteve të Shqipërisë përqëndrohen kryesisht përgjatë shkëputjeve tektonike aktive. Më poshtë jepen nxitimet e pritshme të truallit të tokës për skenarë të ndryshëm që përputhen me tërmetet e mundshme me periudha përsëritjeje si në tabelë.

Nxitimi maksimal i pritshëm i truallit (NMT- në % të g , $g=9.81 \text{ cm/s}^2$) sipas periudhës karakteristike të përsëritjes (P_k).

Tabela 1

Skenari	Burimi sizmik	PP-50	PP-100	PP-200	PP-475	PP-1000	maxMexp
<i>TSk-08</i>	Tepelenë	12.5	18.5	26.6	39.8	54.0	6.8

Për njohjen e shkallës së veprimit sizmik, vlerësimi i rrezikut nga tërmetet është realizuar për periudha përsëritjeje 50, 100, 200, 475 dhe 1000 vjet. Periudha e përsëritjes prej 475 vjetësh (që është me +/- 10% probabilitet për një periudhe ekspozimi 50-vjeçar) është zgjedhur meqenëse kjo është periudha referuese që përdoret në Eurokodin nr. 8.

Përdorimi i hartës aktuale të zonimit sizmik është përcaktuar për projektimin e ndërtesave të zakonshme. Aktualisht, për vepra të rëndësishme dhe objekte të larta është detyrim ligjor të

bëhen studime të detajuara inxhiniero-sizmologjike për të nxjerrë të dhëna konkrete në lidhje me rrezikun sizmik për sheshe konkrete ndërtimi.

Nëpërmjet studimit “Vlerësimi i rreziqeve në Shqipëri” është realizuar për herë të parë vlerësimi tërësor i elementeve të domosdoshme për nevoja planifikimi dhe menaxhimi të emergjencave shkaktuar nga tërmetet.

Tabela 2

Tërmeti i Skenarit Tepelenë	Periudha e kthimit			
	50 vjet	100 vjet	200 vjet	475 vjet
I1	-	0.01	0.3	6.00
I2+I3	-	0.04	0.88	16.07
M	-	0.02	0.34	6.37
Pa Shtëpi	84	152	289	604

I1 - lëndime të lehta ; I2+I3 – lëndime për shtrim në spital ; M – vdekje

○ **Karakteristikat kryesore.**

Në përgjithësi, tërmetet bien pa paralajmërim, por mund të pasohen nga një seri lëkundjesh të tjera, shtrirja kohore e të cilave mund të zgjatë për orë, ditë ose javë të tëra.

- Lëkundjet pasuese (pasgoditjet) janë të një shkalle më të vogël se e para, por mund të shkaktojnë ndikim të madh, veçanërisht tek strukturat që janë dëmtuar tashmë.
- Tërmetet godasin nga thellësi të ndryshme dhe kanë kah lëvizjeje horizontal, vertikal ose të kombinuar.
- Në përgjithësi, e matur në shkallën Rihter, madhësia e një tërmeti nuk tregon intensitetin (efektin sipërfaqësor) e tij në një vend të caktuar.
- Dëmtimet e shkaktuara nga tërmetet varen nga shumë faktorë. Këtu përfshihet në radhë të parë madhësia e tij e matur në shkallën Rihter, thellësia e vatrës, karakteristikat e truallit ku mbështeten objektet, cilësia e strukturave të prekura, intensiteti dhe numri i pasgoditjeve që shoqërojnë goditjen kryesore, efektet dytësore që shfaqen në truall etj.
- Numri i viktimave nga tërmetet varet shumë nga aftësia që kanë objektet e ndërtimit për t’u rezistuar goditjeve sizmike si dhe nga koha lokale në të cilën ndodh goditja. Koha në të cilën ndodh tërmeti, dmth. të qenët ditë ose natë përcakton numrin e njerëzve brenda ose jashtë objekteve në atë çast dhe, si rezultat, përcakton dhe prekshmërinë ndaj efekteve të prishjes strukturale.
- Edhe efektet dytësore mund të çojnë në pasoja serioze. Këtu përfshihen: rrëshqitjet e tokës ose tipa të tjerë të mungesës së stabilitetit të tokës, dalja në sipërfaqe e thyerjeve tektonike, lëngëzimi i trojeve të shkrifëta të pakonsoliduara, përmytjet që vijnë si rezultat i strukturave të dëmtuara ujëmbajtëse, shkarkimit të mbetjeve toksike dhe materialeve të rrezikshme nga zonat industriale etj.
- Shkatërrimi i papritur i një dige kryesore nga goditjet sizmike do të sillte pasoja katastrofike për komunitetet që jetojnë afër saj.

○ **Faktorë që duhet të merren parasysh në Parandalimin dhe Lehtësimin.**

- Një tërmet ose dukuri tjetër sizmike është e pamundur të parandalohet, por në zonat me rrezik të lartë mund të merren masa për të kufizuar efektet më negative që lidhen me cënimin e jetës dhe të pasurisë.
 - Investimet, bashkërendimi dhe fushatat e ndërgjegjësimit të institucioneve dhe të publikut të gjerë inkurajojnë lehtësimin dhe uljen e rreziqeve.
 - Përmirësimet, pranimi dhe zbatimimi i kodeve dhe i standardeve të ndërtimit për të përballuar lëkundjet sizmike ulin dëmet në njerëz dhe në pasurinë private dhe publike. Masat parandaluese dhe përgatitore ulin, gjithashtu, edhe dëmtimet e mundshme ndaj infrastrukturës mbështetëse (objekte shëndetësore, ndërtesat publike kryesore, rrugët, sistemet e furnizimit me ujë, energji elektrike etj.), të cilat do të jenë shumë të rëndësishme për fazën e përballimit dhe të rimëkëmbjes nga një goditje sizmike.
 - Ndërtimet e reja të një rëndësie të veçantë në zonat e rrezikuara nga goditjet sizmike duhet të bëhen në mënyrë të tillë që ato të përballojnë goditje më të forta sizmike sesa kërkohet nga kodet standarde dhe një gjë e tillë është investim që ia vlen. Ky investim është më i lirë se përmirësimi i strukturave ekzistuese.
 - Sensibilizimi i strukturave në nivel lokal dhe kombëtar është i rëndësishëm për të sjellë së bashku aktorët e ndryshëm, për të ndërgjegjësuar dhe për të zhvilluar strategji për zbatimin e kodeve ekzistuese me synim përmirësimin e tyre.
 - Objektet e rëndësishme që paraqesin rrezik, si diga, infrastruktura publike dhe private, është e rëndësishme të mirëmbahen të paktën në nivelin e standarteve origjinale duke kërkuar rrugë dhe mënyra për të siguruar kushtet më të larta të mirëmbajtjes tek to dhe, po të jetë e nevojshme, duke bërë edhe përmirësime pa vonesa të strukturave.
- **Faktorë për t'u marrë në konsideratë gjatë Përgatitjes dhe Mbrojtjes.**
 - Në përgjithësi, në rastet e tërmeteve ose të goditjeve sizmike, paralajmërimi në kohë nuk është i mundur, por mund të bëhen përgatitje të veçanta në zonat e identifikuara si zona me rrezik të lartë sizmik.
 - Ndërgjegjësimi i publikut për atë çfarë duhet bërë në momentet e para të tërmeteve ose të goditjeve sizmike është shumë i rëndësishëm për shpëtimin e jetës. Për këtë qëllim duhen përdorur të gjitha mënyrat e mundshme për informimin e publikut dhe institucionet përkatëse.
 - Shkollat, administrata publike, spitalet, industria private, media lokale dhe publike duhet të angazhohen për të shpërndarë mesazhe të thjeshta e të kuptueshme nëpërmjet të gjitha mjeteve të komunikimit.
 - Planifikimi i përballimit të emergjencave në nivel lokal dhe kombëtar për çdo institucion si dhe autoriteti përkatës duhet të rriten, pasi një gjë e tillë është e lidhur drejtpërdrejt me bashkërendimin e përgjithshëm, me mobilizimin e burimeve nëpërmjet Planit Kombëtar të Emergjencave Civile në Republikën e Shqipërisë.
 - Planet e përballimit të emergjencave duhet të praktikohen nëpërmjet stërvitjeve simuluese dhe në terren.
 - Të gjitha strukturat e emergjencave, linjat e komunikimit, rolet dhe përgjegjësitë duhet të qartësohen, të përgjithësohen dhe të testohen në bazë të planeve për të siguruar një përgjigje efektive të vazhdueshme.

- **Faktorët për t'u marrë parasysh në fazën e Përgjigjes ndaj Emergjencës.**
- Veprimet e menjëhershme të kërkim-shpëtimit ndërmerren kryesisht nga komuniteti i prekur, ku pjesa më e madhe e njerëzve shpëtohen nga familjarët, të afërmit ose fqinjët.
- Trajtimi i menjëhershëm mjekësor i të plagosurve do të jetë mjaft i domosdoshëm në rast të një tërmeti. Një fatkeqësi e përmasave të mëdha do të kërkojë një plan për trajtimin e viktimave në masë, për të bërë të mundur trajtimin në zonën e prekur dhe, nëse është e nevojshme, edhe evakuimin për trajtim mjekësor jashtë saj.
- Vlerësimi i shpejtë rreth humbjeve, dëmtimeve dhe nevojave.
- Nëse njerëzit mbeten brenda strukturave të dëmtuara, duhet të fillojnë sa më shpejt të jetë e mundur operacione profesionale kërkim-shpëtimi, duke pasur parasysh se 24-48 orët e para janë “orët e arta”, kohë gjatë së cilës mund të shpëtohen pjesa më e madhe e njerëzve.
- Në varësi të shumë faktorëve, duke përfshirë edhe temperaturat, operacionet e kërkim-shpëtimit mund të vazhdojnë në mënyrë të suksesshme për deri në 65 ose më shumë orë pas ngjarjes. Përveç shembujve ekstremë nga fatkeqësi të mëdha, numri i të mbijetuarve që shpëtohen pas katër ose pesë ditësh është jashtë mase i vogël, megjithëse shpëtimi në këtë kohë mund të jetë ende i mundur.
- Nëse është shkaktuar një dëmtim struktural i konsiderueshëm dhe nëse një numër i madh njerëzish kanë mbetur brenda, mund të kërkohej edhe asistencë ndërkombëtare për operacionet e kërkim-shpëtimit.
- Ardhja e skuadrave të kërkim-shpëtimit do të shkaktojë një ngarkesë të konsiderueshme mbi infrastrukturën e transportit ajror dhe rrugor si dhe kërkon angazhime e përpjekje për t'i shpërndarë dhe për t'i dërguar ato në zonat e prekura sa më shpejt që të jetë e mundur.
- Rreziqet dytësore dhe dëmtimet strukturore të ndërtesave publike (si spitale, shkolla, ndërtesa administratash etj.) duhet të vlerësohen duke u siguruar se ato mund të funksionojnë pa pasur rreziqe.
- Vlerësimi dhe kujdesi i vazhdueshëm për nevojat për ujë të pijshëm, strehë të sigurt, furnizim me ushqime dhe artikuj të tjerë jo ushqimorë si dhe regjistrimin dhe kërkimin e personave që mungojnë.
- Mbështetja logjistike është shumë e rëndësishme për një përballim të suksesshëm. Rrjeti rrugor, komunikimi dhe infrastruktura tjetër duhet të vihen në funksion sa më shpejt dhe sa më mirë të jetë e mundur.
- Gjatë ngjarjeve të rënda mund të kete probleme specifike, si për shembull, problemi i qindra ose edhe mijëra të vdekurve. Për këtë arsye mund të merren hapa specifikë në mënyrë që të menaxhohet siç duhet një situatë e tillë, duke e lidhur atë edhe me planin e menaxhimit të viktimave në masë.

Efektet e lëkundjeve të mëdha sizmike mund të çojnë në pasoja serioze si rrëshqitjet e tokës, dalja në sipërfaqe e thyerjeve tektonike, lëngëzimi i trojeve, përmytjet që vijnë nga dëmtimi i ujëmbledhësve, shkarkimit të mbetjeve toksike nga zonat industriale etj.

Shkatërrimi i papritur i një dige kryesore nga goditjet sizmike do të sillte pasoja katastrofike për komunitetin që jetojnë afër saj.

Vlerësim i përgjithshëm nga institucione të sizmologjisë: Në Shqipëri ka ndërtesa të vjetra

tepër të amortizuara një dhe dy kate, ka ndërtime 4-5 kate (*shpesh dhe me adaptime*) të ndërtuara pa hekur dhe të amortizuara. Ndërtime e bëra në vitet e fundit janë bërë me hekur dhe beton por shpesh janë bërë me shumë kate dhe në jo përputhje me kriteret sizmike. Në fshatra dhe zona periferike të qyteteve ndërtimet e bëra në vitet e fundit janë me hekur beton dhe me 2-3 kate. Këto ndërtime konsiderohen më të sigurtat. Pra reagimi ndaj tërmeteve duhet marrë me seriozitet. Institucionet arsimore, shëndetësore (*ambulanca dhe spitale*) konsiderohen nga më të sigurtët.

b) Zjarret në pyje

Zjarret në pyje edhe pse janë sjellje direkte e veprimtarisë njerëzore, aktualisht krijojnë dëmet më të mëdha në ekonominë shtetërore dhe private.

Nga zjarret e shkaktuar krijohen dëme të shumta në pyje, kullota, komplekse turistike etj. Shpenzimet për fikjen e tyre janë të shumta. Për fikjen e tyre shpenzohet për shërbimin zjarrfikës, Forcat e Armatosura, angazhimin e avionëve, ku shpesh operacionet bëhen në kushte shumë të vështira. Zjarret në pyje krijohen në mbi 90% të rasteve me dashje, për shkaqe të krijimit të kullotave. Nga analiza zjarreve të krijuar në vitin 2018.

Nisur nga eksperiencia e viteve të kaluara, në qarkun tonë si rezultat i temperaturave të larta, i thatësirave të tejzgjatura dhe i faktorëve të tjerë, në disa zona të qarkut tonë janë krijuar probleme për shkak të rënies së zjarreve, ku falë bashkëpunimit midis aktorëve përkatës ata janë përballuar.

Në drejtim të parandalimit dhe të përballimit të situatave që mund të krijohen gjatë periudhës së verës nga zjarret në pyje dhe kullota, nga temperaturat e larta dhe mungesa e shirave, Institucioni i Prefektit të qarkut kërkon të zbatohen nga gjithë njësitë e vetëqeverisjes vendore planifikimi dhe organizimi i takimeve me kryetarët e fshatrave, shërbimet pyjore, punonjësit e policisë së shtetit, stacioneve zjarrfikëse, zonave të mbrojtura, bizneset, etj, për marjen e masave për mbrojtjen nga zjarret në pyje e kullota.

Krahasuar me vitin 2017 ku u dogj një sipërfaqe rreth 3228.65 ha kullota, shkurre e pyje, ndërsa në vitin 2018 sipërfaqet e djegura ishin rreth 40.2 ha kullota, shkurre tokë arë dhe pyje:

- Rreth 6 ha në bashkinë Gjirokastrë.
- Rreth 3.5 ha në bashkinë Libohovë.
- Rreth 15.5 ha në bashkinë Dropull.
- Rreth 2.5 ha në bashkinë Tepelenë.
- Rreth 14 ha në bashkinë Memaliaj.
- Rreth 2 dynym në bashkinë Këlcyrë.
- Rreth 1.6 dynym në bashkinë Përmet.

Rreziqet nga epidemitë dhe ngjarje të mundshme rrezikuese teknologjike, për vite nuk kanë krijuar rreziqe.

3.4.2 Përdorimi i indikatorëve sasior

Njohja e treguesve sasiorë na bëjnë të mundur të ndërtojmë saktë për të përshkruar skenarin e riskut lidhur me ndikimin në jetë njerëzish, në ekonominë e tyre, në mjedis etj. Zotërimi i

treguesve sasiore shpreh sigurinë për menaxhimin situatës. Mos njohja treguesve e bënë procesin jo shumë të sigurt për t'u menaxhuar.

4. SISTEMI I ALARMIT

Ndërtimi i një sistemi të sigurt të mbrojtjes civile, për një rrezik specifik, bazohet në sisteme komunikimi, sinjalizimi dhe alarmi që i përcillet autoriteteve të mbrojtjes civile dhe kur është e domosdoshme dhe qytetarëve. Ajo ndahet në fazat: **VËMENDJE**, **PARA ALARM**, **ALARM**.

Zakonisht, faza **VËMENDJE**, aktivizohet në bazë të vlerësimeve parashikuese dhe lidhet në përgatitjen e sistemit të mbrojtjes civile; faza **PARA ALARMIT** dhe **ALARM** aktivizohen në ngërçin ose në vazhdimin e ngjarjes kur, me gradualitet në rritje, duhet të informohet dhe të vihet në siguri popullsia në zonën në rrezik.

Skenari: Përmblytje është tipik në përfshirjen e të tre fazave.

Fazat: **VËMENDJE**, **PARA ALARMIT** dhe **ALARM**, mund të përfshihen në varg të njëra tjetrës, dhe në rrezikun nga shembjet (rrëshqitjet masive) ose më rrallë në rastin e tërmeteve kur shkenca e sizmologjisë e paralajmëron një fenomen të tillë.

4.1 SISTEMI SHQIPTAR I PARALAJMËRIMIT TË HERSHËM

Shërbimi i paralajmërimit të hershëm në Republikën e Shqipërisë bazohet në një sistem qendror, pa përfshirje marrjen informacionit në rrugë të ndryshme.

Instituti i Gjeoshkencave, Energjisë, Ujit dhe Mjedisit: është një njësi kombëtare kërkimore shkencore që vepron nën “ombrellën” e Universitetit Politeknik të Tiranës.

Fragment Buletini meteorologjik. Nivelet e alarmit

Zona Qendrore Vranësira: Moti parashikohet i vranët. Prani e vranësirave me zhvillim vertikal. Baza e reve të ulta 400 metër. Reshje: Reshje shiu të vazhdueshme me intensitet deri në mesatar dhe të lartë. Breshër i izoluar, shtrengata dhe stuhi lokale. Era: Era me drejtim Juglindje-Jugperëndim 1-3.5m/sek, me rrahje dhe intensive përgjatë vijës bregdetare. Shikimi: Shikimi 100m-10km, mjegull/mjegullinë për shkak të reshjeve.			
Zona Jugore Vranësira: Moti parashikohet i vranët. Prani e vranësirave me zhvillim vertikal. Baza e reve të ulta 200 metër. Reshje: Reshje shiu të vazhdueshme me intensitet deri në mesatar dhe hera-herës intensitet i lartë i reshjeve, shtrengata, breshër dhe stuhi lokale. Era: Era me drejtim Juglindje-Jugperëndim 1-3.5m/sek me rrahje dhe intensive përgjatë vijës bregdetare. Shikimi: Shikimi 100m-10km, mjegull/mjegullinë për shkak të reshjeve.		Vendet malore Temperatura minimale 7 Temperatura maksimale 14	
Valëzimi në dete Adriatik: Forca 6-7 me lartësi vale 3.6-5.4 metër. Jon: Forca 5-6 me lartësi vale 3.2-5.5 metër.		Vendet ulta Temperatura minimale 7 Temperatura maksimale 18	
		Vendet bregdetare Temperatura minimale 8 Temperatura maksimale 16	

Pragjet e alarmit për reshjet e shiut sipas buletinit të IGJEUM-it
Tabela 1

Parashikimi Hidrologjik/Hidraulik (IGJEUM)	Niveli korrespondues i alertit i adoptuar nga vëmendja e Prefektit	Faza Minimale Operacionale për t'u adoptuar nga i gjithë sistemi Para - Alarm
I GJELBËR	I GJELBËR	Aktivitete të Zakonshme
I VERDHË	I VERDHË	Faza e Vëmendjes
PORTOKALLI	PORTOKALLI	Faza e Para Alarmit
I KUQ	I KUQ	Faza e Alarmit

Tabela 2

Niveli i Rrezikut	Reshje shiu (mm/24 orë)
----	Nuk priten
I ulët	Të dobëta (0 – 15)
Mesatar	Mesatare (15 – 45)
I lartë	Intesive (45 – 90)
Shumë i lartë	Shumë intesive (> 90)

Misioni i Institutit të Gjeoshkencave Energjisë, Ujit dhe Mjedisit është përmirësimi i kërkimit shkencor në fushën e gjeoshkencave në Shqipëri. Një ndër detyrat është realizim i kërkimit shkencor në fushën e rreziqeve natyrore si dhe të atyre të krijuara nga aktiviteti i njeriut (*rrëshqitje, erozion, përmbytje, ndotje e mjedisit etj*).

Studim i mikrozonimit në lidhje me vlerësimin e riskut sizmik në shkallë lokale dhe kombëtare. Adaptimi i standardeve evropiane në studimet sizmike, studimi dhe monitorimi i vazhdueshëm i aktivitetit sizmik të vendit dhe mundësimi i shpërndarjes së të dhënave në kohë reale për vendimmarrësit dhe opinionin e gjerë.

Nisur nga ky kënd vështrim informacioni i dhënë nga IGJEUM është një informacion shumë i rëndësishëm për rritjen e vëmendjes (kujdesit) për rreziqe të mundshme, të gatishmërisë dhe shkallës së alarmit.

Shërbimi Meteorologjik Ushtarak (*Ministria e Mbrojtjes*). Funksionon në bazë Ligjit nr.9224 datë 29 prill 2004 “*Mbi shërbimin meteorologjik Shqiptar*”.

Shërbimi Meteorologjik Ushtarak, ka si objekt; studimin e faktorëve që rregullojnë dinamikën e atmosferës dhe të hidrosferës, kërkon të parashikojë evoluimin e motit e të klimës mbi një shkallë rajonale e globale.

Parashikimi i motit është një element tepër i rëndësishëm për marrjen e masave të përballimit të situatave emergjente. Në këto kushte të gjithë janë të interesuar situatën meteorologjike në pritje. Moti është i lidhur direkt me jetën e njerëzve, të aktivitet ditor, në bujqësi, fluturime, aktivitetin detar etj. Të dhënat e shërbimit meteorologjik sot jepen në internet dhe për pasojë ky shërbim informon qytetarët dhe në celularët e thjesht.

Nga Shërbimi Meteorologjik Shqiptar janë bërë investime të mëdha në ndërtimi e një rrjeti informative. Si rezultat i kooperimit dhe marrëveshjet ndërkombëtare, të sistemit satelitor etj. është bërë e mundur parashikimi i motit me një siguri të lartë. Për veç parashikimit është ndërtuar një sistem lidhje të këtij shërbimi me strukturat e Emergjencave Civile. Si Shërbimi Meteorologjik Shqiptar ashtu dhe IGJEUM janë në kontakt të vazhdueshëm për të informuar për pritshmërinë e situatave meteorologjike, sizmike etj.

Për të monitoruar prurjet dhe nivelin e ujit të lumit Vjosë, në Përmet (ura), Memaliaj (ura) janë të vendosur hidrometra të cilët japin kuota relative (*jo nga niveli i detit*) të nivelit të ujit. Ka persona të cilët raportojnë ose u kërkojnë të dhënat. Këta persona janë në listën e kontakteve.

Monitoruesi:

- **Ura në qytetin Memaliaj - Astrit Balili - nr. Tel. Celulari 0695859708**
- **Ura në qytetin Përmet - Fadil Guci - nr. Tel. Celulari 0692255766.**

Rritja e nivelit profesional të personelit të shërbimit është shoqëruar dhe me futjen e pajisjeve moderne matëse dhe satelitore e kanë bërë raportin meteorologjik shumë të besueshëm.

Sistemi meteorologjik bazohet në një sërë stacionesh matës në disa qytete të vendit si dhe lidhjeve satelitore sipas marrëveshjeve të bëra.

Shërbimi Meteorologjik Ushtarak nëpërmjet buletineve të transmetuara ditë për ditë ose dhe dy herë në ditë finalizon për situatat e pritshme.

Të dhënat (*për 5 ditë por dhe më shumë*) konsistojnë në; reshje në milimetra (të ndara në çdo dy orë), era, lagështia, pika e vesës etj.

Buletini meteorologjik nuk është thjesht një dokument tekst që lajmëron për situatën e pritshme, buletini nëpërmjet kodeve bën të mundur gjykimin e nivelit të alarmit. Ngjyrat e përdorura janë në përputhje me marrëveshje që përdoren në të gjitha nivelet kombëtare dhe më gjerë.

4.2 AKTIVITETE MONITORUESE NË KOHË REALE

Aktiviteti monitorues i një skenari zhvillohet në disa faza në varësi të skenarit. Po trajtojmë aktivitetin monitorues të përballimit përmbajtjes (*rrëshqitjet masive*) ose situatave të cilat të japin kohë për lajmërim të hershëm dhe që janë tipike në përfshirjen e të gjitha fazave.

Ky rrezik përfshin ngjarjet që lidhen me lëvizjen e pakontrolluar të masave të ujit në një zonë, të shkaktuar nga shirat e rëndë ose lirimin e sasive të mëdha të ujit nga rezervuarët (*përmbajtjeve*), si dhe ngjarjet e lidhur me paqëndrueshmërinë e shpateve (*rrëshqitjet e tokës*) edhe është i lidhur me rënien e reshjeve të forta.

Në ngjarje të tilla për të cilat është përgjithësisht e mundur të paralajmërohen, përgjigjja e sistemit të mbrojtjes civile mund të bëhet përmes tre fazave të alarmit (*vëmendje, para alarmi dhe alarmi*).

Vëmendje

Faza e vëmendjes aktivizohet kur parashikimet dhe vlerësimet meteorologjike bëjnë të mundur verifikimin e dukurive të fenomeneve të rrezikshme. Kjo fazë aktivizohet nga strukturat rajonale të E.C. pas vlerësimit dhe integritit të njoftimeve të dërguara, në nivelin e kriticitetit. Në se parashikimet e motit tejkalojnë vlerat (*pragun*) e paracaktuar bëhen vlerësime mbi shtrirjen territoriale dhe pasojat e fenomenit të pritshëm.

Para Alarm

Aktivizohet në saj të parashikimit të motit në disfavor dhe / ose ndonjë informacion mbi elemente të rrezikut apo të shqetësimit në vend nga territori, nga njësitë dhe / ose strukturat e caktuara për aktivitetet territoriale të mbrojtjes dhe monitorimit.

Alarm

Faza alarmi aktivizohet kur të dhënat e reshjeve dhe / ose hidrometrik tejkalojnë pragje negative të caktuara, me parashikimet e motit dhe paralajmërimet e fenomeneve të rrezikshme afrohen ose po ndodhin në territori, të siguruar nga njësit dhe / ose sektorët përgjegjës për aktivitetet e mbrojtjes territoriale dhe monitorimit.

Në këtë fazë, ngjarja me rrezik e paralajmëruar ka shumë gjasa të ndodhë.

4.2.1 Procedurat e monitorimit

Monitorimi sistematik i rreziqeve, mbajtja nën kontroll e territorit kërkojnë, përcaktimin e saktë të roleve dhe përgjegjësi të strukturave të emergjencave. Institucionet monitoruese në qark kanë detyrë të japin informacion periodik dhe specifik, Prefektit të Qarkut (*specialistit të emergjencave*). Kërkesat për monitorim përfshijnë:

- Monitorimin e aktivitetit sizmik dhe hidrometeorologjik.
- Monitorimin e nivelit të ujit brenda kapaciteteve të sigurisë së digave.
- Monitorimin e zonave me rrezik rrëshqitje, veçanërisht shpateve me pjerrësi mbi 30 gradë.
- Monitorimin e reshjeve lokale të dëborës, shpejtësinë e erës/drejtimit dhe kushtet e temperaturës, të cilët ndikojnë në bllokimin e rrugëve.
- Monitorimin e trashësisë së konsoliduar të dëborës në faqet e thepisura me pjerrësi mbi 30 gradë.
- Monitorimin e shpateve të rrugëve të cilët “lotojnë” ujë nga prania e ujit me rrezik kthimin në ngricë, në orët në orët e vona;
- Monitorimin e kushteve dhe rreziqeve të rënies së zjarreve në pyje në zonat në rrezik.
- Monitorimin e funksionimit të kushteve të sigurisë në objektet industriale dhe ndërtesat.
- Monitorimin e ndotjes së mjedisit në tërësi.
- Monitorimin e kushteve të higjienës epidemiologjisë.
- Monitorimin e sëmundjeve në bimë dhe kafshë.

Rolet dhe përgjegjësitë

Përcaktimi i roleve dhe përgjegjësi të strukturave të emergjencave civile janë detyrime që rrjedhin nga aktet ligjore e nënligjore.

Përgjegjësitë në nivel qarku

Prefekti (*specialistit të emergjencave civile pranë Prefektit*), mban komunikim të vazhdueshëm me DPPEC-në, dhe deshifron buletinet.

- Njoftojnë në mënyrë të vazhdueshme DPPEC-në, për ndryshimin e të dhënave të pikave të kontakteve të KPPECQ-së, për strukturat e emergjencave civile brenda qarkut, për zyrtarët e caktuar si përgjegjës për çështje të emergjencave civile të bashkive dhe pikat kyç në sektorët publik, privatë dhe vullnetarë.
- Sigurojnë që sistemet e paralajmërimit të publikut dhe të komunikimit janë funksionale.
- Kontrollon dhe freskon të dhënat rreth gjendjes ushqimore si dhe të dhënat në lidhje me ilaçet rezervë në institucionet shtetërore dhe ato private, në nivel qarku.

- Kontrollon dhe freskon detajet e logjistikës së transportit, duke përfshirë numrin e makinave, gjendjen e tyre teknike, disponueshmërinë e karburantit dhe rezervën e tij në nivel qarku.
- Kontrollon dhe freskon të dhënat për llojet e makinerive dhe vendndodhjen e makinerive të rënda, të zotëruara si nga sektori shtetëror, ashtu edhe nga ai privat në nivel qarku.
- Bëjnë veprimet e duhura për sjelljen e mjeteve të rënda të transportit dhe vendosjen e makinerive të rënda në zonat që mund të izolojnë, nëse është e nevojshme.
- Kontrollon marrjen e masave të tjera në nivel qarku, për t'u mbrojtur nga dukuri të mundshme rreziku duke përfshirë:
 - Marrjen e masave për të siguruar pastrimin e kanaleve dhe të kolektorëve;
 - Njohjen e komunitetit me rrugët e evakuimit, mjetet për komunikimin gjatë emergjencave, mjetet e informimit, zonat e mbrojtjes dhe vendstrehimet e sigurta;
 - Ndërgjegjësimin e komunitetit për ruajtjen e ushqimit të nevojshëm, të ujit dhe të rezervave të tjera materiale;
 - Marrjen e masave për hapjen e rrugëve ekzistuese dhe të rrugëve alternative, nëse është e nevojshme.

Në bashki

Strukturat e caktuara me përgjegjësitë për emergjencat civile në bashki:

- Njoftojnë në mënyrë të rregullt Prefektin e qarkut (*sektorin e EC-ve pranë Prefektit*) për të gjitha ndryshimet e pikave të kontaktit në njësinë përkatëse, si për kryetarin e bashkisë, punonjës të emergjencave civile në bashki, anëtarin e KVEC-së në bashki dhe kontaktet e tjera kyç në sektorët publik, vullnetarë dhe private.
- Sigurojnë funksionimin e sistemit të paralajmërimit dhe të komunikimit të publikut.
- Kontrollon dhe freskon inventarin e logjistikës së transportit, duke përfshirë numrin e makinave, gjendjen e tyre teknike, disponueshmërinë e karburantit dhe rezervën e tij në nivel bashkie.
- Kontrollon dhe freskon të dhënat rreth llojeve dhe vendndodhjes së makinerive të rënda të zotëruara si nga sektori shtetëror, ashtu edhe ai privat, në nivel ose bashkie.
- Kontrollon marrjen e masave të tjera për mbrojtjen nga dukuri të mundshme nga rreziku në nivel bashkie ose duke përfshirë:
 - Marrjen e masave për të siguruar pastrimin e kanaleve dhe të kolektorëve nga mbeturinat dhe materialet inerte.
 - Njohjen e komunitetit me rrugët e evakuimit, mjetet për komunikimin gjatë emergjencave, mjetet e informimit dhe zonat e mbrojtjes dhe vendstrehimet e sigurta.
 - Ndërgjegjësimin e komunitetit për domosdoshmërinë e ruajtjes së ushqimit, ujit dhe rezervave të tjera materiale.

VËMENDJE

Në këtë fazë u komunikojnë (*telefon, e-mail etj.*) strukturave të mëposhtme, situatën eventuale me zhvillimet e mundshme duke saktësuar këtë fazë, bazuar në të dhënat e IGJEUM dhe QKOE.

- bënë me dije bashkitë për situatën në pritje.

- siguron azhurnimin e vazhdueshëm të vlerësimit bazuar në të dhënat e reja të transmetuara nga sistemet kombëtare ose informacione të tjera të verifikuara dhe vërtetuara.
- komunikon ndërprerjen eventuale të fazës së vëmendjes.
- bën rikonjicion për situatën e kanalizimeve dhe zonave të emergjencës.

U jep informacionin e duhur (*për sa u takon*); **a) Strukturave monitoruese e njoftuese.**

Shënim: Në se ngjarja është e lokalizuar bëhet *njoftim me zgjedhje për mos rëndimin e strukturave.*

PARA ALARM

- Njofton **aktivizimin e fazës së para alarmit**, për autoritetet në mënyrë të njëjtë si u tregua më lart për fazën e vëmendjes, mbajtja e strukturave vazhdimisht të informuar për motin, matësit hidrometrikë (Gjirokastër, Përmet, Memaliaj) dhe pluviometrik.
- Njofton shërbimet monitoruese rajonale teknike të përfshira në aktivitete të mbrojtjes territoriale dhe strukturave të tjera të rajonit të përfshira në përtalljen, si dhe organizatave vullnetare;
- Aktivizon, sipas rastit, Komisionin e Planifikimit të Përballimit të Emergjencave Civile dhe Shtabin e Emergjencave Civile me specifikat e rrezikut hidrogeologjike (përmbytjet);
- Deklaron dhe komunikon përfundimin e fazës së para-alarmit në bazë të të dhënave hidrometrike dhe parashikimeve të motit dhe/ose informacionit nga zona.
- Në këtë fazë përveç rifreskimit të informacionit për strukturat:
 - a) Strukturat monitoruese e njoftuese;** njoftohen dhe
 - b) Strukturat vepruese aktive respektive.**

ALARM

- bazuar në informacione nga IGJEUM, nga grafik, eksperiencia të mëparshme njofton për aktivizimin e fazës së alarmit.
- thërret KPPEC në përbërje të plotë dhe verifikon në se janë aktivizuar ndërhyrjet e nevojshme të shpëtimit.
- siguron që menaxhimi i unifikuar i shërbimeve emergjente të aktivizohet në nivel rajonal, duke koordinuar ato me ndërhyrjet e kryetarëve të njësisë administrative përkatëse.
- përcakton, kur shihet e përshtatshme, në varësi të ashpërsisë së situatës, një ose më shumë qendra të përbashkëta operacionale.
- parashikon zbatimin nga policia të shërbimeve të jashtëzakonshme mbikëqyrëse dhe mbrojtëse të kërkuara nga emergjenca dhe siguron përdorimin, për nevojat e para urgjente, të Forcave të Policisë Vendore të qarkut (Policia Kufitare e etj.) të pajisur në mënyrë të përshtatshme për shpëtim publik.
- verifikon nëse është e nevojshme ndërhyrja e Forcave të Armatosura.
- të verifikojë që strukturat kanë aktivizuar personelin e duhur dhe veprimet janë në përputhje me planet bashkiake e specifike të emergjencës.
- merr masa të mëtejshme, ndoshta të nevojshme, për të garantuar efektivitetin e asistencës për popullatën dhe siguron, nëse është e nevojshme, masa shtesë.

- shpall përfundimin e fazës së alarmit në bazë të të dhënave nga QKOE, IGJEUM ose informacion nga territori.
- informon ZOS, QKOE rreth fillimit të çdo vështirësie dhe problemesh që kërkojnë ndërhyrje nga strukturat rajonale.
- bashkëpunon me Nën/Prefektët dhe kryetarët e bashkive për aktivizimin e ndërhyrjeve të parashikuara në planin e emergjencës krahinore.
- aktivizon disponueshmërinë e shërbimeve të saj të mbrojtjes civile.
- kontrollon strukturat e mbikëqyrjes teknike dhe monitorimit në rrjetin rrugor në territorin e qarkut.

Në këtë fazë përveç futjes në veprim të strukturave:

a) Strukturat monitoruese e njoftuese,

b) Strukturat vepruese aktive respektive, futen në veprim dhe

c) Strukturat vepruese mbështetëse.

4.2.2 Shkëmbimi i të dhënave të monitorimit

Marrja e të dhënave (*informacionit*) për një skenar të mundshëm, sipas proceduarve ligjore dhe atyre që tashmë quhen të vërtetuara, bazohet në përgjegjësit e strukturave. Burimi i besueshëm dhe zyrtar për skenar të mundshëm është ai i marrë nga Instituti i Gjeoshkencës, Shërbimit Meteorologjik Ushtarak, monitoruesve në terren që mbajnë në vëzhgim hidrometrat, pluviometrak etj.

Çdo strukturë sipas rastit vendos atë që quhet **pragu i rrezikut**.

Të dhënat e marra mund të sistemohen në tabela të tilla, të cilat monitorohen në vazhdimësi, pasi fenomeni ndryshon reagimin për pasojë indikatorët që i përgjigjen një niveli kritik ndryshojnë.

Përdorimi i kodeve (indikatorëve) dhe monitorimin në vazhdimësi.

Tabela 1

1	VERDHË	2	PORTOKALLI	3	KUQ
Indikatorët e Kontekstit (IK)				Pikat Kritike të Parashi – kuara (K)	
IK ₀	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë : • Intesiteti i Precipitimit deri në MODERUAR; • Sasia e Precipitimit deri në të Dobëta.			Kritikalitet zero	
IK ₁	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë : • Intesiteti i Precipitimit deri në i Fortë, • Sasia e Precipitimit deri në Mesatare.			Kritikalitet i ulët	
IK ₂	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë : • Intesiteti i Precipitimit ndërmjet i Fortë dhe Shumë i Fortë; • Sasia e Precipitimit ndërmjet Intesive.			Kritikalitet i mesëm	
IK ₃	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë :				

	- Intesiteti i Precipitimit Shumë e Fortë; - Sasia e Precipitimit Shumë Intesive.	Kritikalitet i lartë
--	--	-----------------------------

Tabela 2

Indikatori i Statusit (IS)		Informacioi nga Rrjeti i Monitorimit ose Ekipet e Vlerësimit të Shpërndara në Terren	Kritikalitet (K)
IS1	IS1₁	Intesiteti i reshjeve të shiut deri në moderuar, pa stuhi, jo – stacionare. (shiko Tabelën 1 dhe 2 për vlerat specifike).	Kritikalitet i Ulët
	IS1₂	Në Rrugë: Pellgje të izokuara.	
		Shtretërit e lumenjve: shkarkim i ulët.	
		Në një lumë të mbuluar: 1/3 e hapjes së seksionit të mbuluar.	
		Rrëshqitjet e dherave: prezencë modeste e ujërave të larguara.	
IS2	IS2₁	Rreshjet me intesitet të lartë. (shiko Tabelën 1 dhe 2 për vlerat specifike).	Kritikalitet i Mesëm
	IS2₂	Nivelet Hidrometrike: në ngritje, duke arritur pragun e alertit.	
	IS2₃	Në Rrugë: ujëra të larguara që arrijnë deri tek gomat, kyçet e këmbëve të kalimtarëve, uji shumë i turbullt.	
		Kanalet e Kullimit të shtërngatave janë bllokuar.	
		Shtretërit e lumenjve: rritet niveli i shkarkimeve.	
		Lumenjt të mbuluar: 1/2 e hapjes së seksionit të mbuluar me ujë.	
		Rrëshqitjet: Ujërat të rrëmbyeshme me prezencë materialesh të ngurta.	
IS3	IS3₁	Rreshjet me intesitet shumë të lartë, persistente dhe auto-regjeneruese .	Kritikalitet i Lartë
	IS3₂	Nivelet Hidrometrike: rritje e shpejtë e nivelit të ujit që arrin deri tek brigjet e lumenjve.	
	IS3₃	Në Rrugë: uji në lartësinë e shasisë, vështirësi në lëvizjen e pluskimit të materialeve të rënda.	
		Në lumenj: shkarkim deri në buzë të brigjeve.	
		Lumenjt të mbuluar: 2/3 e seksionit të hapjes e zënë me ujë.	
		Rrëshqitje e dherave: lëvizjet e tokës, rrugë të bllokuara.	

Shqipëria bën pjesë në një rrjet i financuar nga Programi IPA, i cili mbledh 7 partner; Italia, Kroacia, Sllovenia, Shqipëria dhe Bosnjë-Hercegovinë. Ky Program synon të kapitalizojë dhe shfrytëzojë arritjet kryesore të projektit ADRIARadNet (*tashmë të financuara nga Programi IPA*) duke kontribuar në zbatimin e disa veprimeve të Strategjisë së BE-së për shtyllat Adriatik-Jon (EUSAIR). CapRadNet, merr në konsideratë edhe përvojat dhe disa rezultate të projekteve të tjera të financuara nga IPA, të tilla si CAPS2 (ĒĒĒ.caps2.eu) dhe RoofOfRock (ĒĒĒ.roofofrock.eu) që mbulojnë disa çështje, identifikuesi i përbashkët i të cilave është rreziku hidrometeorologjik.

5. MODELI I NDËRHJRJES

Modeli i ndërhyrjes që do të pranohet për përballimin e një E.C. për një skenar konkret, konsiston në masa konkrete dhe të planifikuara (*të parashikuara*), të përshtatura (*adaptuara*)

sipas situatës konkrete dhe përgjegjësi të caktuara. Modeli i pranuar (*zgjedhur, planifikuar*) përmban ndarjen e detyrave dhe përgjegjësi në faza të ndryshme të operacionit dhe që përcaktohen progresivisht në planin e hartuar, në përputhje me evoluimin e ngjarjes, për të shfrytëzuar në mënyrë racionale burimet dhe koordinimin e operatorëve të E.C. në territor.

Thelbi i modelit të ndërhyrjes konsiston në mbajtjen në mënyrë të vazhdueshme e konstante të shkëmbimit të informacionit midis sistemit periferik (*strukturave monitoruese*) dhe sistemit qendror të mbrojtjes civile, në mënyrë që të aktivizohen në mënyrën më efektive strukturat operative njerëzore dhe logjistike në formën më logjike të organizuar.

Modeli i ndërhyrjes, zgjidhet nga:

- a) Ngjarja me njoftim (parashikim).
 - b) Ngjarja pa paralajmërim.
 - c) Ngjarje të veçanta.
- a) Ngjarjet me njoftim, janë ngjarje të cilat mund të parashikohen dhe për pasojë japin kohë për marrje vendimesh. Të tilla ngjarje janë; përmytjet, zjarret në pyje kur ata krijohen në periudhën dhjetor – prill, shembjet, kur pasur një indikacion sinjalizimi (*çarje, zgavër etj*).
 - b) Ngjarja pa paralajmërim, janë ngjarje të cilat japin efekte negative, të dimensioneve të ndryshme, pa sinjale pa paralajmëruese (*tërmete, rrëshqitje masive*).
 - c) Ngjarje të veçanta, janë ngjarje, për të cilat nuk ka praktika standarde (*aksidente të rënda me dëmtime me jetë njerëzish ose dëmtime mjedisore*).

5.1 PËRSHKRIMI I MODELIT TË NDËRHYRJES

Modeli i ndërhyrjes zgjidhet në varësi të rrezikut në pritje (përmytje, rrëshqitje, zjarr. Ndotje industriale apo akt terrorist).

Çfarëdo qoftë modeli i ndërhyrjes, ai përmban këto faza.

VËMENDJE, PARA ALARM, ALARM.

Fillimi dhe mbarimi i çdo faze përcaktohen nga strukturat që menaxhojnë emergjencat civile.

Strukturat ligjore në qark, ngrihen bazuar në ligjin për emergjencat civile, VKM nr. 663, 655 datë 18.12.2002, VKM nr. 531, 532, 533 datë 1.8.2003, VKM nr.965.

Pranë Prefekturës së Qarkut, ngrihet dhe funksionon Komisioni i Planifikimit të Përballimit të Emergjencave Civile. Komisioni funksionon mbi bazën e një rregullore që përcakton detyrat e këtij komisioni bazuar në Ligjin Nr.107/2016 “Për Prefektin e Qarkut“, në Ligjin Nr.8756 datë 26.03.2001 “Për Emergjencat Civile“ i përditësuar me Ligjin nr. 10137, datë 11.5.2009, në VKM nr. 965, datë 02.12.2015 “Për bashkëpunimin ndërinstitucional të strukturave të drejtimit, në rastet e Emergjencave Civile dhe Krizave”si dhe në udhëzimet e Ministrisë së Mbrojtjes (Drejtorisë së Përgjithshme të Emergjencave Civile) për mbrojtjen civile për zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë dhe menaxhimin e tyre, duke siguruar mbrojtjen e jetës së njerëzve, pronës, trashëgimisë kulturore dhe mjedisit, nëpërmjet sistemit të mbrojtjes civile.

Modeli i ndërhyrjes gjatë rrezikut nga përmytjet nga lumenjtë

Në këtë ngjarje përfshihen të gjitha fazat: **vëmendje, para alarm, alarm.**

Suksesi i ndërhyrjes në këtë model ndërhyrje mbështet në koordinimin me efikasitet të:

Strukturave a), b), c);

a) Strukturat monitoruese e njoftuese

- Sektori i emergjencave civile në administratën e Prefektit.
- Sektorët e emergjencave civile në 7 bashkitë e Qarkut Gjirokastrë.
- Sektori i Ekstensionit Bujqësor Gjirokastrë.
- Inspektorati Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve.
- Drejtoria e Shëndetit Publik.

b) Strukturat vepruese aktive respektive

- Reparti Ushtarak DMRajonale Gjirokastrë.
- Drejtoria Vendore e Policisë së Qarkut Gjirokastrë.
- Stacionet e MZSH-ve në 7 bashkitë e Qarkut Gjirokastrë.
- Shërbimet e urgjencës mjekësore Gjirokastrë, Tepelenë dhe Përmet.
- Drejtoria e Shëndetit Publik Gjirokastrë, Tepelenë dhe Përmet.
- Drejtoria Rajonale e OSSHE-së Gjirokastrë (Njësitë, Agjensitë).
- Skuadrat e likuidimit të avarive të rrjetit elektrik.

c) Strukturat vepruese mbështetëse.

- Drejtoria Rajonale e Arsimit, Universiteti “E. Çabej”.
- Shërbimet Pyjore të 7 bashkive të Qarkut Gjirokastrë.
- Drejtoria e Autoritetit të Rajonit Jugor (të Rrugëve Nacionale Gjirokastrë).
- Grupet e avarive të Telekomit Gjirokastrë.
- Degët e Kryqit të Kuq Shqiptar në Gjirokastrë, Tepelenë, Përmet.

Faza VËMENDJE, kërkohet:

Njohja me situatën kritike, me qëllim reagimin me kushtet kritike, kërkohet nga: **Institucioni i Prefektit**

- vlerësimi i vazhdueshëm i buletineve të parashikimit: (**QKOEK – në rast rreziku dërgon me e-mail ose dhe me mjete të tjera situatën në evoluim**),
- verifikimin e skenarëve të rrezikut (*nisur nga eksperiencia dhe raportime në terren*) në lidhje me ngjarjen e mundshme,
- aktivizimin e pjesshëm të Qendrën Operacionale Rajonale për shkëmbimin e informacionit,
- informon Komisionin e Planifikimit të E.C. (ose një pjesë të tij) për situatën në pritje t'u njoftojë anëtarëve (ose një pjesë të tij) kushtet e rrezikut potencial që mund të çojnë në përfshirjen e tyre.
- bënë rokonjicion në terren për masa parandaluese (në Fushën e Gjirokastrës dhe Dropullit); pastrimi i kanaleve I, II, III.
- **Vërejtje:** Jep detyra për gjitha bashkitë e qarkut Gjirokastrë për rrezikun e mundshëm nga prurjet e Lumit Drino, Vjosa.

Faza PARA - ALARM

Në këtë fazë, aktiviteti i kontrollit të zonave të territorit të konsideruar në rrezik (*aktivizimi i pikave të monitorimit*) është veçanërisht i rëndësishëm, me qëllim të marrjes së elementeve të njohurive që lejojnë një aktivizim në kohë të organizmave të mbrojtjes civile.

Kjo fazë operacionale e referuar në veçanti për fenomenet meteorologjike, mund të iniciohet:

- Me nismën e Drejtuesit (*Drejtorit*) të Emergjencave Civile.

- Me nismën e Prefektit duke vlerësuar dukurit nga informacione të verifikuar për riskun, duke njoftuar institucionet qendrore (*DPEC, ZOS*).

- Pas marrjes së Buletinit që raporton një situatë: kritike të moderuara:

Si rregull Drejtoria e Përgjithshme e Emergjencave Civile / këshilltari për mbrojtjen civile, informon Prefektin për situatën në zhvillim dhe mund të përdorë Kodet (*Vëmendje, Para alarm, Alarm*).

Institucioni i Prefektit;

Për përballimin e përmbajtjeve në zonat të rrezikuara:

- Njofton Kryetarin / kryetarët e njësive të vetëqeverisjes vendore, për statusin PARA ALARM, për zhvillimet në pritje.
- Informon (ose mbledh) Komisionin e Planifikimit të Emergjencave Civile ose një pjesë të tij për situatën në pritje (merr/propozon vendime).
- Inicion (zbaton) masat e mbikëqyrjes dhe monitorimit në zonat e ekspozuara ndaj rrezikut që konsiderohen të nevojshme.
- Informon (mbledh) anëtarët e KPPEC, për praninë e kushteve potenciale të rrezikut që mund të çojnë në përfshirjen e tyre progresive.
- Aktivizon QOR për shkëmbimin e informacionit me njësitë vendore dhe ato në rajon.
- Organizon monitorimin e pikave kritike të theksuara në kontekstin e skenarëve të ngjarjeve.
- Sektori i Përballimit të Emergjencave Civile dhe Krizave pranë Prefektit të qarkut, është me aktivitet të plotë dhe jashtë orarit ditor. U vë në dispozicion: Prefektit, Komisionit: dokumente të vlefshme, grafik, eksperiencia. Jep asistencë titullarit për hapat e mëtejshme. Raporton në QKOEK.
- Informon (*aktivizon pjesërisht*) shërbimet esenciale në zonën në rrezik, për statusit, para alarmit.
- Intensifikohen rikonjicionet në zonat e rrezikuara; dhe aktivizon grupe për të siguruar mbikëqyrjen e zyrave dhe shërbimeve jetike, duke punuar jashtë orarit të punës.
- Azhurnohen kontaktet.
- Kërkohej raport në lidhje me kapacitet dhe gjendjen konkrete të mjeteve (*FA, Polici, etj*).
- **Grupi a), b), c)**, sipas situatës, pa bërë sforcë të kapaciteteve njerëzore dhe teknike.
- Caktohet vendi i grumbullimit të mjeteve dhe strukturave.
- I raporton QKOEK dhe ZOS, për situatën dhe masat e marra.

Faza ALARM

Kjo fazë përkufizohet (*shoqërohet me masa konkrete*) si e tillë, pasi evoluimi i situatës ka tendencë negative me dukuri të dukshme kërcënuese për njerëzve, pasurinë e tyre dhe dëmtimin e mjedisit.

Prefekti sipas skenarit në pritje ose në zhvillim, organizon punën për përballimin e kësaj emergjence.

Detajon ndërhyrjen sipas planit që është miratuar më parë ose merr vendim për përshtatje të tij, në varësi të situatës.

Koordinon komunikimin më strukturat qendrore për mbështetje në rast se situata në pritje është jashtë kapaciteteve lokal dhe kërkon informacion të vazhdueshëm nga njësitë apo strukturat lokale.

Zgjedh elementët institucional sipas skenarit të paraqitur. Detyrimet e strukturave operative dhe mbështetëse, të cilat janë në zinxhirin që i përgjigjen emergjencë (*shërbimi zjarrfikës, kërkim shpëtimi, forcave të armatosur, shërbimit shëndetësor, kryqit të kuq*) të cilët do të jenë pjesë në tetarin e kësaj ngjarje.

Prefekti cakton: Drejtuesin e Operacionit në nivel qarku dhe kërkon drejtuesin lokal nga njësia/njësitë e qeverisjes vendore.

Precizohen sipas planeve të bërë nga qendrat koordinuese, Qendrën Operative të Qarkut qendrën/qendrat operative të njësive vendore, si pjesë integrale të Planit të E.C.

Merren të gjitha masat e komunikimit dhe detyrimit të raportimit reciprok, në formatet e pranuar.

Kërkon të dhëna për krijimin e zonave të emergjencës.

Kërkon nga autoriteti rrugor marrjen e masave lehtësuese të evakuimit dhe transportit të plagosurve.

Për evakuimin e popullsisë. Merren masat me njoftim nëpërmjet kryetarëve të fshatrave, personave, grupeve shëtitës, me megafon, me mjete mediatike. Mund të kërkohet evakuimi forcërisht.

Kërkon dhe verifikon nëse hapësirat janë në dimensionet dhe kushtet e kërkuara.

Komisioni mbledhet sa herë është e nevojshme në varësi të situatave.

QOEC, është strukturë bashkërendimi dhe komunikimi midis drejtuesve kryesorë, institucioneve dhe organizatave që përfshihen në përgjigjen ndaj emergjencave dhe lehtëson shkëmbimin e informacionit midis tyre. Ajo shërben dhe si një sekretariat teknik që ndihmon punën për funksionimin e Komisionit të Planifikimit të Përballimit të Emergjencave Civile dhe drejtuesve të operacioneve në nivele të ndryshme, bashki, qark etj. Në varësi të përmasave të emergjencës.

Vendndodhja

Si rregull, QOEC, ngrihet pranë institucionit të Prefektit të qarkut.

Aktivizimi.

Kur situata e lejon, Prefekti, në konsultim me sektorin e emergjencave civile dhe sekretarin, aktivizon QOEC, dhe cakton drejtuesin e operacionit të veprimeve për menaxhimin e situatës së emergjencës.

Organizimi dhe personeli

Personeli i QOE përbëhet nga:

- Drejtuesi/koordinatori i veprimeve (*mund të lind nevoja e dy personave nëse puna vazhdon 24 orë në ditë*).
- Specialistë përfaqësues të zyrave dhe strukturave që kanë lidhje me emergjencat dhe/ose organizatave që ofrojnë ndihmë personelit.
- Personel mbështetës administrativ.
- Të tjerë.

Për menaxhimin e përballimit të situatave të emergjencave civile, ngrihet Qendra Operacionale e Emergjencës (QOC).

Shënim: Nga eksperiencia, në Institucionin e Prefektit ngrihet QOE me shërbim 24 orësh me sistem turnesh.

Përfaqësues nga të gjitha agjencitë dhe organizatat e përfshira në përgjigje të emergjencës mund të jenë pjesë e personelit ose të marrin pjesë në bashkërendimin dhe takimet e shpërndarjes së informacionit të organizuar nga QOE-ve.

Përgjegjësitë

Drejtuesi/koordinatori i QOE-ve

- Bashkërendon përgjigjen e strukturave qeverisjes në qark.
- Siguron lidhjet e komunikimit midis QOE-ve dhe qendrave të tjera operacionale dhe bashkërendon përpjekjet e OJQ-ve dhe OJF-ve.
- Identifikon burimet për ndihma.
- Paraqet raportet të rregullta strukturave të larta, Komisionit të Përballimit të Emergjencave Civile dhe drejtuesve të tjerë përkatës.
- Përgatit njoftimet për shtyp, pas miratimit në komision, ja bënë të ditur medias.
- Drejton punën e specialistëve të drejtimit të operacioneve dhe atij administrativ.

Specialisti

- Mban evidenca dhe tabela me informacion të situatës.
- Ndjek progresin e zërave/pikave të ndryshme të veprimit.
- Përgatit raporte për situatën.
- Siguron që mbështetja administrative të jetë funksionale.
- Mbledh informacion vlerësues nga agjensitë e tjera.

a) Modeli i ndërhyrjes për fikjen e zjarreve

Në këtë ngjarje kalohet direkt në fazën: **ALARM**.

Suksesi i ndërhyrjes në këtë model ndërhyrje mbështet në koordinimin me efikasitet në kohë të shpejt të strukturave përgjegjëse për fikjen e zjarreve.

SINJALI ZJARR ËSHTË = ALARM

Sinjali për zjarr në një zonë, mund të vijë nga vrojtues të autorizuar, qytetarë etj. Sinjalin për zjarr mund t'a marrë Drejtoria Vendore e Policisë së Qarkut (Salla Operative 129) ose Shërbimi Zjarrfikës 128.

Me marrjen e sinjalit Salla Operative, njofton Shërbimin Zjarrfikës, strukturat e Emergjencave Civile të Bashkisë/Njesisë Administrative, Prefekturën.

Shërbimi zjarrfikës vihet menjëherë në veprim pas njohjes së shpejt me intenerarin e lëvizjes dhe kapacitetet që duhen të angazhojë.

Shefi i MNZH-së, është në këtë rast **Drejtues Operacioni:**

Angazhimi në kohë është çelësi i suksesit të fikjes së zjarrit.

Drejtuesi i Operacionit duke vlerësuar situatën, kërkon angazhim të forcave të tjera nga F.A. ose mbështetje ajrore. Kërkesa i drejtohet Prefektit.

Për fikjen e zjarreve angazhohen:

- Punonjësit e Shërbimit Zjarrfikës.
- Strukturat e shërbimit pyjor në 7 shtatë bashkitë e Qarkut Gjirokastrë.
- Vullnetarë, barinj.
- Inspektorati Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve.
- Administrata Rajonale e Zonave të Mbrojtura.

Kullotja e pakufizuar dhe zjarret e pa kontrolluara, të shkaktuar shpesh për shkak të djegies me qëllime për pastrim kullotash, vazhdojnë të ndodhin në qark.

Qarku i Gjirokastrës vitet e fundit ka qenë më problematiku në shkallë vendi, përse i përket dendësisë së zjarreve duke pasur mesatarisht 50 zjarre në vit.

Masat për menaxhimin e zjarreve, që duhet të përforcohen nga shërbimi pyjor tashmë kanë kaluar në administrimin e bashkive, në qark janë:

Vënia në punë e një sistemi vrojtimi dhe sinjalizimi, vigjilence për raste zjarri gjatë gjithë periudhës së shtimit të rrezikut të zjarreve dhe ndërtimi i pritave kundër zjarreve mbeten detyra në vazhdimësi.

Në pyjet me rrezik zjarri kryesisht në Parkun e Antigonesë, në pyllin e Sotirës, të Zagories të Bredhit të Hotovës dhe të Kardhiqit ka rrjet vrojtimi e sinjalizimi që përdoret nga shërbimi pyjor gjatë stinës së zjarreve. Infrastruktura në dispozicion dhe pajisjet për shuarjen e zjarreve do të vijnë duke u përmirësuar.

Karakteristikat bazë

Zjarret shpesh edhe pse janë ngjarje në një shkallë të vogël, kanë një ndikim dramatik mbi jetën dhe pronën. Përjashtim përbëjnë zjarret që mbulojnë sipërfaqe të mëdha shkurresh ose pyje ku përfshihen dhe zona të banuara, pasi këto të fundit mund të shkaktojnë shkatërrim në një zonë të gjerë.

Shkaqet kryesore të zjarreve vijnë nga njerëzit duke përfshirë neglizhencën, aktivitetet bujqësore të kontrolluara jo ashtu si duhet si për shembull djegia e kullotave, aksidentet dhe vënit e qëllimshme të zjarrit.

Si rezultat zonat specifike të rrezikut janë lehtësisht të identifikueshme ndërkohë që parandalimi, lehtësimi, mbrojtja dhe parapërgatitja janë të mundura dhe mund të kenë efekte të ndjeshme për uljen e rrezikut.

Në këto rastet e zjarreve që përfshijnë sipërfaqe të tëra, rezultatet janë shumë të vështira për t'u kontrolluar, qofshin këto zjarre të shkaktuara nga njerëzit ose zjarre natyrore dhe drejtimi i erës është një faktor i veçantë në përparasi për drejtimin e tyre.

Në qarkun Gjirokastrë rreziku më i madh i zjarreve të pyjeve është evident në fund të pranverës dhe gjatë periudhave të verës të thata. Që prej 1992- it rreziku i zjarreve të pyjeve në Qark është rritur në mënyrë të konsiderueshme si në shpeshtësi ashtu dhe në përmasa të zonave të prekura.

Faktorët për t'u marrë në konsideratë gjatë fazës së parandalimit dhe lehtësimit

Faktorët e parandalimit si fushatat e ndërgjegjësimit publik dhe institucional mund të kenë një ndikim të rëndësishëm në uljen e rrezikut. Këto fushata mund të ndërmerren në nivel rajonal ose në nivel lokal, sipas nevojave specifike të rreziqeve në zonën përkatëse.

- Publiku dhe institucionet duhet të jenë të ndërgjegjshëm për legjislacionin ekzistues që ndalon ndezjen e zjarreve në zonat me rrezik të lartë dhe rregullat duhet të jepen si mesazhe të thjeshta.
- Një sistem serioz patrullimi ndihmon në vendosjen e ndërgjegjësimit dhe zbatimin e legjislacionit.
- Mund të nevojiten ndryshime në praktikat bujqësore për sa i përket rreziqeve në rritje.
- Alternativa, opsione dhe udhëzime mund të jenë të nevojshme për të rritur ndërgjegjësimin për mos djegien e kullotave në periudhat kur rrezikshmëria është e lartë ose në rastet e djegieve të bëhen të kontrolluara.

Faktorët për t'u marrë në konsideratë gjatë fazës së parapërgatitjes dhe mbrojtjes

- Inkurajimi dhe zbatimi i masave ekzistuese të mbrojtjes si për shembull barrierat për parandalimin e zjarrit, kullat për monitorimin e pyjeve dhe një sistem patrullimi i përforcuar për pyjet është çelësi për mbrojtjen e zonave të mëdha nga zjarret.
- Mbështetja dhe përforsimi i një rrjeti permanent ekzistues të mbikëqyrjes sinjalizimit (*me disa kulla zjarri në rrethe*) jep këtë përgjigje esenciale të hershme.
- Investimet, trajnimi dhe përdorimi racional i teknikës, mund të çojnë në përballim të situatës përpara se kjo e fundit të mos mund të kontrollohet nga njeriu.

Faktorët për t'u marrë parasysh gjatë fazës së përgjigjes

Shpejtësia e përgjigjes është faktori përfundimtar në parandalimin e zjarrit në një pyll të vogël ose zjarrit në shkurre për të mos marrë përmasa e një emergjence civile.

- Drejtimi i zjarrit është shumë i paparashikuar dhe e gjithë popullsia vendase ose e përkohshme në çdo rast duhet të përgatitet për t'u evakuuar. Evakuimi duhet të bëhet mundësisht sipas planeve të gatishmërive ekzistuese dhe të testuar.
- Duhet të identifikohen dhe të parapërcaktohen zonat e sigurta për evakuimin së bashku me rrugët e sigurta për të shkuar në ato zona që ekzistojnë ose që janë dhënë si mundësi.
- Publiku dhe institucionet duhet të mbahen të mirëinformuara nëpërmjet mjeteve të nevojshme duhet të lejohen ose të inkurajohen që të kthehen në shtëpitë e tyre kur situata të jetë përsëri absolutisht e sigurt.
- Në emergjencat e zjarreve të një madhësie të konsiderueshme, kërkohet ndihmë në qarqet fqinje dhe në qendër.

Faktorët për t'u marrë në konsideratë gjatë fazës së rikthimit në gjendjen normale

- Dëmtimet në lidhjet e transportit, energjisë elektrike dhe telekomunikacioneve duhet të jenë me përparësi për t'u rregulluar, sapo situata të jetë e sigurt për të bërë një gjë të tillë.
- Situata duhet të monitorohet nga afër për shpërthime të papritura të vatrave të zjarrit fillestar ose të zjarreve dytësore, që ndodhin nga i njëjti shkak fillestar ose nga materialet djegëse që zhvendosen nga era.
- Kthimi i situatës në normalitet sjell mundësi për të mësuar nga një rishikim i plotë i shkaqeve dhe ndikimit të asaj se çfarë ndodhi, duke analizuar rëndësinë e paralajmërimit në kohën e duhur dhe në mënyrën e përshtatshme si dhe përgjigjen e duhur.
- Humbja ekonomike që vjen si rezultat i zjarrit, duhet të paraqitet me koston e mundshme të lehtësimit kundrejt një situatë të përsëritur, si mjet për të kërkuar investime për parandalimin.
- Etapa e menjëhershme e pas ngjarjes, mund të paraqesë një mundësi për të aplikuar për

burime shtesë për parandalimin, lehtësimin dhe mbrojtjen.

b) Modeli i ndërhyrjes në rast tërmetesh

Në këtë ngjarje përfshihet vetëm faza: **ALARM**.

Suksesi i ndërhyrjes në këtë model ndërhyrje mbështet në koordinimin me efikasitet në kohë të shpejt i strukturave përgjegjëse të operacionit të shpëtimit kërkimit.

SINJALI TËRMET = ALARM

- Veprimet e para janë, prania e shërbimit shëndetësor dhe spitalor.
- Prania e OSHEE-së, për takime e stakime të linjës elektrike.
- Kryqi i Kuq Shqiptar (Dega).
- Ngritja e kampingjeve.
- Ndërtimi i magazinave provizore.

Futja në veprim:

- a) Strukturat monitoruese e njoftuese, sipas kompetencave.
- b) Strukturat vepruese aktive respektive, sipas kompetencave.
- c) Strukturat vepruese mbështetëse, sipas kompetencave.

Karakteristikat kryesore

Në përgjithësi, tërmetet bien pa paralajmërim, por mund të pasohet nga një seri lëkundjesh të tjera, shtrirja kohore e të cilave mund të zgjasë për ore, ditë ose javë të tëra.

- Lëkundjet pasuese janë të një shkallë me të vogël se e para, por mund të shkaktojnë ndikim të madh, veçanërisht tek strukturat që janë dëmtuar tashme.

- Tërmetet godasin nga thellësi të ndryshme dhe kanë kah lëvizje horizontal, vertikal ose të kombinuar.

- Në përgjithësi, e matur në shkallën Rihter, madhësia e një tërmeti nuk tregon intensitetin (*efektin sipërfaqësor*) e tij në një vend të caktuar.

- Dëmtimet e shkaktuara nga tërmetet varen nga këta faktorë: Madhësia në shkallë Rihter, thellësia e vatrës, karakteristikat e truallit ku mbështeten objektet, cilësia e strukturave të prekura, intensiteti dhe numri i pas goditjeve, pas goditjes kryesore, efektet dytësore që shfaqen në truall etj.

- Numri i viktimave nga tërmetet varet shumë nga aftësia që kanë objektet e ndërtimit për t'u rezistuar goditjeve sizmike si dhe nga koha lokale në të cilën ndodh goditja.

- Edhe efektet dytësore mund të çojnë në pasoja serioze si rrëshqitjet e tokës, dalja në sipërfaqe e thyerjeve tektonike, lëngëzimi i trojeve, përmbytjet që vijnë nga dëmtimi i ujëmbledhësve etj.

- Shkatërrimi i papritur i një dige kryesore nga goditjet sizmike do të sillte pasoja katastrofike për komunitetin që jetojnë afër saj.

Faktorë që duhet të merren parasysh në parandalimin dhe lehtësimin

- Një tërmet ose dukuri tjetër sizmike është e pamundur të parandalohet, por në zonat me rrezik të lartë mund të merren masa për të kufizuar efektet negative që lidhën me cënimin e jetës dhe të pasurisë.

- Investimet, bashkërendimi dhe fushatat e ndërgjegjësimit të institucioneve dhe të publikut inkurajojnë lehtësimin dhe uljen e rreziqeve.
- Përmirësimet, pranimi dhe zbatimi i kodeve dhe i standardeve të ndërtimit për të përballuar lëkundjet sizmike ulin dëmet në njerëz dhe në pasurinë private dhe publike.
- Ndërtimet e reja të një rëndësie të veçantë duhet të bëhen në mënyrë të tillë që të përballojnë goditjet e forta sizmike.
- Sensibilizimi i strukturave në nivel lokal është i rëndësishëm për të zhvilluar strategji për zbatimin e kodeve ekzistuese me synim përmirësimin e tyre.
- Objektet e rëndësishme që paraqesin rrezik, si diga, infrastruktura publike dhe private duhet të mirëmbahen në gjendjen ekzistuese dhe po të jetë e nevojshme të bëhen përmirësime strukturore.

Faktorë për t'u marrë në konsideratë gjatë përgatitjes dhe mbrojtjes

Në përgjithësi, në rastet e tërmeteve ose goditjeve sizmike, paralajmërimi në kohë nuk është i mundur, por mund të bëhen përgatitje të veçanta në zonat e identifikuara si zona me rrezik të lartë sizmik.

Ndërgjegjësimi i publikut për momentet e para të tërmeteve është shumë i rëndësishëm për shpëtimin e jetës. Shkollat, administrata publike, spitalet, industria private media lokale dhe publike duhet të shpërndajnë mesazhe të thjeshta e të kuptueshme.

Planifikimi i përballimit të emergjencave në nivel lokal dhe për çdo institucion si dhe autoriteti përkatës duhet të rriten pasi një gjë e tillë është e lidhur drejtpërdrejtë me bashkërendimin rajonal, me mobilizimin e burimeve nëpërmjet Planit të qarkut për emergjencat civile.

Planet e Përballimit të Emergjencave, duhet të praktikohen nëpërmjet stërvitjeve stimuluese dhe në terren.

Parashikimi i vendeve për evakuim në planet e emergjencave civile në bashki. Vendet për kampingje duhet të jenë të tillë që të ofrohet struktura e nevojshme për një jetesë ose rehabilitim të shpejtë. Kapacitet transportuese dhe trajnimi i personelit.

Të gjitha strukturat e emergjencave, linjat e komunikimit, rolet dhe përgjegjësitë duhet të qartësohen, të përgjithësohen dhe të testohen në bazë të planeve për të siguruar një përgjigje efektive të vazhdueshme.

Në planet e bashkive janë të përcaktuara, vendet për evakuimin e popullsisë dhe ndërtimin kampingjeve. Në shtojcë, janë listuar kapacitetet njerëzore, teknike si dhe vendet me kapacitete përkatëse.

Faktorët për t'u marrë parasysh në fazën e përgjigjes ndaj emergjencave civile

- Veprimet e menjëhershëm të kërkim-shpëtimit ndërmerren kryesisht nga komuniteti i prekur ku pjesa më e madhe e njerëzve shpëtohen nga familjarët të afërmit ose fqinjët.
- Trajtimi i menjëhershëm mjekësor i të plagosurve do të jetë mjaft i domosdoshëm, kjo kërkon një plan për trajtimin e viktimave në masë dhe nëse është e nevojshme evakuimin për trajtim mjekësor jashtë zonës së prekur nga tërmeti.
- Vlerësimi i shpejte rreth humbjeve, dëmtimeve dhe nevojave.
- Nëse njerëzit mbeten brenda strukturave të dëmtuara, duhet të fillojë sa më shpejtë operacionet e kërkim-shpëtimit duke pasur parasysh se 24- 48 orët e para është koha gjatë së cilës mund të shpëtohen pjesa më e madhe e njerëzve.

- Në vartësi të shumë faktorëve operacioni i kërkim - shpëtimit mund të vazhdojë në mënyrë të suksesshme për deri në 65 orë, ose më shumë orë pas ngjarjes. Nëse është shkaktuar një dëmtim struktural i konsiderueshëm dhe nëse një numër i madh njerëzish kanë mbetur brenda, mund të kërkohet mbështetje edhe nga struktura të tjera në qarqet fqinjë ose nga qendra.
- Ardhja e skuadrave të kërkim- shpëtimit do të shkaktojë një ngarkesë të konsiderueshme mbi infrastrukturën e transportit ajror dhe rrugor si dhe kërkon angazhim për t'i shpërndarë ato në zonat e prekura sa më shpejtë që të jetë e mundur.
- Skuadrat ndërkombëtare të kërkim- shpëtimit mund të vijnë edhe me spitale fushore. Për këtë, ka çështje specifike që duhet të qartësohen para pranimi /kërkimit të një spitali fushor, të cilat duhet të bëhen nëpërmjet drejtuesit të operacionit të qarkut me drejtuesin DQO.
- Rreziqet dytësore dhe dëmtimet strukturore të ndërtesave publike (spitale, shkolla, ndërtesa administratash etj) duhet të vlerësohen duke u siguruar se ato mund të funksionojnë pa pasur rreziqe.
- Vlerësimi dhe kujdesi i vazhdueshëm për nevojat për ujë të pijshëm, strehë të sigurt, furnizimin me ushqime dhe artikuj të tjerë jo ushqimore si dhe regjistrimin dhe kërkimin e personave që mungojnë.
- Mbështetja logjistike është shumë e rëndësishme për një përballim të suksesshëm. Rrjeti rrugor, dhe infrastruktura tjetër duhet të vihen në funksion sa më shpejtë që të jetë e mundur.
- Për rastet e viktimave në masë (qindra të vdekur) duhet të merren hapa specifike në mënyrë që të menaxhohet si duhet një situatë e tillë.

Faktorët për t'u marrë parasysh gjatë fazës së rikthimit në gjendjen normale

- Shërbimet publike bazë, që përfshijnë furnizimin me ujë të pijshëm, ujërat e zeza, akset kryesore të rrugëve dhe furnizimin me energji, duhet të jenë të sigurta.
 - Vendime të shpejta duhet të merren në lidhje me ndërtesat kryesore të ndërmarrjeve publike duke përfshirë dhe ndërtesat e shëndetësisë dhe shkollat.
 - Vendime të shpejta duhet të merren, gjithashtu edhe me strehimin e sigurt për popullsinë e prekur. Përdorimi i çadrave të jetë për një kohë të shkurtër.
 - Ndërtesat industriale dhe objektet bujqësore që janë dëmtuar ose shkatërruar. Restaurimi i këtyre burimeve është shumë i rëndësishëm për rimëkëmbjen e ekonomisë dhe për punësimin e komunitetit.
 - Një tërmet i fuqishëm i lë efektet e tij për një brez ose edhe për më tepër dhe rajoni i prekur do të ketë nevojë për mbështetjen ndërkombëtare për një afat më të gjatë derisa të bazohet në forcat e tij. Planifikimi për riaftësim duhet ta reflektojë këtë gjë.
 - Rikthimi në gjendjen normale është mundësi për lehtësimin dhe parandalimin. Përveç presioneve të mëdha për të siguruar strehim dhe shërbime sa më shpejtë të jetë e mundur, duhet të merren parasysh edhe çdo mundësi për të ndërtuar instalime të reja të një standardi që të përballojë goditjen sizmike, duke bërë ndërtimin në një zonë të studiuar me kujdes, përfshirë këtu edhe shërbimet publike.
- Mirëmbajtja e strukturave ekzistuese duhet të inkurajohet në rastet e riparimeve, veçanërisht për shkollat e spitale. Në rastin e strukturave shëndetësore duhet të sigurohet një funksionim i plotë për gjatë të gjitha fazave, duke përfshirë instalimin e rrjetit afatshkurtër të furnizimit me ujë dhe mjete për t'u përdorur në rastet e nevojshme, si gjeneratorë dhe ndriçim në rastet e kërkuara.

5.1.1 Organizimi i Qendrës Operacionale të Emergjencave (Organizimi brenda institucionit të Prefektit).

Sipas Ligjit “Për Prefektin e Qarkut” dhe Ligjit “Për Emergjencat Civile”, Prefekti është autoriteti që mban përgjegjësinë për përballimin e emergjencave civile. Prefekti sipas skenarit në pritje ose në zhvillim, organizon punën për përballimin e kësaj emergjence:

- Detajon fazat e ndërhyrjes sipas planit që është miratuar më parë ose merr vendim për përshtatje të tij, në varësi të situatës.
- Koordinon komunikimin me strukturat qendrore për mbështetje në rast situatë në pritje është jashtë kapaciteteve lokale dhe kërkon informacion të vazhdueshëm nga njësitë apo strukturat lokale.
- Zgjedh strukturat institucionale sipas skenarit të paraqitur. Detyrimet e strukturave operative dhe mbështetëse, të cilat janë në zinxhirin që i përgjigjen emergjencë (*shërbimi zjarrfikës, kërkim shpëtimi, forcave të armatosur, shërbimit shëndetësor, kryqit të kuq*) të cilët do të jenë pjesë në teatrin e kësaj ngjarje.
- Prefekti cakton Drejtuesin e Operacionit, në nivel qarku dhe kërkon drejtuesin lokal nga njësia/njësitë e qeverisjes vendore.
- Precizohen sipas planeve të bërë qendrat koordinuese; Qendrën Operative të Qarkut qendrën/qendrat operative të njësive vendore, si pjesë integrale të Planit të E.C.
- Merren të gjitha masat e komunikimit dhe detyrimit të raportimit reciprok, në formatet e pranuar.
- Kërkon që Qendrat të furnizohen (*ose kërkohet*) të kenë në dispozicion tabelë, shifra, eksperiencë të mëparshme etj.
- Kërkon të dhëna për krijimin e zonave të emergjencës.
- Kërkon nga autoriteti rrugor marrjen e masave lehtësuese të evakuimit dhe transportit të plagosurve.
- Evakuimin e popullsisë.
- Kërkon dhe verifikon nëse hapësirat janë në dimensionet dhe kushtet e kërkuara.
- Në qark, nën drejtimin e Prefektit, ekziston Sektori i Planifikimit të Emergjencave Civile dhe Krizave.

Në ngjarjet, ku përfshihen të gjitha fazat: **vëmendje, para alarm, alarm.**

Faza VËMENDJE, kërkohet:

Njohja me situatën kritike të zakonshme, me qëllim të afrimit të kushteve të moderuara kritike, kërkohet nga **Institucioni i Prefektit**:

- vlerësimi i vazhdueshëm i buletineve të parashikimit.
- verifikimin e skenarëve të rrezikut (nisur nga eksperiencë dhe raportime në terren) në lidhje me ngjarjen e mundshme.
- aktivizimin e *pjesshëm* të Qendrës Operacionale Rajonale për shkëmbimin e informacionit.
- informon Komisionin e Planifikimit të E.C. (*ose një pjesë të tij*) për situatën në pritje.

Faza PARA-ALARMIM

Në këtë fazë, aktiviteti i kontrollit të zonave të territorit të konsideruar në rrezik (*aktivizimi i pikave të monitorimit*) është veçanërisht i rëndësishëm, me qëllim të marrjes së elementeve të njohurive që lejojnë një aktivizim në kohë të organizmave të mbrojtjes civile.

Kjo fazë operacionale e referuar në veçanti për fenomenet meteorologjike, mund të iniciohet:

- Me nismën e Drejtuesit (*Drejtorit*) të Emergjencave Civile..
- Në nismën e Prefektit duke vlerësuar dukurit nga informacione të verifikuar për riskun, duke njoftuar institucionet qendrore (DPEC, ZOS).
- Pas marrjes së Buletinit që raporton një situatë: kritike të moderuara:

Si rregull Drejtoria e Përgjithshme e Emergjencave Civile/ këshilltari për mbrojtjen civile:

- Informon Prefektin / për situatën në zhvillim dhe mund të përdor Kodet (*Vëmendje, Para alarm, Alarm*).

Institucioni i Prefektit:

- Njofton Kryetarin / kryetarët e njësive të vetëqeverisjes vendore, për statusin Para alarm, për zhvillimet në pritje.
- Informon (ose mbledh) Komisionin e Planifikimit të E.C. ose një pjesë të tij për situatën në pritje (*merr/propozon vendime*).
- Inicion (zbaton) masat e mbikëqyrjes dhe monitorimit në zonat e ekspozuara ndaj rrezikut që konsiderohen të nevojshme.
- Informon (mbledh) anëtarët e KPPEC, për praninë e kushteve potenciale të rrezikut që mund të çojnë në përfshirjen e tyre progresive.
- Aktivizon QOR për shkëmbimin e informacionit me njësitë e vetëqeverisjes vendore.
- Organizon monitorimin e pikave kritike të theksuara në kontekstin e skenarëve të ngjarjeve.
- Sektori i Përballimit të Emergjencave Civile dhe Krizave, është me aktivitet të plotë dhe jashtë orarit ditor.
- Informon (*aktivizon pjesërisht*) shërbimet esenciale në zonën në rrezik, për statusit, **para alarmit**.
- Bën rokonjicion në zonat e rrezikuara; dhe aktivizon grupe mundësinë për të siguruar mbikëqyrjen e zyrave dhe shërbimeve jetike, duke punuar jashtë orarit të punës.
- Informon zyrtar kompetent për nevojën për të njoftuar, mbi ngjarjen në pritje përfshi menaxherët e aktiviteteve sportive, shfaqjeve, tregjeve, etj. për ndodhjen e mundshme të situatave kritike në orët e mëposhtme.
- I raporton QKOE dhe ZOS, për situatën dhe masat e marra.

Faza ALARM

Kjo fazë përkufizohet (shoqërohet me masa) si e tillë, pasi evoluimi i situatës ka tendencë negative me dukuri të dukshme kërcënuese për njerëzve, pasurinë e tyre dhe dëmtimin e mjedisit.

Në këtë fazë mund të kalohet direkt, në rastet e tërmeteve, zjarreve, shembjeve masive, avari në industri, akte terroriste. Detyrimin ligjorë për këtë e ka Institucioni i Prefektit ose Drejtoria e Përgjithshme të Emergjencave Civile. Nuk përjashtohen reagimet dhe veprimet që

përfshihen në këtë fazë dhe nga njësitë e vetëqeverisjes vendore ose struktura lokale. Këto të fundit sapo bëjnë veprimet për Alarm, njoftojë institucionet qendrore.

Institucioni i Prefektit:

Nëpërmjet KPPECdhe Krizave merr vendime për situatën.

Jep detyrat specifike:

a) Strukturave monitoruese e njoftuese

- Sektorit të emergjencave civile në administratën e Prefektit.
- Sektorëve të emergjencave civile në 7 bashkitë e Qarkut Gjirokastrë.
- Sektorit të Ekstensionit Bujqësor Gjirokastrë.
- Inspektoriatit Shtetëror të Mjedisit dhe Pyjeve.
- Drejtorisë së Shëndetit Publik.

b) Strukturave vepruese aktive respektive

- Repartit Ushtarak DMRajonale Gjirokastrë.
- Drejtorisë Vendore e Policisë së Qarkut Gjirokastrë.
- Stacioneve të MZSH-ve në 7 bashkitë e Qarkut Gjirokastrë.
- Shërbimeve të urgjencës mjekësore Gjirokastrë, Tepelenë dhe Përmet.
- Drejtorisë së Shëndetit Publik Gjirokastrë, Tepelenë dhe Përmet.
- Drejtorisë Rajonale të OSSHE-së Gjirokastrë (Njësitë, Agjensitë).
- Skuadrave të likuidimit të avarive të rrjetit elektrik.

c) Strukturave vepruese mbështetëse.

- Drejtorisë Rajonale të Arsimit, Universiteti “E. Çabej”.
- Shërbimeve Pyjore të 7 bashkive të Qarkut Gjirokastrë.
- Drejtorisë së Autoritetit të Rajonit Jugor (të Rrugëve Nacionale Gjirokastrë).
- Grupeve të avarive të Telekomit Gjirokastrë.
- Degëve të Kryqit të Kuq Shqiptar në Gjirokastrë, Tepelenë, Përmet.

Shënim: Futja në veprim mund të bëhet i kufizuar.

- përcakton kufijtë e zonave të përfshira në ngjarje, konstaton shkallën e dëmit dhe nevojat më të menjëhershme.
- aktivizon sallën e operacioneve.
- përhapja e alarmit te banorët në zonat e rrezikuara nga përmbytjet dhe informimi i tyre për sjelljen që duhet marrë, masa.
- siguron monitorim të vazhdueshëm të zonave në rrezik.
- vë në dijeni drejtuesit e strukturave në zonat në rrezik dhe anëtarët e njësisë së krizës.

5.1.2 Zonat e emergjencës

Zonat e emergjencës janë hapësira të cilat mund të përdoren ose përshtaten në rast të emergjencave civile në ndihmë të popullsisë të rrezikuar (*goditur*) deri në kalimin e situatës.

Në këtë kënd vështrim ato ndahen:

▪ Zona për pritje të popullsisë

Këto zona janë vende të sigurta për popullsinë si: sheshe, parkime, hapësira publike etj. Në këto vende njerëzit grumbullohen ose njoftohen për t'u informuar për zhvillimet e fundit dhe veprime në të ardhmen.

Këto vende administrohen nga personel i posaçëm dhe duhet të plotësojë kushtet për një jetë normale (*ujë, ajrim, hyrje – dalje etj.*). Këto vende si rregull duhet të jenë të paracaktuara nga njësitë vendore dhe lokale.

- **Zona për trajtimin e popullsisë**

Janë vende ku janë të instaluar me infrastrukturën për një banim dhe marrje trajtimi shëndetësor për një kohë relativisht të gjatë.

Të tilla vende janë: konvikte, hotele, kapanone si dhe ambiente të përshtatura me infrastrukturën për banim dhe trajtim për një kohë të gjatë. Të tilla vende futen tendat dhe çadra të mirë administruara me gjithë infrastrukturën jetike. Këto vende mund të parashikohen dhe për 500 vetë dhe norma hapësire të caktuara. Ambientet e përshtatura duhet të jenë të kompletuar me shërbimet shëndetësore, përfshi, gratë shtatzënë, fëmijë dhe pleq.

Këto vende zgjidhen larg çdo rreziku.

- **Zona për grumbullimin e bazës materiale, ushqimore dhe burimeve të tjera.**

Këto vende janë zona për grumbullime materiale të nevojshme për përdorim për përballimin e situatës. Këtu mund të administrohen ndihma të kategorive të ndryshme si, kabina elektrike, tubacione, materiale spitalore, higjienike, dezinfektuese etj.

5.1.3 Mjetet e brendshme dhe të jashtme (*Burimet*)

Baza e suksesit të menaxhimit të emergjencave civile është koordinimi i strukturave që operojnë në rajon. Në mënyrë që strukturat të koordinohen në kohën e duhur kërkohet një “*inventar*”, database të institucioneve, personave dhe mjeteve që mund të angazhohen për të përballuar emergjencat civile.

Kapacitetet institucionale në Qarkun Gjirokastrë që menaxhojnë Emergjencat Civile në qark janë:

- a) **Strukturave monitoruese e njoftuese**
- b) **Strukturave vepruese aktive respektive**
- c) **Strukturat vepruese mbështetëse**

➤ **Për më shumë shiko në SHTOJCËN A.**

5.1.4 Flukset e komunikimit

Komunikimi gjatë menaxhimit të një situatë emergjente, ka të bëjë me suksesin e përballimit të emergjencës. Komunikimi midis palëve në emergjencë bëhet me mjetet e komunikimit të kohës. Shërbimi celular tashmë konsiderohet si mjeti më efikas. Pavarësisht kësaj sistemi i komunikimit duhet të jetë i shumëfishtë. Sistemi me radio dhe linjë telefonike, janë sisteme alternative të nevojshme. Për komunikime në zona të vogla si për thirrje për rreziqe duhet thirrja me megafon, bilbil shoqëruar dhe me zë.

Komunikimi i strukturave bëhet sipas një grafiku të caktuar jo më pak se 2 herë në 24 orë. Në rast nevojë komunikimi bëhet në vazhdimësi.

6. FAZAT OPERACIONALE

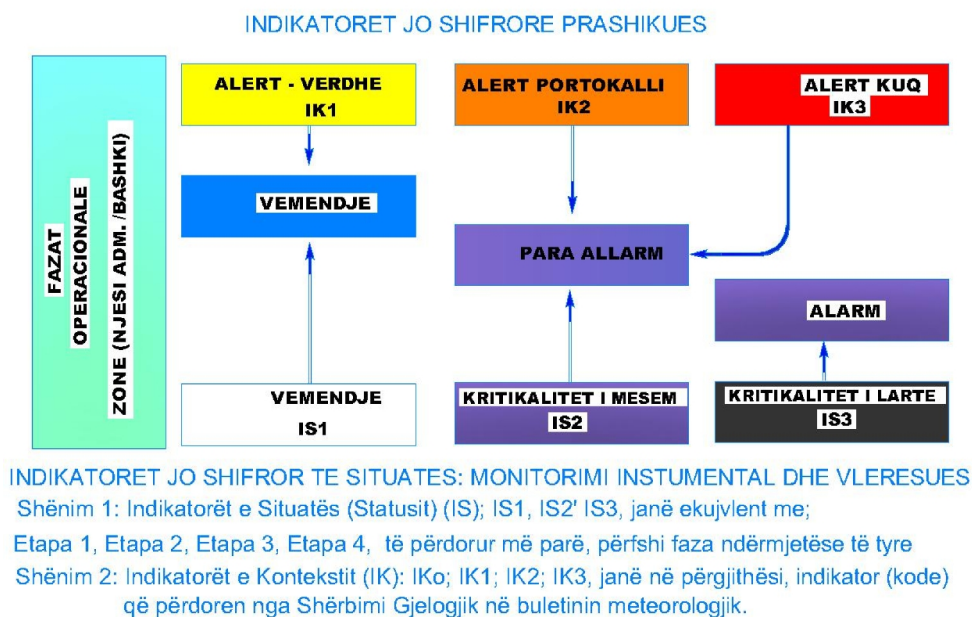
Faza operacionale është tërësia e veprimeve dhe masave të ndjekura në kohë të ndërmarra nga Emergjencat Civile, qendrore dhe lokale para (*riskut të parashikuar*), gjatë zhvillimit të ngjarjes dhe pas saj.

Veprimet e aksionet janë të lidhura me statusin e fazës.

Fazat operationale (*përgjigjes*) të sistemit të mbrojtjes civile, në përgjithësi ndahet: **në katër faza operationale, të cilat nuk janë të detyrueshme**, të ndjekin njëra tjetrën.

Fazat Operacionale, janë materializim dhe vënie në jetë, të kombinimit të Kontekstit (*parashikimet Indikatori i Kontekstit*) dhe Indikatorët e Gjendjes (*Indikatori i Statusit IS*) të cilat përcaktojnë fazën operationale të Sistemit të Mbrojtjes Civile.

Tabela 1

- Shihet ka një listë indikatorësh jo shifror, që përcaktojnë shkallën e vlerësimit apo alarmit sipas indekseve dhe ngjyrave si më lartë.

Më poshtë jepet modeli sipas të cilit mund të gjykohet për të kaluar nga një fazë operationeve në tjetrën.

Tabela 2

1	VERDHË	2	PORTOKALLI	3	KUQ
---	--------	---	------------	---	-----

Indikatorët e Kontekstit (IK)		Pikat Kritike të Parashi – kuara (K)
IK ₀	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë : - Intesiteti i Precipitimit deri në MODERUAR; Sasia e Precipitimit deri në të Dobëta.	Kritikalitet zero
IK ₁	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë : - Intesiteti i Precipitimit deri në i Fortë, Sasia e Precipitimit deri në Mesatare.	Kritikalitet i ulët
IK ₂	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë : Intesiteti i Precipitimit ndërmjet i Fortë dhe	Kritikalitet i mesëm

	Shumë i Fortë; • Sasia e Precipitimit ndërmjet Intesive.	
IK₃	Buletin Metereologjik përmban të paktë një nga si më poshtë : • Intesiteti i Precipitimit Shumë e Fortë; • Sasia e Precipitimit Shumë Intesive.	Kritikalitet i lartë

Faza e Përgjigjes kalon në këto etapa:

- **VËMENDJE:** përfshin tërësinë e masave për njoftimin paraprak, pas marrjes së informacionit se **mund të lindë**, një situatë emergjence dhe shërben si sinjal për rritjen e gatishmërisë.
- **PARA ALARM:** përfshin tërësinë e masave për njoftimin paraprak, pasues, pas informacionit që një **situatë emergjence është e afërt** ose në zhvillim.
- **ALARM:** fillon kur një situatë **emergjence ndodh realisht**.
- **DALJA nga Situata:** është mbyllja e fazës së përgjigjes pavarësisht se sa etapa të mëparshme kanë ndodhur realisht.

Tabela 3

Indikatori i Statusit (IS)		Informacioi nga Rrjeti i Monitorimit ose Ekipet e Vlerësimit të Shpërndara në Terren	Kritikalitet (K)
IS1	IS1 ₁	Intesiteti i reshjeve të shiut deri në i moderuar, pa stuhi, jo – stacionare.	Kritikalitet i Ulët
	IS1 ₂	Në Rrugë: Pellgje të izokuara.	
		Shtretërit e lumenjve: shkarkim i ulët.	
		Në një lumë të mbuluar: 1/3 e hapjes së seksionit të mbuluar.	
		Rrëshqitjet e dherave: prezencë modeste e ujërave të larguara.	
IS2	IS2 ₁	Rreshjet me intesitet të lartë:	Kritikalitet i Mesëm
	IS2 ₂	Nivelet Hidrometrike: në ngritje, duke arritur pragun e alertit.	
	IS2 ₃	Në Rrugë: ujëra të larguara që arrijnë deri tek gomat, kyçet e këmbëve të kalimtarëve, uji shumë i turbullt.	
		Kanalet e Kullimit të shtërngatave janë bllokuar.	
		Shtretërit e lumenjve: rritet niveli i shkarkimeve.	
		Lumenjt të mbuluar: 1/2 e hapjes së seksionit të mbuluar me ujë.	
	Rrëshqitjet: Ujërat të rrëmbyeshme me prezencë materialesh të ngurta.		
IS3	IS3 ₁	Rreshjet me intesitet shumë të lartë, persistente dhe auto-regjeneruese .	Kritikalitet i Lartë
	IS3 ₂	Nivelet Hidrometrike: rritje e shpejtë e nivelit të ujit që arrin deri tek brigjet e lumenjve.	
	IS3 ₃	Në Rrugë: uji në lartësinë e shasisë, vështirësi në lëvizjen e pluskimit të materialeve të rënda.	
		Në lumenj: shkarkim deri në buzë të brigjeve.	
		Lumenjt të mbuluar: 2/3 e seksionit të hapjes e zënë me ujë.	
		Rrëshqitje e dherave: lëvizjet e tokës, rrugë të bllokuara.	

- a) **Ngjarjet me parashikim**, janë ngjarje, me paralajmërim (*shenja*) që janë të lidhura me situatë meteorologjike (*reshje dhe përmytje, aluvione, shembje*). Te të tilla ngjarje me parashikim (*me njoftim*), futen (*trajtohen*) dhe ngjarjet të cilat mund të parashikohen dhe për pasojë japin kohë për marrje vendimesh. Të tilla ngjarje janë dhe; zjarret në pyje: kur ata krijohen në periudhën dhjetor – prill, shembjet; kur ka pasur një indikacion sinjalizimi (*çarje, zgavër etj*). Rrallë herë mund të trajtohen me të tre fazat, ngjarjet sizmike, rreziqet industriale etj.
- b) **Ngjarjet pa parashikim**, janë ngjarje, të cilat kanë efekt negativ, të dimensioneve të ndryshme, pa sinjale paralajmëruese (*tërmete, rrëshqitje masive*), ku strukturat kalojnë direkt në gjendje **alarmi** dhe kërkohet ndërhyrje e shpejt operative.

Të tillë janë;

- Rrebeshe intensive (*të pa parashikuara dhe në buletine*) në zona relativisht të vogla;
- Ngjarjet sizmike;
- Shkarje (*pa sinjalizime*) masash dherash dhe materialesh të tjera;
- Emergjenca të lidhura me jetën e njerëzve;
- Aksident rrugor
- Emergjencë sanitare;
- Zjarre në zonat urbane
- Fenomene të ndotjes së ambientit në përgjithësi ose nga aksidente rrugore (derdhje karburantesh);
- Rrëzim objektsh;

- c) **Ngjarje të veçanta**, janë ngjarje, për të cilat nuk ka praktika standarde (*aksidente të rënda me dëmtime me jetë njerëzish ose dëmtime mjedisore*).

Për të bërë të mundur detajimet në të gjitha fazat operacionale do të trajtojmë; **Ngjarje me parashikim**, të cilat janë ngjarje që lidhen me parashikime të më parshme (*reshje dhe përmytje, aluvione, shembje*).

6.1 Faza VËMENDJE

Institucioni i Prefektit

Me njohjen e situatës të dhënë direkt nga IGJEUM, QKOEK, ose informacione të verifikuara nga terreni, nga ky institucion kërkohet:

- Vlerësimi i vazhdueshëm i buletineve dhe informacioneve të parashikimit.
- Verifikimin e skenarëve të rrezikut (*nisur nga eksperiencia dhe raportime në terren*) në lidhje me ngjarjen e mundshme.
- Vlerësimi i informacioneve nga terreni (*zona në rrezik*).
- Aktivizimin e *pjesës* të Qendrës Operacionale Rajonale, për shkëmbimin e informacionit.
- Informon Komisionin e Planifikimit të E.C. (*ose një pjesë të tij*) për situatën në pritje.
- Njofton anëtarët e Shtabit të E.C. (*ose një pjesë të tij*) kushtet e rrezikut potencial që mund të çojnë në përfshirjen e tyre.

Fazat operacionale gjithmonë mbështeten mbi këto kapacitete e përgjegjëse institucionale:

a) Strukturave monitoruese e njoftuese

- Sektorit të emergjencave civile në administratën e Prefektit.
- Sektorëve të emergjencave civile në 7 bashkitë e Qarkut Gjirokastrë.
- Sektorit të Ekstensionit Bujqësor Gjirokastrë.
- Inspektoriatit Shtetëror të Mjedisit dhe Pyjeve.
- Drejtorisë së Shëndetit Publik.

b) Strukturave vepruese aktive respektive

- Repartit Ushtarak DMRajonale Gjirokastër.
- Drejtorisë Vendore e Policisë së Qarkut Gjirokastër.
- Stacioneve të MZSH-ve në 7 bashkitë e Qarkut Gjirokastër.
- Shërbimeve të urgjencës mjekësore Gjirokastër, Tepelenë dhe Përmet.
- Drejtorisë së Shëndetit Publik Gjirokastër, Tepelenë dhe Përmet.
- Drejtorisë Rajonale të OSSHE-së Gjirokastër (Njësitë, Agjensitë).
- Skuadrave të likuidimit të avarive të rrjetit elektrik.

c) Strukturave vepruese mbështetëse.

- Drejtorisë Rajonale të Arsimit, Universiteti “E. Çabej”.
- Shërbimeve Pyjore të 7 bashkive të Qarkut Gjirokastër.
- Drejtorisë së Autoritetit të Rajonit Jugor (të Rrugëve Nacionale Gjirokastër).
- Grupeve të avarive të Telekomit Gjirokastër.
- Degëve të Kryqit të Kuq Shqiptar në Gjirokastër, Tepelenë, Përmet.

Në **fazën vëmendje**: Nëpërmjet, KPPEC dhe Shtabit të E.C. merr vendime për situatën; Jep detyrat specifike: **a) Strukturave monitoruese e njoftuese**, sipas kompetencave dhe detyrimeve.

6.2 Faza PARA ALARM

Në këtë fazë, aktiviteti i kontrollit të zonave të territorit të konsideruar në rrezik (*aktivizimi i pikave të monitorimit*) është veçanërisht i rëndësishëm, me qëllim të marrjes së elementeve të njohurive që lejojnë një aktivizim në kohë të organizmave të mbrojtjes civile.

Kjo fazë operationale, e referuar në veçanti për fenomenet meteorologjike, mund të iniciohet:

- Me nismën e Drejtuesit (*Drejtorit*) të Emergjencave Civile;
- Në nismën e Prefektit duke vlerësuar dukuritë nga informacione të verifikuar për riskun, duke njoftuar institucionet qendrore (*DPEC, ZOS*).
- Pas marrjes së buletinit që raporton një situatë: kritike të moderuara.

Si rregull Drejtoria e Përgjithshme e Emergjencave Civile/ këshilltari për mbrojtjen civile.

- Informon Prefektin / për situatën në zhvillim dhe mund të përdor Kodet (*Vëmendje, Para alarm, Alarm*);

Institucioni i Prefektit:

- Njofton Kryetarin/kryetarët e njësive administrative, për statusin **Para alarm**, për zhvillimet në pritje.
- Informon (*ose mbledh*) Komisionin e Planifikimit të Emergjencave Civile dhe Krizave ose një pjesë të tij për situatën në pritje (*merr/propozon vendime*).
- Mbledh anëtarët e Komisionit të E.C. ose një pjesë për vendime në kushtet e rrezikut potencial që mund të çojnë në përfshirjen e tyre.
- Inicion (*zbaton*) masat e mbikëqyrjes dhe monitorimit në zonat e ekspozuara ndaj rrezikut që konsiderohen të nevojshme.
- Informon (*mbledh*) anëtarët e KPPEC, për praninë e kushteve potenciale të rrezikut që mund të çojnë në përfshirjen e tyre progresive.
- Aktivizon QOR për shkëmbimin e informacionit me njësitë e vetqeverisjes vendorë dhe ato në rajon.
- Organizon monitorimin për pikat kritike të theksuara në kontekstin e skenarëve të ngjarjeve.
- Sektori i Përballimit të Emergjencave Civile dhe Krizave, është me aktivitet të plotë dhe jashtë orarit ditor.

- Informon (*aktivizon pjesërisht*) shërbimet esenciale në zonën në rrezik, për statusit, **para alarmit**.
- Bën rikondicion në zonat e rrezikuara, dhe aktivizon grupe mundësinë për të siguruar mbikëqyrjen e zyrave dhe shërbimeve jetike, duke punuar jashtë orarit të punës.
- Informon zyrat kompetente për nevojën për të njoftuar, mbi ngjarjen në pritje përfshi menaxherët e aktiviteteve sportive, shfaqjeve, tregjeve, etj. për ndodhjen e mundshme të situatave kritike në orët e mëposhtme.
- I raporton QKOEK dhe ZOS, për situatën dhe masat e marra.

Në **faza PARA ALARM**: Nëpërmjet, KPPEC dhe Shtabit të E.C. merr vendime për situatën. Jep detyrat specifike:

- a) **Strukturave monitoruese e njoftuese,**
- b) **Strukturave vepruese aktive respektive.**

6.3 Faza ALARM

Kjo fazë përkufizohet (*shoqërohet me masa*) si e tillë, pasi evoluimi i situatës ka tendencë negative me dukuri të dukshme kërcënuese për njerëzve, pasurinë e tyre dhe dëmtimin e mjedisit.

Në këtë fazë mund të kalohet direkt, në rastet e tërmeteve, zjarreve, shembjeve masive, avari në industri, akte terroriste. Detyrimin ligjorë për këtë e ka Institucioni i Prefektit ose Drejtoria e Përgjithshme të Emergjencave Civile. Nuk përjashtohen reagimet dhe veprimet që përfshihen në këtë fazë dhe nga njësitë vendore ose struktura lokale. Këto të fundit sapo bëjnë veprimet për Alarm, njoftojë institucionet qendrore.

Jep detyrat konkrete dhe ndjek zbatimin:

- a) **Strukturave monitoruese e njoftuese,**
- b) **Strukturave vepruese aktive respektive,**
- c) **Strukturat vepruese mbështetëse.**

Futja në veprim mund të bëhet e kufizuar.

- Përcakton kufijtë e zonave të përfshira në ngjarje, konstaton shkallën e dëmit dhe nevojat më të menjëhershme.
- Aktivizon sallën e operacioneve.
- Përhapja e alarmit te banorët në zonat e rrezikuara nga përmbajtjet dhe ndërprerjet dhe informimi i tyre për sjelljen që duhet marrë masa.
- Siguron monitorim të vazhdueshëm të zonave në rrezik.
- Vë në dijeni drejtuesit e strukturave strategjike, sociale dhe produktive të pranishme në zonat në rrezik dhe anëtarët e njësisë së krizës.

Fazat operacionale për trajtimin:

Faza 1- Alarm për rritjen e Gatishmërisë.

Faza 2 -Vendosja e Gjendjes së Gatishmërisë.

Etapa 3 - Aktivizimi.

Etapa 4 - Dalja nga situata.

Trajtimet sipas Planit Kombëtar për Emergjencave Civile (viti 2004).

Etapa 1. VËMENDJE

1. Informon strukturat lokale për kalimin në gjendjen: **“Vëmendje”**.
2. Komunikon me drejtuesin (*drejtuesit*) e qeverisjes vendore për situatën e krijuar.

3. Informon të gjitha institucionet dhe strukturat e duhura.
4. Informon Komisionin e Planifikimit të Përballimit të Emergjencave Civile.
5. Raporton QKOEK nëse ka staf të mjaftueshëm dhe të pajisur për punë 24 orë, gjatë etapës së “*vëmendje*”.
6. Nëpërmjet sektorit të emergjencave civile të institucionit bënë azhurnimin e kontakteve, kërkohen telefona shtesë dhe plotësohen e formularët e nevojshëm.
7. Kontakton nëse mjetet janë në gatishmëri (*karburanti, etj.*).

Etapë 2. PARA ALARM

1. Mbledh Komisionin e Planifikimit të Përballimit të Emergjencave Civile.
2. Komunikon me drejtuesit vendor për situatën dhe koordinime të më tejshme.
3. Informon të gjithë institucionet dhe strukturat e duhura, veçanërisht ato që përfshihen në përgjigjen e parë (*njoftimi paraprak, informimi i publikut, evakuimi, kërkim shpëtimi, shërbimi zjarrfikës, strehimin e përkohshëm*).
4. Kërkon informacion nga njësitë vendore.
5. Cakton: Drejtuesin e Operacionit (DOQ).
6. Komunikon me strukturat monitoruese dhe kërkon informacion për situatën.
7. Raporton QKOEK dhe ZOS, për situatën dhe masat e marra.
8. Harton raportin (*komunikatën*) e parë për situatën.
9. Kontrollon nëse janë marrë dhe plotësuar gjitha masat dhe urdhrat e dhënë.
10. Krijon grupe të përbashkëta verifikimi për masat e marra, veçanërisht për zonat më të rrezikuara.
11. Përgatit raportin paraprak mbi pritshmërinë e dëmeve dhe kërkon masa shtesë nëse është e nevojshme.
12. Përgatit informacione për publikun.

Etapë e 3: ALARM

1. Fillon në rastet kur një ngjarje e papritur, ka shkaktuar dëmtime në njerëz dhe materiale, ose kur një ngjarje e ngadaltë është në zhvillim e sipër dhe mund të sjellë të njëjtat pasoja të cilat tejkalojnë mundësitë për t'u përballuar nga strukturat e Sh.E.C. në nivel lokal.

Në rast se emergjenca është e përmasave të mëdha kërkohet të shpallet gjendja e emergjencave civile. Gjendja e Emergjencës, aprovohet me Vendim të Këshillit të Ministrave.

Etapë e 4: DALJA NGA SITUATA - është mbyllja e fazës së përgjigjes pavarësisht se sa etapa të mëparshme kanë ndodhur realisht.

6.4 KONSIDERATA PËR TË TRE FAZAT (PËRGJIGJA).

6.4.1 Raportimi i situatave të emergjencës civile

Është detyrë e çdo strukture shtetërore, jo shtetërore dhe qytetari në qark dhe më gjerë, që në mënyrë të menjëhershme, të informojë tek njësitë vendore: bashki dhe qark, në administratën e prefektit në lidhje me situata reale apo të mundshme për emergjenca civile. Pas marrjes së njoftimit, autoritetet zyrtare duhet të kenë si përparësi përcjelljen e informacionit në QKOEK.

6.4.2 Rolet dhe përgjegjësitë gjatë fazës së Përgjigjes.

Menjëherë pas informimit rreth ndonjë situatë emergjente ose ngjarje të mundshme të cilat munde të shkaktojnë një emergjence në nivel qarku, bashkie ose Prefekti, punonjësit e

emergjencave civile dhe kryetari i bashkisë përkatëse, ndjekin këtë radhe pune:

Organet e Qeverisjes Vendore.

Gjatë fazës së përgjigjes, rolet dhe përgjegjësitë për çdo aktivitet janë si me poshtë:

Aktivizimi dhe bashkërendimi i forcave operacionale të nivelit vendor:

Aktivizimi i FO në nivelin vendor, bëhet nga drejtuesit e organeve të pushtetit vendor, ndërsa bashkërendimi i strukturave të Shërbimit të Emergjencës civile si: MZSH, FA dhe DVPQ, në nivel qarku është nën përgjegjësinë e Prefektit të Qarkut i cili këshillohet nga KQEC-së.

Aktivizimi dhe bashkërendimi i strukturave aktive vepruese dhe mbështetëse në qark:

Në raste se nuk janë mobilizuar ende, Drejtuesi i Operacionit u kërkon institucioneve përkatëse aktivizimin e strukturave vepruese aktive dhe menaxhon situatën nëpërmjet drejtimit të strukturave operacionale të shërbimit të emergjencave civile të aktivizuara. Drejtuesi i operacionit mbështetet dhe vepron sipas udhëzimeve të KQEC-së.

Operacionet e kërkim- shpëtimit (SAR).

Grupet e qarkut të kërkim shpëtimit sigurohen nga DMRajonale (ushtria), nga Drejtoria e Policisë, MZSH, Grupe vullnetare etj. Operacionet e kërkim shpëtimit mbështeten nga grupet kombëtare të kërkim- shpëtimit.

Vlerësimi i nevojave:

Bashkërendimi për Vlerësimin e nevojave për ngjarje apo emergjenca të shkallës së ulët, është përgjegjësi e Prefektit të Qarkut si dhe e kryetarit të bashkisë të prekur nga fatkeqësia.

Për emergjenca të shkallës së lartë, bashkërendimi është përgjegjësi e KNEC nëpërmjet grupeve të përbashkëta të Vlerësimit. Prefekti angazhon specialistet në qark për bashkëpunim me këto grupe si: punonjësit e emergjencave civile, punonjësit e bashkive dhe personelin e degës të KLKSH.

Vlerësimi i dëmeve (në aspektin e dëmtimeve të infrastrukturës dhe objekteve të ndërtimit).

Vlerësimi i dëmeve në infrastrukturë dhe objektet e banimit për emergjenca të shkallës së ulët bëhet nga administrata e Prefektit e mbështetur nga DPPEC dhe për emergjencat e shkallës së lartë nga grupet e përbashkëta të vlerësimit.

Qendra rajonale operacionale e emergjencave civile (QROEC).

QROEC është qendra kryesore për menaxhimin e informacionit. Ajo mbledh, përpunon, analizon dhe shpërndan informacion për përballimin e emergjencës. Mbështetje dhe informacion për QROEC-në, sigurohet nga të gjitha institucionet e qarkut dhe publiku i gjerë.

Sigurimi i informacionit për qendrën rajonale operacionale të emergjencave civile dhe për QROEC- në.

Është përgjegjësi e të gjitha institucioneve, strukturave, autoriteteve lokale përkatëse dhe subjekteve të sektorit private dhe kur është e nevojshme edhe e publikut të gjerë të siguroj informacion të vazhdueshëm nga terreni për QROEC. Kjo i mundëson sektorit të emergjencave dhe DPPEC për të bërë propozime të drejta sipas përkatësisë Prefektit të Qarkut dhe MM.

Ekipi i menaxhimit të emergjencës.

Me shpalljen e gjendjes së emergjencës civile, pranë QROEC, mbledhet Ekipi i Menaxhimit të Emergjencave civile (EMEC) i cili sipas situatës dhe llojit të emergjencave, përket nga përfaqësues të institucioneve në qark. Pranë këtij ekipi mund të punojnë, ndihmojnë dhe përfaqësues të degës së KKSH, të QJF- ve etj. Ky ekip përgatit tërë procesin e marrjes së

vendimeve nga DOQ dhe KQEC.

Njoftimi i hershëm (i pari) informimi dhe këshillimi i publikut.

Përgjegjësia kryesore për informimin e popullsisë, në vartësi të shpejtësisë dhe shkallës së emergjencës, është e drejtuesve të organeve të pushtetit vendor të bashkive, Prefektit, SEC, si dhe të FO në teren. Njoftimi, informimi dhe këshillimi i publikut në qark bëhet kryesisht nga media private në të gjitha nivelet (elektronike dhe e shkruar), sistemi shkollor, vullnetarët e KKSH, organizatat e Shoqërisë Civile si dhe mjete e burime të tjera.

Lehtësirat/pajisjet e transportit të emergjencës duke përfshirë transportin gjatë emergjencës së njerëzve, evakuimit, grupeve të Kërkim-Shpëtimit, artikujve të ndihmës, depozitave të ujit, naftës etj.

Në nivel qarku e bashkie, zyrat e emergjencave civile mbajnë inventarin e kapaciteteve të disponuar nga subjektet shtetërore dhe ato private. Kërkesat për transport në situata të emergjencave civile i drejtohen DQO. Një përmbledhje e kapaciteteve të qarkut është bashkangjitur këtij Plan.

Hyrja për në zonat e prekura nga emergjenca.

Bashkërendimi i aktiviteteve për hyrjen në zonat e prekura në qark nga emergjenca, sigurohet nga DOQ, DOB/DOK, të mbështetura dhe në bashkëpunim me DPPEC, DQO. Hapja dhe pastrimi i rrugëve nacionale është përgjegjësi e Autoritetit të Rajonit Jugor (Rrugëve Nacionale) Gjirokastër, Tepelenë, Përmet si dhe Sarandë. Pastrimin e rrugëve rurale bëhet nga Drejtoritë e Rrugëve Rurale ndërsa bashkitë, përgjigjen për rrugët që kanë në inventarin e tyre. Për pastrimin e rrugëve rurale dhe të rrugëve që janë në inventar të OQV sipas nevojës mund të kërkohet dhe mbështetja e Autoritetit të Rajonit Jugor të rrugëve.

Kontrolli i kufijve në kohë emergjence.

Përgjegjësit për kontrollin, zbatimin e rregullave doganore, për kalime të paligjshme, për emigracionin dhe kontrollin e kufijve, janë të Drejtorisë Vendore për Kufirin dhe Migracionin të Qarkut (*Policisë Kufitare*), të Doganave, të cilat veprojnë sipas udhëzimeve të organeve qendrore të vartësisë, bazuar në konventat ose marrëveshjet ndërkombëtare.

Shërbimi shëndetësor parësor.

Drejtoritë e Shëndetit publik në qark përkatësisht në rrethet Gjirokastër, Tepelenë dhe Përmet, janë përgjegjëse për sigurimin e shërbimit të urgjencës dhe Shërbimit Shëndetësor Parësor nëpërmjet qendrave shëndetësore, të cilat janë funksionale. Kërkesat dhe nevojat koordinohen nga DOQ.

Shërbimi shëndetësor dytësor dhe tretësor.

Shërbimi Shëndetësor dytësor dhe tretësor në qark është në përgjegjësi të Drejtorive të Shëndetit Publik dhe të Drejtorive të Spitaleve. Ky shërbim në Qarkun Gjirokastër realizohet me 3 spitale, Spitali Rajonal Gjirokastër, 2 Spitale përkatësisht në rrethet Tepelenë e Përmet. Një listë me kapacitetet e mundshme është në seksionin **Shëndetësia**.

Menaxhimi i të dëmtuarve/viktimave në masë.

Menaxhimi i viktimave dhe të dëmtuarve në masë në momentet e para drejtohet nga strukturat e para reaguese që janë forcat operationale të shërbimit të emergjencave civile që janë me të afërta me vendin e ngjarjes. Ndihma e pare bëhet nga strukturat e shërbimit shëndetësor që ndodhën më afër zonës të prekur nga emergjencat, të mbështetura nga Reparti ushtarak, Drejtoria Vendore e Policisë, MZSh, Dega e KESH dhe vullnetar të kualifikuar nga sektori private. Evakuimi i të dëmtuarve për në shërbimin dytësor dhe tretësor është përgjegjësi e

Drejtorive të Shëndetit Publik të rretheve dhe bashkive të prekura nga emergjenca. Kapacitetet përforcohen nga Drejtoria Vendore e Policisë së Qarkut, evakuimit, urgjencës dhe KSSH. Për identifikimin dhe menaxhimin e viktimave në masë, përgjigjet Këshilli i Qarkut Gjirokastrë, bashkitë e prekura nga emergjenca, Drejtoria Vendore e Policisë së Qarkut Gjirokastrë dhe Drejtoria Rajonale e shfrytëzimit të automjeteve.

Sigurimi i shërbimit të shëndetit publik:

Drejtoritë e Shëndetit Publik dhe Drejtoritë e Shërbimit Parësor, kanë përgjegjësinë për monitorimin e cilësisë të ujit të pijshëm dhe higjienës si dhe për zbatimin e programit të MSH për vaksinimin e popullatës. Këto institucione mbështeten dhe bashkëpunojnë dhe me struktura të tjera shtetërore që veprojnë në qark.

Sigurimi dhe rivendosja në funksionim e shërbimeve jetike komunale:

Sigurimi i burimeve alternative me ujë duke përfshirë fuqizimin me autobote, ambalazhimin dhe riparimin e sistemit të furnizimit me ujë të pijshëm është përgjegjësi e Drejtorive të ujësjellësve në rrethe. Këto institucione mbështeten nga organet e qeverisjes vendore dhe repartit ushtarak të dislokuar në qark.

Sigurimi i burimeve alternative të energjisë dhe riparimet e sistemit të furnizimit me energji elektrike janë përgjegjësi e ndërmarrjeve elektrike (OSHEE-ja Gjirokastrë) e cila realizohet nëpërmjet aktivizimit të grupeve të përgjigjes se menjëhershme (*Grupi i eliminimit të avarive*), bashkëpunimit me bashkitë dhe të kontraktuarit që kryejnë këto shërbime.

Sektori privat: Shoqëritë e Tregtimit të Karburanteve dhe Gazit, kanë përgjegjësi të ngjashme për stacionet në pronësi të tyre, për masat e sigurisë dhe të furnizimit me gaz.

Sektori i Ekstensionit Bujqësor Gjirokastrë dhe AKUshqimit në bashkëpunim me Inspektoriatin Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve Gjirokastrë, ka përgjegjësi për sigurimin dhe shpërndarjen e lëndës drusore për ngrohje, mbështetur për transport nga Drejtoria Rajonale e Shfrytëzimit të Automjeteve.

Evakuimi i popullsisë civile:

Në nivel qarku, përgjegjësia për evakuimin është e Prefektit, në nivelin vendor e kryetarit të Bashkisë. Gjatë situatave të emergjencës, forcat operacionale në terren (Rep. Usht. Drejtoria Vendore e Policisë, Stacionet e MZSH- ve etj.) mund të vendosin evakuimin e menjëhershëm për territore të kufizuara, në vartësi të situatës, rol të rëndësishëm luajnë forcat operacionale, strukturat vepruese aktive të rep. usht.(DMR Gjirokastrë) të Drejtorisë Vendore të Policisë, kontaktet me sektorin privat dhe Degët e Kryqit të Kuq Shqiptar.

Në fazën e evakuimit një rëndësi të veçantë merr informimi publik për rrezikun dhe masat që duhen marrë për të lëvizur në zona të sigurta.

Sigurimi i digave, pritave, kanaleve, lumenjve, liqeneve etj:

Përgjegjësia për kontrollin, mirëmbajtjen, sigurinë dhe riparimin e digave e dambave, pritave, kanaleve, lumenjve dhe liqeneve është si më poshtë:

Drejtorisë së Ujërave dhe Kullimit Fier - Sektori Gjirokastrë pritat bujqësore, stacionet e pompimit, sistemet e kanalizimeve primare dhe rezervuarët.

Mbështetja sigurohet nga:

- Agjencia Rajonale e Mjedisit, Sistemi i lajmërimit dhe nga bashkitë për sistemet e kanalizimeve dytësore dhe tretësor.
- Mbështetje me mjete dhe pajisje të rënda, në se është e nevojshme, sigurohet nga Reparti ushtarak, Drejtoria Vendore e Policisë së Qarkut, sektori privat.
- Shoqata e fermerëve, Përdorues të Ujit.

- Kontraktorët shfrytëzues të burimeve ujore dhe rezervuarëve.

Identifikimi dhe sigurimi i strehimeve të përkohshme.

Caktimi i objekteve dhe rajoneve për sigurimin e vendstrehimeve të përkohshme të sigurta, drejtohet nga autoritetet e bashkive, Këshilli i Qarkut dhe Prefekti, të mbështetur nga DPPEC/DQO. Ndihmë jepet nga strukturat që kanë kapacitete në ndërtesa apo terrene për vendstrehime të përkohshme ku përfshihen, shkollat, rezervat e shtetit, Institucionet Sportive, Sektori i Policisë së Burgjeve (*evakuimi dhe strehimi i personave të paraburgosur dhe të burgosur*) dhe Dega e KKSH.

Menaxhimi i artikujve të ndihmës emergjente nga burime të brendshme

Bashkërendimi për sigurimin, furnizimin, magazinimin dhe shpërndarjen e artikujve të ndihmës në qark bëhet nga DOQ/KQEC.

- Sigurimi dhe furnizimi me artikuj të ndihmës bëhet nga: Rep. Ushtarake, Rezervat e Shtetit, KQSH nëpërmjet organeve qendrore.
- Shpërndarja e ndihmës në qark bashkërendohet nga Prefekti (DOQ), dhe në nivel bashkie, nga Autoritetet lokale/DQB, në bashkëpunim të ngushtë me strukturat e DSHP (për ndihmën me ilaçe), strukturat e Drejtorisë Rajonale të Punësimit, të Përkrahjes Sociale, vullnetarët e Degës së KKSH dhe kontraktor.

Menaxhimi i artikujve të ndihmës emergjente nga burime ndërkombëtare

Kërkesa për ndihmë MM dhe KNEC, bëhet nga KQEC/DOQ.

Transportimi dhe shpërndarja e artikujve të ndihmës në nivel qarku bashkie dhe bashkërendohet nga Prefekti i qarkut dhe organet e pushtetit vendor, në bashkëpunim të ngushtë me Strukturat e Shëndetësisë (për ndihmë në ilaçe), të punësimit dhe çështjeve sociale, vullnetarët e Kryqit të Kuq SHqiptar Dega Gjirokastër në nivel qarku dhe kontraktohet.

Shërbimet e ndihmës sociale

Drejtorja Rajonale e Shërbimit Social Shtetëror merr rolin bashkërendues në lidhje me çështjet e ndihmës sociale. Për Vlerësimin e nevojave, identifikimin e të prekurve dhe hartimin e asistentëve sociale të nevojshme, ajo punon ngushtë me Prefektin dhe organet e pushtetit vendor në punën e saj ajo asistohet nga Sektori i Emergjencave Civile, Dega e KKSH dhe OJF.

Ruajtja e sigurisë dhe rendit publik.

Për situata të jashtëzakonshme problemet e sigurisë në Qark bashkërendohen nga Prefekti i Qarkut i mbështetur nga autoritetet e pushtetit lokal.

Në fatkeqësi të mëdha: Prefekti përgjigjet për organizimin e mbrojtjes së popullsisë dhe të pronës nga fatkeqësitë natyrore, ekologjike dhe nga dëmtimet e luftës.

Kërkesa për ndihmë kombëtare

Kërkesa për aktivizimin e kapaciteteve kombëtare, drejtohen nga Prefekti i Qarkut.

Për ndihmën Kombëtare dhe të qarqeve fqinjë, rolin koordinuesit e ka Prefekti i Qarkut/Drejtuesi i Operacionit të Qarkut.

Mbështetja financiare e emergjencës

Fonde Rezerve për Emergjencë munde të aktivizohen duke përdorur këto burime:

- Fondin e emergjencave civile në buxhetin e 7 bashkive dhe të Këshillit të Qarkut.
- Fonde të Emergjencave të akorduara institucioneve shtetërore në qark për emergjencat nga Ministrinë përkatëse.
- Fonde rezervë të Këshillit të Ministrave.

Rolin drejtues për mbështetjen financiare në qark për emergjencat merret nga Prefekti Qarkut, në mbështetje dhe në bashkëpunim me autoritetet e pushtetit vendore dhe të institucioneve shtetërore përkatëse, në vartësi të natyrës së emergjencës civile.

6.4.3 Shpërndarja transmetimi i informacionit publik

Informimi i publikut është element thelbësor i njoftimit të hershëm, parapërgatitjes dhe këshillimit të komunitetit. Informimi i publikut mund të luaj një rol të rëndësishëm në shpëtimin e jetës së njerëzve dhe pasurisë së tyre në raste emergjencash civile. Qetësia, korrektesa dhe shpejtësia e dhënies së informacionit është mjaftë e rëndësishme në raste të emergjencave civile, e cila sigurohet në nivel vendor nëpërmjet njoftimeve periodike të QREC (Sektorit të informacionit) dhe nga drejtuesit e operacioneve në nivel qarku, bashkie.

6.4.4 Doganat, emigracioni dhe karantina

Në rast të pritjes së ndihmave ndërkombëtare institucionet shtetërore që veprojnë në pikat kufitare (Pika Kufitare Kakavije Gjirrokastër dhe Pika Kufitare Tre Urat në Përmet, marrin detyra nga Prefekti / DOQ për zbatimin, lehtësimin e procedurave të hyrjes së personelit të ndihmës sipas dispozitave ligjore për ndihmat humanitare. Përparësi duhet të kenë grupet e kërkim-shpëtimit, dhe për qentë e kërkimit.

DOQ/ekipi i menaxhimi të emergjencave është përgjegjës për pritjen dhe trajnimin në dogana dhe kalimin kufitar ndihmës ndërkombëtare që futet në pikat kufitare të qarkut.

Në rast emergjence në vendet fqinje autoritetet në qark duhet të jenë të përgatitura për të pritur/përcjellë njerëzit dhe gjënë e gjallë të tyre sipas planifikimit të KNE13.

6.4.5 Çështjet financiare

Situatat e emergjencave civile kërkojnë planifikim paraprak për kostot e mundshme edhe në nivel qarku, bashkie. Problemet financiare në fazën e përgjigjes janë:

Problemet e menjëhershme financiare:

- Për veprime të menjëhershme të strukturave që kanë përgjegjësi për emergjencat civile është e nevojshme të kenë monedha kesh, për përgjigjen e parë. Duhet të merren të gjitha masat që pajisjet, mjetet e transportit, nafta dhe kostot e **komunikimit** që parashikohen të nevojshme, të jenë të disponueshme në çdo kohë për të siguruar ndërhyrje sa më të shpejtë në rajonin e prekur.

Probleme financiare dytësore:

- Zgjatja e situatës së emergjencës civile në qark, kërkon planifikimin afatgjatë të shpenzimeve buxhetore të konsiderueshme të cilat duhet të planifikohen nëpërmjet projekteve, preventivave, planeve dhe për vlerësimin e tyre duhet bashkëpunimi me organet qendrore.

Probleme financiare tretësor:

- Në fazën e përgjigjes, gjatë përpjekjeve për stabilizimin e situatës do të dalin kërkesa për shtesë të kostove, për riparimin e ndërtesave dhe infrastrukturës së dëmtuar, rikonstruksionin e shërbimeve bazë, si: të ujit të pijshëm, të energjisë elektrike dhe sigurimin e strehimeve të sigurta për një periudhë afatgjatë, për ata të cilët nuk janë në gjendje të kthehen në shtëpitë e tyre. Gjatë kësaj faze, masat në vijim duhet të jenë të planifikuara nga të gjitha strukturat përkatëse të përfshira në zgjidhjen e heshtjeve të emergjencave civile:
- Mbajtja e një rezervë të mjaftueshme në kesh nga organet e Qeverisjes vendore për t'u përdorur në përgjigje të menjëhershme ndaj situatës emergjente.
- Për të gjitha strukturat në nivel vendor, përgjegjëse për emergjencat civile duhet të

ekzistojnë plane dhe marrëveshje në mënyrë që të mbulojnë menjëherë kostot për matjen e mjeteve të transportit, të shofereve dhe karburantit, për vlerësimin e përgjigjes të menjëhershme ndaj situatës emergjente.

- Duhet të ekzistojnë lehtësira, në mënyrë që personeli i emergjencave civile të jetë në gjendje të kërkojë rimbursimin e shpenzimeve për të mbuluar shpenzimet e bëra në fazën e parë të përgjigjes së menjëhershme.
- Kontratat e lidhura paraprakisht ose marrëveshje duhet të jenë bërë paraprakisht dhe të vihej në veprim në kohën e emergjencave civile.
- Është e nevojshme parashikimi i kostove të mundshme për përgjigje ndaj emergjencave civile duke u bazuar në përvojën e kaluar, në stërvitjet stimuluese dhe të përfshihen në planifikimet e buxhetit të strukturave vendore të interesuara.

Duke u mbështetur në këto vlerësime, organet e vetqeverisjes vendore dhe institucionet përkatëse duhet të përcaktojnë një përqindje e buxhetit vjetor për përgjigje ndaj emergjencave civile.

6.4.6 Raportimet dhe vlerësimet

Raportimet për situatën merren nga institucionet dhe strukturat e ndryshme në qark sipas formularëve standarde:

- Formulari i njoftimit të parë.
- Raportimi i të dhënave të para për fatkeqësinë.
- Kërkesë për organet qendrore në raste emergjence.

Formulari i raportit të të dhënave të para për fatkeqësinë duhet të përgatiten nga grupet e përbashkëta të vlerësimit të ngritura në nivel qarku bashkie.

Në situata të tejshkajshme, mund të bëhen ndërhyrje të menjëhershme paraprake (si evakuim në masë i popullsisë, operacione kërkim- shpëtimi, dhënie e ndihmës mjekësore dhe aktivitete të tjera parësore, përpara ose gjatë bërjes së vlerësimit

7. INFORMACIONI DHE KOMUNIKIMI

Për përballimin e një situatë emergjente është e domosdoshme komunikimi me publikun për fatkeqësinë në pritje ose në zhvillim.

Për një komunikim efikas me publikun në radhë të parë duhet të dimë se kush është publiku i interesuar, për bashkëpunimin në fjalë.

Mesazhi i përcjellë publikut duhet ta bëjë atë bashkëpunues në përballimin e situatës si dhe të lehtësojë barrën psikologjike të grupeve në nevojë dhe fatkeqësi.

Mesazhi të përcaktojë saktë se kujt i drejtohet (prindërve, fëmijëve, adoleshentëve, mësuesve etj.).

Mesazhet duhet të jenë të destinuar se kujt u drejtohen: familjeve në zonë rurale, urbane, biznesit, drejtuesve të njësive, strukturave fetare etj.

Mesazhi (komunikimi) ka elementët kyç, që përveç të informuarit për rrezikun, të bëjë që publiku të bëjë veprime konkrete dhe inteligjente për të ulur pasojat e rrezikut.

Informacioni për ndërgjegjësim duhet të jetë i thjesht pa shumë terma teknik pa termologji shkencore. Komunikimi të jetë i thjesht dhe i shkurtër.

Informacioni duhet të përfshijë:

- Rrezikun kërcënues.

Cila është mundësia (probabiliteti). Mundësia e ndikimit. Kush do të jetë më i cënueshëm.

Udhëzime për të ulur rrezikun. Veprime për të rritur sigurinë. Operacione e veprime për mbijetesën në rast se je në fatkeqësi.

7.1 Parimet e komunikimit

Komunikimi nëse arrihet me mjete të shkruara, duhet të kihet parasysh grupi (audienca) që do ta përdorë. Duhet të jemi të qartë se çfarë duhet të dijen për fazat dhe pasojat etj. Duhet marrë në konsideratë moshën, arsimin, gjininë, punën, motivimet, interesat në lidhje me ngjarjen).

Në komunikimin, duhet:

Çfarë grupi paraprakisht për fatkeqësinë.

Burimet e informacionit, gazeta, televizioni, takimet që janë bërë etj.

Aktivitete për menaxhimin e fatkeqësisë etj.

7.2 USHTRIME

Për të bërë të mundur kompaktësimin e strukturave me menaxhimin e emergjencave civile, është i domosdoshëm trajnimi i strukturave, në forma të ndryshme nëpërmjet:

- seancave teorike,
- punës me grupe,
- stërvitjeve në tryezë,
- stërvitjeve simuluese,
- stërvitjeve në terren me pjesëmarrjen e forcave operacionale dhe të komunitetit.

Grupet përfituese të këtyre aktiviteteve përfshijnë: forcat operacionale dhe personelin e planifikimit dhe të menaxhimit të emergjencave civile, si dhe të gjithë personelin e institucioneve shtetërore dhe të organizatave të shoqërisë civile të lidhur me çështjet e emergjencave civile.

Stërvitja në tryezë është një ushtrim i thjeshtë, i cili kërkon përgatitje dhe shpenzime minimale. Është aktivitet i mirë për trajnimin e stafëve të të gjitha niveleve, si operacionale, ashtu edhe vendimmarrës, në fusha të caktuara, si për shembull, në bashkërendim, ndarjen e përgjegjësisë, përparësitë e lehtësimit pas situatës së emergjencës dhe çështje të tjera të ngjashme. Stërvitja në tryezë zbatohet në një mjedis ku lejohen gabimet, pra jo në terren dhe vërejtjet dhe korrigjimet bëhen më lehtë. Qëllimi i saj është të nxjerrë në pah problemet ekzistuese në bashkërendim, të zhvillojë fantazinë për zgjidhjen e skenarëve të ndryshëm, shpërndarjen e detyrave dhe të përgjegjësisë specifike, identifikimin e problemeve në zbatimin e procedurave të cilat paraqiten më pas si nevojë për trajnime për rishikimin e planeve konkrete dhe përgatitjen e stërvitjeve të tjera në tryezë ose në terren.

Stërvitje në terren me pjesëmarrjen e forcave operacionale dhe të komunitetit. Stërvitjet në terren duke u bërë në formën e lojës (imitimit) bën të mundur aktivizimin në nivel të ulët ashtu dhe në nivel **komandues**.

Stërvitjet në shkallë të gjerë janë niveli më i lartë i stërvitjeve dhe shkalla më e lartë e një programi të përgjithshëm trajnimi. Kjo kërkon planifikimin më të mirë, burime dhe kapacitete më të shumta si dhe kohë e vullnet për t'a përgatitur dhe për t'a zhvilluar. Në këto stërvitje bëhet testimi i planeve të miratuara si dhe i elementeve bazë organizative në një situatë pothuajse pranë asaj reale dhe në një mjedis tejet të rënduar. Mobilizimi fizik dhe lëvizja e personelit dhe e kapaciteteve janë të nevojshme për të demonstruar aftësitë e bashkërendimit, të përgjigjes dhe të rikthimit në normalitet pas situatës së emergjencës.

8. RRITJA E NDËRGJEGJËSIMIT

Organizatrat dhe komuniteti mund të jenë partnerë të vyer në nisjativat që kanë të bëjnë me mbrojtjen civile. Kryqi i Kuq, OJQ-të, grupime të rinjve, veteranëve etj. Janë një bazë e mirë

për t'u aktivizuar në veprimtari për mbrojtjen civile si në kontributin direk qoftë në ndërgjegjësimin e komunitetit.

Organizatat dhe komuniteti jo gjithmonë mund të ofrojnë burime financiare, por ato mund të ofrojnë ndihma dhe kontribut në njerëz si dhe ndihma në forma të ndryshme.

Mundësit e ndërgjegjësimit mund të bazohen në disa baza si më poshtë:

- Puna me prindërit e shkollave lokale për përgatitjen në rast fatkeqësish.
- Puna me mësuesit shkollave në zonën e fatkeqësisë për të bërë të mundur futjen e mesazheve dhe pasurimin e kurrikulave me element ndërgjegjësimi.
- Puna me organizatë lokale në kontribute direkt në zonë në nevojë.
- Angazhimi i nxënësve, studentëve në kompozimin e posterave dhe fletë palosjeve me sens ndërgjegjësimin e komunitetit.
- Shfrytëzimi i festivaleve dhe koncerteve në përkujtim të ngjarjeve të cilat mund të përsëriten.
- Pyesni grupet e veteranëve ose klubeve të japin ndihmesën e tyre në hapjen e pavioneve për ndërgjegjësimin e publikut. Pavionet mund të hapen në panairë, festivale etj edhe pse destinacioni i tyre mund të jetë me temë tjetër.

Mënyra më e mirë për të ndërgjegjësuar dhe ulur rrezikun, është nëpërmjet shembujve dhe praktikave vendore dhe botërore. Solidariteti dhe fryma që janë ndeshur vendet kur janë ndodhur në nevojë, si ngjarja e 11 Shtatorit, cunami në Filipine, tërmeti në Itali, Tërmeti në Turqi etj.

8. PËRKUFIZIME (FJALORI I TERMAVE TË PËRDORURA (A-Z))

• **Alarm:**

Është tërësia e masave për përballimin e një emergjence tasmë në ndodhje dhe fillon kur një situatë emergjente po ndodh realisht (etapa 3).

• **Dalja nga situata Ekspozimi (E):**

Është mbyllja e fazës së përgjigjes pavarësisht se sa etapa të mëparshme kanë ndodhur realisht. (Etapa 4).

Janë njerëzit, pasuritë, sistemet ose elemente të tjerë të pranishëm në zonën e rrezikshme që janë subjekt i humbjeve të mundëshme.

• **Emergjencë civile:**

Kuptohet një situatë e shkaktuar nga faktorë natyrorë, ekologjikë, industrialë, socialë, veprime terroriste, veprime ushtarake (në gjendje lufte), të cilat sjellin dëme të menjëhershme e të rënda për jetën, për shëndetin e popullatës dhe të gjësë së gjallë, për pasurinë, për trashëgiminë kulturore dhe për mjedisin.

• **Emergjencë civile kombëtare:**

Kuptohet një situatë kritike urgjente e një natyre të përkohshme, që dëmton seriozisht jetën, shëndetin dhe sigurinë e shtetasve të Republikës së Shqipërisë, gjënë e gjallë, pronën, trashëgiminë kulturore dhe mjedisin, në një masë e natyrë të tillë që kalon mundësinë ose autoritetin e organeve të qeverisjes vendore për ta përballuar atë, ose kërcënon seriozisht mundësinë e Qeverisë së Republikës së Shqipërisë për të ruajtur sovranitetin, sigurinë dhe integritetin territorial të vendit.

• **Fatkeqësi:**

Kuptohet një ngjarje, pasojat e së cilës janë shkaktuar nga forca natyrore të pakontrolluara ose nga arësye të tjera të parashikuara në këtë ligj, të cilat kërcënojnë ose dëmtojnë jetën dhe shëndetin e popullatës, të gjësë së gjallë, pasurinë, trashëgiminë kulturore dhe mjedisin, në një masë të tillë, që kërkojnë marrjen e masave të veçanta dhe përdorimin e burimeve të veçanta njerëzore e materiale –teknike.

- **Fatkeqësi natyrore:**

Kuptohen tërmetet, përmbytjet thatësira atmosferike të tejzgjatura, rrëshqitjet arkitektonike, ortelet, erërat e forta, zjarret në pyje dhe në mjediset e banuara, sëmundjet infektive masive, pasojat e të cilave prekin popullatën, gjënë e gjallë, pronën mjedisin, si dhe ngjarje të tjera të shaktuara nga dukuri natyrore.

- **Fatkeqësi të tjera kuptohen:**

Aksidentet rrugore, hekurudhore, detare, ajrore, si dhe zjarret, shpërthimet, rrëzimet e digave, aksidentet bërthamore, ekologjike ose industriale dhe çdo lloj tjetër aksidenti të shaktuar nga veprimi njerëzor, nga luftërat ose gjendje e emergjencës, si dhe format e tjera të dhunës masive.

- **Fazë operacionale:**

Tërësia e veprimeve të ndërmarra nga Emergjencat Civile, qendrore dhe lokale, para (riskut të parashikuar) gjatë zhvillimit të ngjarjes dhe pas ngjarjes, veprimet e aksionet janë të lidhura me statusin: Vëmendje, Para alarm, Alarm.

- **Indikator i kontekstit (IK):**

Janë tregues sasiore dhe cilësor (nëpërmjet ngjyrave ose vlerësimeve të shkallëzuara), të dhëna nga buletine dhe që bëjnë të mundur vlerësimin e riskut.

- **Indikator i Statusit (IS):**

Është tregues i një gjendje reale, sasiore ose cilësore (nëpërmjet ngjyrave ose vlerësimeve të shkallëzuar).

- **Indikator sasiore:**

Janë tregues shifrorë, që bëjnë të mundur vlerësimin e një situatë (nivel uji, sasi rreshje, prurje etj).

- **Indikatorë i gjendjes:**

Janë tregues sasiore ose cilësor për vlerësimin e një situatë ose evoluimin e saj.

- **Masa mbrojtëse:**

Kuptohen masa organizative, teknike dhe çdo masë tjetër për mbrojtjen e menjëhershme individuale dhe kolektive të njerëzve, gjësë së gjallë, pasurisë, institucioneve, trashëgimisë kulturore dhe të mjedisit, kundër pasojave të fatkeqësive natyrore ose fatkeqësive të tjera.

- **Model i ndërhyrjes:**

Moel ndërhyrje, quhet tërësia e masave të ndërmarra në përputhje me planin ose i përshtatur për përballimin e një skenari (emergjence) i cili do të na çojë në suksesin e përballimit të situatës ose më pak humbje.

- **Operacion ndërhyrjeje:**

Kuptohen veprimet e forcave dhe të mjeteve, për shpëtimin e e jetës së njerëzve, të gjësë së gjallë dhe të vlerave materiale(pronës) në një territor të prekur nga fatkeqësia, si dhe sigurimi i kushteve për jetesë të popullatës të prekur nga fatkeqësia.

- **Para Alarm:**

Përfshin tërësinë e masave për njoftimin paraprak, pasues, pas informacionit që një situatë emergjente është e afërt ose në zhvillim. (Etapa 2).

- **Parandalim:**

Kuptohet një kuadër masash që merren para ndodhjes së një ngjarjeje për shmangien ose zvogëlimin e dëmeve që mund të vijnë nga ngjarja.

- **Parashikim:**

Parashikim kuptohen veprimtaritë që kryhen për studimin dhe përcaktimin e shkaqeve të emergjencave, për përcaktimin e zonave, të territoreve dhe objekteve nga rreziket e njëjta.

- **Planëzim e përballim të emergjencave civile:**

Kuptohet përgatitja e autoriteteve publike, e institucioneve dhe organeve të qeverisjes vendore, e personave juridikë, publikë ose privatë, e organizatave publike dhe e popullatës për një emergjencë civile, si dhe për rastet e një fatkeqësive natyrore, duke përcaktuar marrjen e

masave për parandalimin dhe për riaftësimin e gjendjes së shkaktuar nga veprimi i rrethanave emergjente.

- **Riaftësim:**

Kuptohen masat dhe veprimet që kryhen për rikthimin në gjendjen e mëparshme në rajonin (territorin) e prekur nga fatkeqësia.

- **Risk (R):**

Është kombinimi i pasojave të një ngjarje (rreziku) të lidhura me gjasat / probabilitetin që të ndodhë një ngjarje. Në fund të fundit risku është mundësia që një fenomeni i natyrës të mund të shkaktojë dëme në popullsi dhe në pronat e tyre, infrastrukturë, në një periudhë të caktuar kohe.

- **Rrezik:**

Kuptohet një gjendje serioze, reale dhe menjëhershme, që kanos jetën e njerzëve, të gjësë së gjallë, dëmtimin e pronës publike, të trashëgimisë kulturore dhe të mjedisit, që mund të shkaktohet nga fatkeqësitë natyrore ose fatkeqësitë e tjera.

- **Rrezik (H):**

Është një fenomen, substancë, veprimtari njerëzore ose gjendje r rrezikshme që mund të shkaktojë humbje të jetës, lëndime ose ndikime të tjera shëndetësore, dëmtime të pronës, humbje të mjeteve të jetës dhe shërbimeve, çrregullime social dhe ekonomik ose dëmtim mjedisor.

- **Shërbim të emergjencave civile :**

Kuptohet shërbimi i bashkërenduar i Policisë së Shtetit dhe të gjitha policive të tjera, shërbimi i shpëtimit dhe i mbrojtjes nga zjarri dhe i urgjencës mjekësore.

- **Skenar:**

Termi “skenar i rriskut” nënkupton një përshkrim të shkurtër i ngjarjeve potencialisht katastrofale, të shoqëruara me hartografi shpjeguese dhe indikacione për lokalizimin dhe efektet e mundshme mbi njeriun ose mbi pasuritë e pranishme në territorin.

- **Vëmendje:**

Përfshin tërësinë e masave për njoftimin paraprak, pas marrjes së informacionit se mund të lindë një situatë emergjente, dhe shërben si sinjal për rritjen e gatishmërisë.(Etapa 1).

- **Vlerësim rreziku:**

Kuptohet analiza sasiore e cilësore e “natyrës” dhe e rrethanave të tjera për ndodhinë e pritshme nga fatkeqësia.

- **Vulnerabiliteti (V):**

Është dobësia, është karakteristika e një komuniteti (objekti) që e bëjnë atë të ndjeshëm ndaj efekteve dëmtuese të një rreziku.

- **Zonat e rriskut natyror:**

Janë zona ose zonat e rrezikshme natyrore që përputhen me zonat me popullsi të lartë dhe /ose me zonat me vlerë të veçantë mjedisore kulturore ose ekonomike.

- **Zonë e mergjencës:**

Zonë emergjence është hapësirë e cila mund të përdoret ose përshtatet në rast të emergjencave civile në ndihmë të popullsisë të rrezikuar (goditur) deri në kalimin e situatës.

Ndahen në:

- Zona për pritje të popullsisë.
- Zona për trajtimin e popullsisë.
- Zona për grumbullimin e bazës materiale, ushqimore dhe burimeve të tjera.

10. SHKURTESAT

Lista e shkurtimeve

Akademia e Shkencave	ASH
Bashkimi Evropian	BE
Baza e Mbrojtjes Civile	BMC
Departamenti e Përgjithshme e Planifikimit të Emergjencave Civile	DPPEC
Drejtoria e Përgjithshme e Rugëve	DPRr
Drejtoria e Përgjithshme e Ujësjiellës Kanalizimeve	DPUK
Drejtoria e Planifikimit dhe Koordinimit të Emergjencave Civile	DPKEC
Drejtoria e Ujërave	DU
Drejtuesi i Operacionit në Qark	DOQ
Drejtuesi Qendrorë i Operacionit	DQO
Emergjencë Civile	EC
Enti Kombëtar i Banesave	EKB
Forcat e Armatosura	FA
Forcat Operacionale	FO
Gjendje e Emergjencës Civile	GJEC
Grupi i OKB për Vlerësimin dhe Bashkërendimin e Fatkeqësive	UNDAC
Grupi Ndërkombëtar Këshillues i Kërkim Shpëtimit	INSARAG
Inspektorati Kombëtar i Mbrojtjes Civile	IKMC
Instituti i Fizikës Bërthamore	IFB
Instituti i Hidrometeorologjisë	IH
Instituti i Sizmologjisë	IS
Instituti i Studimeve Urbanistike	ISU
Kërkim – Shpëtimi	SAR
Këshilli i Ministrave	KM
Këshilli i Rregullimit të Territorit dhe Turizmit.	KRRTT
Këshilli i Rregullimit të Territorit të Republikës së Shqipërisë.	KRRTRSH
Komisioni i Planifikimit dhe Përballimit të Emergjencave Civile në Qark.	KPPECQ
Komisioni Teknik Këshillimor i Specialistëve të Emergjencave Civile.	KTKSEC
Komisioni Vendor i Emergjencave Civile	KVEC
Komisionin e Emergjencave Civile në Qark	KECQ
Komiteti Ndërmintorror i Emergjencave Civile	KNEC
Komiteti Ndërmintorror i Emergjencave Civile	KNEC
Kryqi i Kuq Shqiptar	KKSH
Ministra e Punëve të Jashtme	MPJ
Ministria e Arsimit dhe Shkencës	MASH
Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit.	MBU
Ministria e Drejtësisë	MD
Ministria e Ekonomisë	ME
Ministria e Industrisë dhe Energjetikës	MIE
Ministria e Kulturës Rinise dhe Sporteve	MKRS
Ministria e Mbrojtjes	MM
Ministria e Mjedisit.	MMj
Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale	MPÇS
Organizata Jo Qeveritare	OJQ
Organizata Qeveritare	OQ

Plani i Qarkut për Emergjencat Civile
Zyra Operative e Situatës

PQEC
ZOS

11. SHTOJCAT:

- **SHTOJCA A** (*lidhje më vete*)
- **SHTOJCA B** (*lidhje më vete*)